

Monitorowanie realizacji celów zrównoważonego rozwoju w Polsce

Informacja według stanu na koniec 2025 r.

Wydawca

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Opracowanie merytoryczne

Ministerstwo Rozwoju i Technologii—Departament Zrównoważonej Gospodarki,
Główny Urząd Statystyczny —Departament Analiz i Udostępniania Informacji,
United Nations Global Compact Network Poland

Projekt graficzny

Główny Urząd Statystyczny

Skład i opracowanie graficzne

Główny Urząd Statystyczny

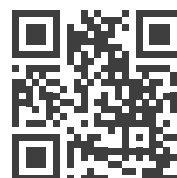
Przy cytowaniu publikacji prosimy o podanie źródła.

Warszawa 2026

Ministerstwo Rozwoju i Technologii
gov.pl/web/rozwój-technologia

Główny Urząd Statystyczny
new.stat.gov.pl

UN Global Compact
ungc.org.pl

Spis treści

Wstęp	7
Cele zrównoważonego rozwoju – Polska na tle świata i Europy	8
Postęp w realizacji krajowych priorytetów SDG – działania instytucjonalne	11
SDG 1: Koniec z ubóstwem	17
SDG 2: Zero głodu	22
SDG 3: Dobre zdrowie i jakość życia	28
SDG 4: Dobra jakość edukacji	34
SDG 5: Równość płci	41
SDG 6: Czysta woda i warunki sanitarne	45
SDG 7: Czysta i dostępna energia	49
SDG 8: Wzrost gospodarczy i godna praca	54
SDG 9: Innowacyjność, Przemysł, Infrastruktura	61
SDG 10: Mniej nierówności	67
SDG 11: Zrównoważone miasta i społeczności	70
SDG 12: Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja	77
SDG 13: Działania w dziedzinie klimatu	80
SDG 14: Życie pod wodą	87
SDG 15: Życie na lądzie	91
SDG 16: Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje	96
SDG 17: Partnerstwa na rzecz celów	102
Perspektywa interesariuszy między deklaracją a implementacją celów zrównoważonego rozwoju w Polsce	109
Współpraca i partnerstwo	113
Kluczowe wnioski	114
Aneks	116

Wstęp

W 2025 r. obchodziliśmy 10-lecie przyjęcia przez państwa członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych Agendy 2030 i jej 17 celów zrównoważonego rozwoju (ang. Sustainable Development Goals, SDG).

Agenda 2030 stanowi szeroki plan działań, a jej realizacja wciąż wymaga współpracy szerokiego grona interesariuszy. Jednak obecna sytuacja geopolityczna, konflikty i kryzysy, czy zmiany klimatu to tylko niektóre z czynników, które mają negatywny wpływ na realizację Agendy 2030. W konsekwencji osiągnięcie celów wyznaczonych do 2030 r. pozostaje w skali globalnej istotnym wyzwaniem. Osiągnięcie celów wymaga podjęcia adekwatnych działań i reakcji na wielu szczeblach.

Polska stale dąży do wdrażania działań i rozwiązań z zakresu zrównoważonego rozwoju w jego trzech wymiarach – społecznym, środowiskowym i gospodarczym. Od ponad dekady podejmujemy działania na rzecz zrównoważonego rozwoju w oparciu o zasady Agendy 2030: uniwersalność, wzajemne powiązania i niepodzielność, niepomijanie nikogo, podejście włączające oraz partnerstwa z wieloma interesariuszami.

Koordinację wdrażania Agendy 2030 na poziomie krajowym zapewnia Ministerstwo Rozwoju i Technologii (MRiT). Zadaniem koordynatora jest zastosowanie zintegrowanego podejścia, czyli dbałość o spójność priorytetów krajowych polityk z wyzwaniami i celami globalnymi. Zintegrowane podejście oznacza koncentrację działań

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

podejmowanych przez poszczególne podmioty – rząd, samorząd, podmioty gospodarcze i partnerów społecznych – wokół wyznaczonych celów strategicznych. W zakresie wymiaru zewnętrznego wdrażania Agendy 2030, koordynacja wiąże się ze ścisłą współpracą MRiT z Ministerstwem Spraw Zagranicznych (MSZ).

W procesie wdrażania 17 SDGs kluczową rolę odgrywa monitorowanie postępów w oparciu o wiarygodne, aktualne, wysokiej jakości i porównywalne dane. W Polsce za monitorowanie postępów w osiągnięciu SDGs odpowiada Główny Urząd Statystyczny (GUS). Od 2019 r. GUS udostępnia narzędzie do raportowania danych – [Platformę SDG](#).

W publikacji prezentujemy opis wybranych działań zrealizowanych do końca 2025 r. na rzecz Agendy 2030 w Polsce na poziomie rządowym i regionalnym. Przedstawiamy także perspektywę interesariuszy, w której rolę narratora powierzyliśmy UN Global Compact. Część statystyczna oraz oprawa graficzna to wkład Głównego Urzędu Statystycznego w opracowanie tegorocznej edycji raportu. Ze względu na format publikacji, przedstawiono jedynie wybrane inicjatywy, które stanowią wkład strony rządowej, województw oraz interesariuszy w realizację globalnych celów.

Cele zrównoważonego rozwoju – Polska na tle świata i Europy

W sprawozdaniu nt. postępów społeczności międzynarodowej w zakresie realizacji 17 SDGs [The Sustainable Development Goals Report 2026](#) wskazano, że obecne tempo zmian w zakresie realizacji celów zrównoważonego rozwoju jest wciąż niewystarczające, aby osiągnąć je do 2030 r. Postępy są nierównomierne, a eskalacja konfliktów, rosnące nierówności społeczno-gospodarcze oraz nieśląbną dezinformacja w zakresie działań klimatycznych ograniczają dalsze postępy.

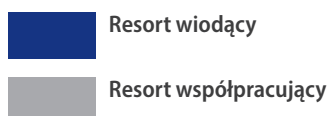
W zestawieniu państw realizujących 17 celów zrównoważonego rozwoju – w rankingu [SDG Index](#) w 2026 r. Polska zajęła 11. miejsce z wynikiem 82,07 (na 169 państw

poddanych ocenie). Na czele rankingu plasują się państwa nordyckie – Finlandia (87,4), Szwecja (86,3) oraz Dania (85,7). Ranking państw opracowano na podstawie zagregowanego wskaźnika obrazującego całkowity postęp w realizacji SDGs.

Biorąc pod uwagę status realizacji poszczególnych SDGs według danych zaprezentowanych w raporcie [Sustainable Development Report 2026](#), Polska osiąga najlepsze wyniki w zakresie wyeliminowania zjawiska ubóstwa (SDG 1) oraz zrównoważonych ekosystemów lądowych (SDG 15). Największymi wyzwaniem dla naszego kraju pozostają cele związane z osiągnięciem odpowiedzialnej konsumpcji

Tabela 1. Resorty wiodące i współpracujące przy realizacji celów zrównoważonego rozwoju
Źródło: zestawienie własne MRiT, stan na 29.05.2026 r.

Właściwości resortów

	SDG 1	SDG 2	SDG 3	SDG 4	SDG 5	SDG 6	SDG 7	SDG 8
Ministerstwo Rozwoju i Technologii								
Ministerstwo Aktywów Państwowych								
Ministerstwo Cyfryzacji								
Ministerstwo Edukacji Narodowej								
Ministerstwo Energii								
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego								
Ministerstwo Finansów								
Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej								
Ministerstwo Infrastruktury								
Ministerstwo Klimatu i Środowiska								
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego								
Ministerstwo Obrony Narodowej								
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej								
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi								
Ministerstwo Sportu i Turystyki								
Ministerstwo Sprawiedliwości								
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji								
Ministerstwo Spraw Zagranicznych								
Ministerstwo Zdrowia								

i produkcji (SDG 12) oraz zapewnieniem ochrony zasobów morskich (SDG 14).

Z kolei według europejskiej edycji raportu *Europe Sustainable Development Report 2026*, Polska zajęła 13. miejsce z wynikiem 72,7 (na 35 państw poddanych ocenie). Jest to wynik nieznacznie powyżej średniej unijnej (72,4). Wśród największych wyzwań dla naszego kraju znalazły się: odpowiedzialna konsumpcja i produkcja (SDG 12) oraz życie pod wodą (SDG 14).

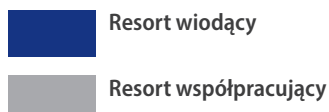
Dane Eurostatu, opublikowane w 2025 r., pokazują, że Polska na tle średniej UE radzi sobie najlepiej w realizacji celów takich jak: walka z ubóstwem (SDG 1), poprawa jakości edukacji (SDG 4), zmniejszanie nierówności (SDG 10) oraz partnerstwo na rzecz celów (SDG 17). W tych obszarach Polska osiąga lepsze wyniki niż średnia UE. Z drugiej strony, spore wyzwania dotyczą takich celów jak: zero głodu (SDG 2), czysta woda i warunki sanitarne (SDG 6), pokój, sprawiedliwość i silne instytucje (SDG 16) oraz

odpowiedzialna konsumpcja i produkcja (SDG 12). W tych obszarach Polska ma wyniki poniżej średniej UE i wskazuje niewielki postęp. W zakresie celu życie na lądzie (SDG 15), Polska pozostaje nieco poniżej średniej unijnej, a dostępne dane wskazują na osłabienie postępów w jego realizacji.

Przedstawione analizy jednoznacznie pokazują, że mimo zauważalnych postępów, skala i tempo zmian pozostają niewystarczające wobec wyzwań stojących przed społecznością globalną. Aby pełna realizacja Agendy 2030 była możliwa, utrzymanie dotychczasowej dynamiki oraz skuteczne przezwyciężenie obszarów problemowych wymagają dalszych, konsekwentnych i skoordynowanych działań na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Tabela 1. Resorty wiodące i współpracujące przy realizacji celów zrównoważonego rozwoju cd.
Źródło: zestawienie własne MRiT, stan na 29.05.2026 r.

Właściwości resortów

	SDG 9	SDG 10	SDG 11	SDG 12	SDG 13	SDG 14	SDG 15	SDG 16	SDG 17
Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Resort wiodący		Resort współpracujący	Resort wiodący	Resort współpracujący			Resort współpracujący	Resort współpracujący
Ministerstwo Aktywów Państwowych					Resort współpracujący				
Ministerstwo Cyfryzacji	Resort współpracujący							Resort współpracujący	
Ministerstwo Edukacji Narodowej								Resort współpracujący	
Ministerstwo Energii					Resort współpracujący				
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Resort współpracujący							Resort współpracujący	
Ministerstwo Finansów		Resort współpracujący			Resort współpracujący			Resort współpracujący	Resort współpracujący
Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	Resort współpracujący	Resort wiodący	Resort wiodący	Resort współpracujący				Resort współpracujący	Resort współpracujący
Ministerstwo Infrastruktury	Resort współpracujący					Resort wiodący			
Ministerstwo Klimatu i Środowiska	Resort współpracujący		Resort współpracujący	Resort współpracujący	Resort wiodący		Resort wiodący		Resort współpracujący
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego			Resort współpracujący						Resort współpracujący
Ministerstwo Obrony Narodowej								Resort współpracujący	
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej		Resort współpracujący							
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi				Resort współpracujący	Resort współpracujący	Resort współpracujący	Resort współpracujący		
Ministerstwo Sportu i Turystyki									
Ministerstwo Sprawiedliwości								Resort wiodący	Resort współpracujący
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji								Resort współpracujący	
Ministerstwo Spraw Zagranicznych								Resort współpracujący	Resort wiodący
Ministerstwo Zdrowia									

Postęp w realizacji krajowych priorytetów SDG – działania instytucjonalne

Wprowadzenie

Polska realizuje określone w Agendzie 2030 cele zrównoważonego rozwoju (ang. Sustainable Development Goals – SDGs) poprzez zestaw krajowych priorytetów dostosowanych do specyfiki i największych wyzwań naszego kraju. Priorytety te, wraz z odpowiadającymi im wskaźnikami monitorującymi, zostały po raz pierwszy określone w 2018 r. na podstawie doświadczeń z przygotowania pierwszego Dobrowolnego Przeglądu Krajowego (ang. Voluntary National Review).

Obecnie monitoring realizacji Agendy 2030 w Polsce opiera się na 174 wskaźnikach, które służą do oceny postępu w 74 krajowych priorytetach. Wśród wskaźników krajowych 12 ma charakter „multipurpose”, czyli monitorujący realizację więcej niż jednego SDG. Wynika to z powiązań między celami Agendy 2030. Zestaw ten jest na bieżąco aktualizowany i dostosowywany do nowych wyzwań stojących przed naszym krajem. W 2023 r. w związku z przygotowaniem drugiego Dobrowolnego Przeglądu Krajowego, przeprowadzono jego największą rewizję, uwzględniając skutki pandemii COVID-19 oraz wojny w Ukrainie.

Krajowe priorytety i wskaźniki odgrywają ważną rolę w procesie podejmowania decyzji. Umożliwiają systematyczną ocenę postępów w najważniejszych obszarach zrównoważonego rozwoju, dzięki czemu działania rządu i samorządów mogą być lepiej ukierunkowane.

Wskaźniki zaproponowane przez Główny Urząd Statystyczny zostały skonsultowane z właściwymi ministerstwami, przy wiodącej roli Ministerstwa Rozwoju i Technologii, które koordynuje proces wdrażania Agendy 2030 w Polsce.

Niniejszy rozdział zawiera ocenę postępu dla każdego wskaźnika, krajowego priorytetu oraz celu SDG. Opis metody wyliczenia postępu znajduje się w Aneksie. Dla każdego celu Czytelnik znajdzie zarówno ocenę postępu jego realizacji, jak i najważniejsze działania podejmowane na szczeblu rządowym i samorządowym.

W raporcie zastosowano skrócone nazwy priorytetów krajowych. Ich pełne brzmienie dostępne jest na Platformie SDG, do której odnośnik w formie kodu QR zamieszczono przy każdym celu.

Postęp SDG według polskich priorytetów zrównoważonego rozwoju

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

Cel 1. Koniec z ubóstwem

- 1.1 Integracja osób niepełnosprawnych
- 1.2 Dostęp do usług społecznych i zdrowotnych
- 1.3 Poprawa sytuacji mieszkaniowej

Cel 2. Zero głodu

- 2.1 Wzrost konkurencyjności rolnictwa
- 2.2 Bezpieczeństwo żywności i żywnościowe
- 2.3 Wzrost dochodów na wsi
- 2.4 Promocja i eksport żywności
- 2.5 Promocja zdrowego stylu życia

Cel 3. Dobre zdrowie i jakość życia

- 3.1 Mniejsza zapadalność na choroby cywilizacyjne i umieralność
- 3.2 Mniej nierówności w dostępie do opieki zdrowotnej
- 3.3 Lepsza diagnostyka i nowoczesna terapia
- 3.4 Jakość opieki zdrowotnej i e-zdrowie
- 3.5 Poprawa jakości powietrza

Cel 4. Dobra jakość edukacji

- 4.1 Rozwój szkolnictwa zawodowego
- 4.2 Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju
- 4.3 Wyrównywanie szans edukacyjnych
- 4.4 Kształcenie dorosłych
- 4.5 Poprawa innowacyjności kształcenia

Cel 5. Równość płci

- 5.1 Wzmocnienie równości płci
- 5.2 Aktywna polityka prorodzinna
- 5.3 Powrót kobiet na rynek pracy

Cel 6. Czysta woda i warunki sanitarne

- 6.1 Zasoby i jakość wód
- 6.2 Racjonalne gospodarowanie wodą

Postęp SDG według polskich priorytetów zrównoważonego rozwoju cd.

Znaczny postęp lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp, wymagane przyspieszenie

Niewielki postęp, wymagane znaczne przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena niemożliwa

Cel 7. Czysta i dostępna energia

- 7.1 Poprawa efektywności energetycznej
- 7.2 Zrównoważony rozwój energetyki
- 7.3 Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego

Cel 8. Wzrost gospodarczy i godna praca

- 8.1 Konkurencyjność, innowacje i umiędzynarodowienie
- 8.2 Rozwój przedsiębiorczości
- 8.3 Zwiększanie zatrudnienia
- 8.4 Promowanie stabilnego zatrudnienia
- 8.5 Aktywizacja zawodowa
- 8.6 Rozwój odpowiedzialnej polityki migracyjnej

Cel 9. Innowacyjność, przemysł, infrastruktura

- 9.1 Poprawa warunków innowacji
- 9.2 Telekomunikacja i cyfryzacja
- 9.3 Umiędzynarodowienie MŚP przez wsparcie eksportu i inwestycji
- 9.4 Rozwój infrastruktury transportowej

Cel 10. Mniej nierówności

- 10.1 Niwelowanie różnic w rozwoju regionów
- 10.2 Tworzenie miejsc pracy w regionach
- 10.3 Zmniejszenie nierówności dochodowych
- 10.4 Włączenie osób z niepełnosprawnościami

Cel 11. Zrównoważone miasta i społeczności

- 11.1 Zrównoważone planowanie miast
- 11.2 Odporność, bezpieczeństwo i jakość życia w miastach
- 11.3 Zrównoważony rozwój terytorialny
- 11.4 Dostęp do transportu publicznego
- 11.5 Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w miastach
- 11.6 Redukcja niskiej emisji

Cel 12. Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja

- 12.1 Rozwój gospodarki obiegu zamkniętego
- 12.2 Rozwój rolnictwa ekologicznego

Postęp SDG według polskich priorytetów zrównoważonego rozwoju cd.

Znaczny postęp lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp, wymagane przyspieszenie

Niewielki postęp, wymagane znaczne przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena niemożliwa

○ Cel 13. Działania w dziedzinie klimatu

- 13.1 Redukcja CO₂
- 13.2 Rozwój innowacji i geotermii w energetyce
- 13.3 Adaptacja do zmian klimatu
- 13.4 Wzmocnienie odporności na zmiany klimatu
- 13.5 Integracja działań na rzecz klimatu z politykami krajowymi
- 13.6 Edukacja klimatyczna

○ 14. Życie pod wodą

- 14.1 Zrównoważone wykorzystanie zasobów morskich
- 14.2 Rozwój gospodarki morskiej
- 14.3 Rozwój portów i transportu morskiego

○ 15. Życie na lądzie

- 15.1 Ochrona bioróżnorodności i poprawa stanu środowiska
- 15.2 Modernizacja kanalizacji i oczyszczalni; ochrona powietrza
- 15.3 Zrównoważone użytkowanie gleb

● Cel 16. Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje

- 16.1 Efektywność państwa i instytucji
- 16.2 Lepsze prawo i jego stosowanie
- 16.3 Zintegrowane zarządzanie bezpieczeństwem narodowym
- 16.4 E-administracja i komunikacja
- 16.5 Lepsze gospodarowanie środkami publicznymi
- 16.6 Większa odporność państwa na zagrożenia
- 16.7 Większe cyberbezpieczeństwo i ochrona informacji

● Cel 17. Partnerstwa na rzecz celów

- 17.1 Polska pomoc rozwojowa dla krajów partnerskich
- 17.2 Wspieranie rozwoju w obszarach priorytetowych, w tym SDGs
- 17.3 Promocja równości szans i ochrony klimatu
- 17.4 Wsparcie systemów podatkowych krajów rozwijających się
- 17.5 Wymiana wiedzy i technologii w zakresie podatków na rzecz SDGs
- 17.6 Wsparcie zwalczania przestępczości w państwach-beneficjentach pomocy rozwojowej SDG
- 17.7 Zwiększanie spójności polityk na rzecz zrównoważonego rozwoju

Priorytety w zakresie realizacji SDG 1 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp, wymagane przyspieszenie

Niewielki postęp, wymagane znaczne przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena niemożliwa

1.1 Integracja osób niepełnosprawnych

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Jednostki reintegracyjne na 100 tys. mieszkańców	3,1 2016 r.	3,3 2024 r.	+0,8	○
Liczba osób niepełnosprawnych w centrach integracji społecznej, zakładach aktywności zawodowej i warsztatach terapii zajęciowej na 100 tys. ludności	101,6 2015 r.	135,7 2024 r.	+3,3	●
Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata (%)	20,1 2015 r.	30,7 2025 r.	+4,3	●

1.2 Dostęp do usług społecznych i zdrowotnych

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
⊙ Wskaźnik dostępności miejsc opieki dla dzieci w wieku 1-2 lata (%)	12,4 2015 r.	44,2 2025 r.	33,0 2030 r.	+13,6	●
Miejsca w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej (łącznie z filiami) na 10 tys. mieszkańców	29,7 2015 r.	35,8 2024 r.		+2,1	●

1.3 Poprawa sytuacji mieszkaniowej

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
⊙ Liczba mieszkań przypadających na 1000 ludności	367,3 2015 r.	425,9 2024 r.	435,0 2030 r.	+1,7	●

Działania na szczeblu rządowym

Działania ukończone

Program na rzecz zatrudnienia socjalnego na lata 2023–2025 – wzmacnianie uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób wykluczonych społecznie poprzez rozwijanie oferty podmiotów zatrudnienia socjalnego. Planowana jest kontynuacja działania w perspektywie 2026–2028. W ramach edycji w 2025 r. dofinansowano 31 ofert na łączną kwotę blisko 3 mln zł.

Program „Warto być przedsiębiorczym” edycja 2023-2025 – grupą docelową programu były podmioty ekonomii społecznej o statusie przedsiębiorstwa społecznego. Planowana jest kolejna edycja programu w latach 2026–2028. W 2025 r. dofinansowanych zostało 363 wniosków, złożonych przez przedsiębiorstwa społeczne na łączną kwotę około 23,4 mln zł. Program zwiększa zatrudnienie w przedsiębiorstwach, wzmacnia usługi społeczne oraz wspiera integrację społeczną i zawodową grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania w toku

Realizowane są działania w zakresie wsparcia społecznego, np. wypłacanie **świadczenia wspierającego** dla osób z niepełnosprawnościami oraz świadczenia pielęgnacyjne dla opiekunów niepełnosprawnych dzieci.

Program „Opieka 75+” ma na celu zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej. Celem programu **„Korpus Wsparcia Seniorów”** jest wsparcie finansowe gmin w zakresie organizowania usług opiekuńczych poprzez dostęp do „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

W latach 2024–2025 wypłacono blisko 5,6 mln świadczeń **„Aktywny Rodzic”** na kwotę ponad 6,9 mld zł. W 2025 r. według wstępnych danych było zarejestrowanych 256,1 tys. miejsc opieki dla dzieci w wieku do 3 lat. W 2025 r. objęto 1937 tys. rodzin **Kartą Dużej Rodziny**.

Wieloletni rządowy program **Posiłek w szkole i w domu na lata 2024-2028** ma na celu zapewnienie gorącego posiłku w szkole dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym, kształcenia i doskonalenia nauczycieli, a także wyposażenia uczniów, nauczycieli i szkół.

Celem **Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027** jest poprawa integracji społecznej i zdrowotnej osób z niepełnosprawnościami poprzez zwiększenie dostępności podmiotów leczniczych oraz rozwój środowiskowych form opieki długoterminowej, wspierających funkcjonowanie osób zależnych w środowisku domowym i odciążających ich rodziny.

W zakresie działań na rzecz mieszkalnictwa realizowany jest **rządowy program budownictwa socjalnego i komunalnego (BSK) oraz program preferencyjnych kredytów społecznego budownictwa czynszowego (SBC)**. Grupą docelową są osoby o niskich i średnich wynagrodzeniach i niezaspokojonych potrzebach mieszkaniowych. W 2025 r. środki przeznaczone na program BSK wynosiły 2,6 mld zł. W 2025 r. w ramach programu SBC zakwalifikowano 72 wnioski o finansowanie zwrotne, obejmujące utworzenie 3 330 lokali mieszkalnych. Operatorem obu programów był Bank Gospodarstwa Krajowego.

Wnioski i wyzwania

Planowana jest kontynuacja działań na rzecz zwiększania dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokich jakościowo miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

.....

Niezbędne jest doskonalenie systemu wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych oraz podmiotów ekonomii społecznej, m.in. w kontekście promowania instrumentów aktywnej polityki społecznej. Poprzez tworzenie miejsc pracy dostosowanych do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, przedsiębiorstwa społeczne przyczyniają się do ograniczania ubóstwa. Wypracowane zyski są reinwestowane w lokalną społeczność, w tym w usługi społeczne, co wpływa na zwiększenie poziomu życia we wspólnotach lokalnych.

.....

Rośnie zainteresowanie programami BSK i SBC. Zapewnienie środków finansowych na kolejne lata zabezpieczy zapotrzebowanie inwestorów społecznych (w tym gmin).

Działania i inicjatywy regionów

Województwo podkarpackie

Działanie: Wojewódzki Program Pomocy Społecznej na lata 2024–2030.

Cel: Zwiększenie efektywności systemu pomocy i integracji w województwie, poprzez: (1) rozwój systemu usług społecznych i aktywnych form pomocy w środowisku lokalnym; (2) przeciwdziałanie ubóstwu; (3) przeciwdziałanie bezdomności; (4) zwiększenie i rozwój oferty form wsparcia dla seniorów.

Środki, zasoby, narzędzia: Program jest realizowany poprzez wsparcie działań na rzecz osób starszych, osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych wykluczeniem społecznym, rozwój usług społecznych i wolontariatu, dystrybucję żywności oraz artykułów pierwszej potrzeby, a także działania wspierające aktywizację seniorów i podnoszenie kwalifikacji pracowników pomocy społecznej. Łącznie wsparciem objęto ponad 23,7 tys. osób.

Skutki: W 2025 r. w ramach realizacji Programu podjęto działania ukierunkowane głównie na wsparcie osób starszych. W tym celu ogłoszono otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w latach 2025–2026. Wsparcie otrzymało 21 podmiotów, a łączna wartość dofinansowania wyniosła ponad 1,4 mln zł.

Cel 1
Koniec z ubóstwem

sdg.gov.pl/statistics_nat/no-poverty/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 2 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

2.1 Wzrost konkurencyjności rolnictwa

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Wskaźnik kształtowania się wydatków rządowych w rolnictwie	0,36 2015 r.	0,55 2024 r.	+4,8	●
Nakłady na B+R w dziedzinie rolnictwa w relacji do PKB (%)	0,05 2015 r.	0,05 2024 r.	0,0	○
Udział powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 30 ha w powierzchni użytków rolnych ogółem w gospodarstwach rolnych (%)	41 2015 r.	49 2023 r.	+2,3	●

2.2 Bezpieczeństwo żywności i żywnościowe

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych z certyfikatem w gospodarstwach ekologicznych w powierzchni użytków rolnych ogółem w gospodarstwach rolnych (%)	3,45 2015 r.	3,10 2023 r.	-1,3	●
Odsetek próbek artykułów rolno-spożywczych o niewłaściwej jakości handlowej (%)	13,5 2015 r.	15,7 2025 r.	+1,5	●

2.3 Wzrost dochodów na wsi

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
Udział w dochodach wiejskich gospodarstw domowych dochodów z pracy najemnej i pracy na własny rachunek poza gospodarstwem rolnym w użytkowaniu indywidualnym (%)	57,7 2015 r.	60,0 2024 r.		+0,4	○
© Relacja przeciętnych rocznych dochodów do dyspozycji netto na 1 osobę w gospodarstwie domowym na wsi do miasta (%)	69,5 2015 r.	77,5 2024 r.	75,0 2030 r.	+1,2	●

Priorytety w zakresie realizacji SDG 2 na szczeblu krajowym i trendy cd.

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

2.4 Promocja i eksport żywności

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Wartość eksportu artykułów rolno-spożywczych w przeliczeniu na 1 mieszkańca (zł)	2 597 2015 r.	6 176 2024 r.	+10,1	●
Udział towarów rolno-spożywczych w polskim eksporcie ogółem (%)	13,3 2015 r.	15,2 2024 r.	+1,5	●

2.5 Promocja zdrowego stylu życia

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Odsetek osób w wieku 15 lat i więcej cierpiących na otyłość wg BMI (%)	16,7 2014 r.	18,5 2019 r.	+2,1	●
Odsetek dzieci w wieku 6-10 lat cierpiących na nadwagę lub otyłość wg BMI (%)	1,3 2014 r.	0,6 2019 r.	-14,3	●
Odsetek osób deklarujących spożycie owoców 4-6 razy w tygodniu – dorośli (%)	20,3 2014 r.	20,8 2019 r.	+0,5	○
Odsetek osób deklarujących spożycie owoców 4-6 razy w tygodniu – dzieci (%)	17,3 2014 r.	20,5 2019 r.	+3,5	●
Odsetek osób deklarujących spożycie warzyw 4-6 razy w tygodniu – dorośli (%)	23,9 2014 r.	25,5 2019 r.	+1,3	●
Odsetek osób deklarujących spożycie warzyw 4-6 razy w tygodniu – dzieci (%)	22,0 2014 r.	26,1 2019 r.	+3,5	●

Działania na szczeblu rządowym

Działania w toku

Realizowane są działania na rzecz wzrostu konkurencyjności gospodarstw rolnych oraz zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, przeciwdziałania nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych, zapewnienia prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach oraz efektywnego zarządzania Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Realizowano szereg interwencji **Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej (PS WPR) 2023-2027**, m.in.: „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność”, „Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej”, „Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu”. Są to zróżnicowane działania inwestycyjne skierowane do rolników, poprawiające konkurencyjność gospodarstw rolnych, wzmacniające ich sytuację na rynku i odporność na różnorodne szoki, wspierające ochronę środowiska i klimatu.

Jednym z celów wskazanych w PS WPR 2023-2027 jest „Wspieranie godziwych dochodów gospodarstw i odporności sektora rolnictwa w całej Unii w celu zwiększenia długoterminowego bezpieczeństwa żywnościowego oraz różnorodności w rolnictwie, a także zapewnienia stabilności ekonomicznej produkcji rolnej w Unii”. Cel ten jest realizowany m.in. poprzez płatności bezpośrednie, tj.: podstawowe wsparcie dochodów, płatność dla małych gospodarstw, uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów, uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników, wsparcie dochodów związaną z produkcją w 13 sektorach oraz płatność dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami. W 2025 r. przeznaczono na realizację tego zadania 12,7 mld zł.

Realizowano **Krajowy plan działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin na lata 2023-2027**, który ma na celu upowszechnienie ogólnych zasad integrowanej ochrony roślin

oraz zapobieganie zagrożeniom związanym ze stosowaniem środków ochrony roślin. Zmniejszenie zależności produkcji roślinnej od preparatów chemicznych pozwala nie tylko na ograniczenie presji rolnictwa na środowisko naturalne i ochronę jego zasobów, ale także przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej w Polsce żywności.

Prowadzono działania na rzecz rozwoju współpracy handlowej i wspierania ekspansji zagranicznej polskiego sektora rolno-spożywczego oraz budowania silnej marki i pozytywnego wizerunku polskiej żywności. **Polska awansowała do czołówki eksporterów żywności z UE**, znajdując licznych nabywców zarówno na rynkach UE, jak i poza nią. Pozytywny wizerunek polskiej żywności jest umacniany, a jej wysoka jakość doceniana na rynkach światowych i rynku krajowym. **W 2025 r. wartość polskiego eksportu towarów rolno-spożywczych wyniosła rekordowe 58,4 mld EUR (wzrost o 8,6% r/r), tj. ponad 11-krotnie więcej niż w roku akcesji Polski do UE.**

W 2025 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wspólnie z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa (KOWR) zorganizowały dla ok. 500 przedsiębiorców działania pod hasłem „**Poland tastes good**” w 20 krajach na 6 kontynentach. Dodatkowo przeprowadziły blisko 700 działań pod hasłem „**Kupuj świadomie**” dotyczących żywności wysokiej jakości. W ramach unijnej polityki promocji i mechanizmu WPR „**Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych**” KOWR w 2025 r. nadzorował **16 programów informacyjnych i/lub promocyjnych** o łącznym budżecie około 40,9 mln EUR, realizowanych w 24 krajach na 5 kontynentach.

Priorytetem pozostaje promowanie zdrowego odżywiania i kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych w codziennej diecie dzieci, upowszechnianie zdrowej, zbilansowanej diety i wzrost świadomości w tym zakresie wśród dzieci i rodziców, przeciwdziałanie otyłości wśród dzieci, edukacja w zakresie pochodzenia żywności oraz poprawa

dystrybucji produktów rolnych. W ramach WPR kontynuowano „Program dla szkół”. W roku szkolnym 2024/2025 uczestniczyło w nim 1,83 mln dzieci. Ogółem udostępniło około 156 mln porcji owocowo-warzywnych i mlecznych. Zorganizowano także 2 tys. wycieczek edukacyjnych i 4,7 tys. warsztatów edukacyjnych oraz szereg działań promujących program.

W 2025 r. KOWR wraz z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zakończył realizację Podprogramu 2023 oraz rozpoczął Podprogram 2024 w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027. W ramach Podprogramu 2024 zawarto umowy na dostawę 48,9 tys. ton 18 artykułów spożywczych o wartości 343 mln zł. Realizacja dostaw artykułów spożywczych dla ponad 1 mln osób zakończyła się w październiku 2025 r.

W zakresie wsparcia działań na rzecz odnawialnych źródeł energii (OZE) w 2025 r. KOWR przeprowadził 146 działań promocyjnych, informacyjnych, edukacyjnych (pod hasłem „Energia z rolnictwa” oraz przy użyciu znaku graficznego „Agro OZE”), upowszechniających wiedzę o możliwościach wykorzystania lokalnych zasobów OZE w rolnictwie – w szczególności biogazu rolniczego, biometanu oraz propagowania idei tworzenia spółdzielni energetycznych.

Wnioski i wyzwania

Priorytetem pozostaje konieczność zachowania i ochrony na obszarach wiejskich ich produkcyjnej funkcji rolniczej oraz opłacalności wytwarzania i pozycji konkurencyjnej krajowych produktów rolno-spożywczych w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju.

Zmieniające się uwarunkowania przyrodniczo-klimatyczne prowadzą do większej częstotliwości występowania zjawisk o charakterze klęskowym, takich jak: susze, deszcze nawalne, choroby roślin i zwierząt. Rosnące potrzeby w zakresie ochrony środowiska i klimatu oraz ambicje UE dotyczące podejmowania i promowania nowych zobowiązań na forum globalnym stawiają przed gospodarką ambitne i kosztowne cele, które stwarzają konieczność dalszych dostosowań. W tym kontekście wzrasta znaczenie gospodarki zasobami wody (retencja, melioracja, nawodnienia). Jednocześnie pojawiają się możliwości rozwoju „nowych” upraw w polskich warunkach roślin (np. soi, winorośli).

Narasta problem braku zastępowalności pokoleń w rolnictwie. Jednocześnie proces integracji producentów rolnych ma wciąż zbyt powolny charakter.

Niestabilna sytuacja na krajowych, europejskich i światowych rynkach rolnych (m.in. z powodu anomalii pogodowych, chorób roślin, zwierząt i ludzi, wojen w Ukrainie i na Bliskim Wschodzie, kolejnych unijnych umów o wolnym handlu) ma negatywny wpływ na dochodowość produkcji rolnej. Konieczna jest odbudowa łańcuchów dostaw zerwanych m.in. w wyniku wojny w Ukrainie.

Wyzwaniem pozostają stosowane przez kraje trzecie bariery w handlu międzynarodowym, embarga na handel z określonymi państwami, utrudnienia celne i transportowe, napięcia handlowe pomiędzy państwami lub międzynarodowymi organizacjami gospodarczymi.

Struktura geograficzna polskiego eksportu rolno-spożywczego oparta jest w zdecydowanej większości na rynkach państw UE. Potrzebne jest kontynuowanie działań na rzecz dywersyfikacji eksportu na nowe, najbardziej perspektywiczne rynki państw pozaunijnych.

Istnieje zagrożenie wzrostu marnowania żywności wraz ze wzrostem podaży i konsumpcyjnego stylu życia.

Działania i inicjatywy regionów

Województwo łódzkie

Działanie: Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości u dzieci.

Cel: Obniżenie przedwczesnej umieralności z powodu chorób niezakaźnych poprzez zapobieganie i leczenie oraz promowanie zdrowia psychicznego i dobrostanu.

Środki, zasoby, narzędzia: Kompleksowa opieka, w tym konsultacje lekarskie, porady dietetyczne, zajęcia aktywności fizycznej, wsparcie psychologiczne oraz edukacja zdrowotna. Program planowany na lata 2025-2027 dla 635 dzieci. Łączna wartość: 2,4 mln zł. Wysokość środków finansowych wydatkowanych na ten cel z budżetu województwa łódzkiego w 2025 r. to kwota 590 tys. zł.

Skutki: W 2025 r. wizytę kwalifikującą odbyło 226 dzieci, przeprowadzono łącznie 265 konsultacji lekarskich, 753 porady dietetyczne, 320 spotkań z psychologiem i 507 zajęć aktywności fizycznej. Edukacją objęto 226 dzieci i ich rodziców/opiekunów.

Województwo dolnośląskie

Działanie: Opracowanie pn. Obszary produkcji rolnej na Dolnym Śląsku.

Cel: Opracowanie realizowane przez Instytut Rozwoju Terytorialnego we Wrocławiu ma na celu szerokie i kompleksowe rozpoznanie produkcji rolnej jako zasobu ekonomicznego regionu, obejmujące całościową charakterystykę sektora rolniczego z uwzględnieniem aspektów przestrzennych oraz obecnych i przyszłych uwarunkowań niezbędnych do budowania i utrzymywania mocnej pozycji konkurencyjnej zarówno na rynku krajowym, jak i międzynarodowym. W ramach projektu przewidziana została identyfikacja przestrzenna obszarów produkcji rolnej, w tym potencjalnych strategicznych obszarów żywicielskich (SOŻ) w województwie dolnośląskim, które stanowią zabezpieczenie żywnościowe regionu oraz w szerszym ujęciu kraju, a także określenie zasad ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Środki, zasoby, narzędzia: Środki własne samorządu województwa dolnośląskiego na lata 2025-2027. Opracowanie prowadzone przy szerokiej współpracy w zakresie pozyskania danych i oceny aktualnej sytuacji związanej z rolnictwem z instytucjami zajmującymi się przedmiotowym obszarem (m.in. DODR, ARiMR, Biuro Urządzeń i Terenów Rolnych).

Skutki: Wnioski zawarte w opracowaniu będą służyć poznaniu regionalnej specyfiki przestrzeni produkcji rolnej, a także posłużą do wyznaczenia potencjalnych strategicznych obszarów żywicielskich (SOŻ) w województwie dolnośląskim, które stanowią zabezpieczenie żywnościowe regionu oraz w szerszym ujęciu kraju, a także określenie zasad ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Materiał ten może być wykorzystywany zarówno w strategicznym planowaniu regionalnym, jak i na szczeblu powiatowym i gminnym.

Cel 2
Zero głodu

sdg.gov.pl/statistics_nat/zero-hunger/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 3 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

3.1 Mniejsza zapadalność na choroby cywilizacyjne i umieralność

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Oczekiwane trwanie życia w zdrowiu mężczyzn (lata)	59,0 2015 r.	61,6 2024 r.	+0,5	○
Oczekiwane trwanie życia w zdrowiu kobiet (lata)	62,4 2015 r.	65,3 2024 r.	+0,5	○
Liczba zgonów w wyniku chorób układu krążenia na 100 tys. ludności (osoby)	469,0 2015 r.	400,2 2024 r.	-1,7	●
Liczba zgonów w wyniku nowotworów złośliwych na 100 tys. ludności (osoby)	261,6 2015 r.	265,4 2024 r.	+0,2	●
Liczba zgonów w wyniku cukrzycy na 100 tys. ludności (osoby)	21,5 2015 r.	24,3 2024 r.	+1,4	●
Liczba zgonów w wyniku przewlekłej choroby dróg oddechowych na 100 tys. ludności (osoby)	24,7 2015 r.	25,3 2024 r.	+0,3	●

3.2 Mniej nierówności w dostępie do opieki zdrowotnej

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Liczba lekarzy na 10 tys. ludności (osoby)	32,7 2019 r.	37,7 2024 r.	+2,9	●
Liczba pielęgniarek i położnych na 10 tys. ludności (osoby)	63,0 2019 r.	66,3 2024 r.	+1,0	○
Odsetek osób deklarujących niezaspokojone potrzeby w zakresie badań lekarskich i opieki medycznej z powodu zbyt wysokich kosztów, zbyt dużej odległości lub list oczekujących (%)	7,3 2015 r.	2,9 2025 r.	-8,8	●

Priorytety w zakresie realizacji SDG 3 na szczeblu krajowym i trendy cd.

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

3.3 Lepsza diagnostyka i nowoczesna terapia

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Odsetek kobiet w wieku 15 lat i więcej, którym kiedykolwiek wykonano badanie mammograficzne (%)	47,2 2014 r.	49,1 2019 r.	+0,8	○
Odsetek kobiet w wieku 15 lat i więcej, którym kiedykolwiek wykonano badanie cytologiczne (%)	85,4 2014 r.	86,7 2019 r.	+0,3	○
Odsetek mężczyzn w wieku 40 lat i więcej, którym kiedykolwiek wykonano lekarskie badanie prostaty (%)	34,5 2014 r.	39,6 2019 r.	+2,8	●

3.4 Jakość opieki zdrowotnej i e-zdrowie

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Wydatki bieżące publiczne na ochronę zdrowia (% PKB)	4,4 2015 r.	5,5 2023 r.	+2,9	●
Odsetek podmiotów leczniczych posiadających rozwiązania informatyczne umożliwiające prowadzenie dokumentacji medycznej w postaci elektronicznej (%)	35,3 2016 r.	87,5 2025 r.	+10,6	●

3.5 Poprawa jakości powietrza

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Krajowy wskaźnik średniego narażenia na pył PM _{2,5} (μg/m ³)	23 2015 r.	15 2024 r.	18 2030 r.	-4,6	●
Liczba przedwczesnych zgonów spowodowanych narażeniem na pył zawieszony (PM _{2,5}) na 100 tys. mieszkańców (osoby)	114 2015 r.	69 2023 r.		-6,1	●

Działania na szczeblu rządowym

Działania w toku

Celem programu „**Moje Zdrowie - bilans zdrowia osoby dorosłej**” jest zbudowanie modelu kompleksowej profilaktyki, dostępnej dla każdego w jego przychodni podstawowej opieki zdrowotnej, identyfikacja czynników ryzyka oraz wczesne wykrywanie schorzeń, które mogą prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych oraz stworzenie Indywidualnego Planu Zdrowotnego.

Projekt „**Dostępność Plus dla AOS**” ma na celu zmniejszenie barier w dostępie do ambulatoryjnej opieki specjalistycznej poprzez wdrażanie standardów dostępności w podmiotach leczniczych (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej), w tym dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Sukcesywnie rozwijana jest lista leków refundowanych.

W 2025 r. objęto refundacją rekordową liczbę 152 nowych terapii, tym 63 dotyczący leczenia nowotworów oraz 43 stosowane w leczeniu chorób rzadkich.

W 2025 r. kontynuowano rozwój systemu **e-Zdrowie (P1)**. System dostarcza produkty i e-usługi fundamentalne dla systemu ochrony zdrowia w Polsce. Przeprowadzono pilotaż centralnej e-rejestracji oraz rozwijano usługi transgraniczne (prace nad szablonem Patient Summary).

Program **Za życiem** służy zapewnieniu wieloaspektowej i skoordynowanej opieki nad kobietami w ciąży powikłanej oraz rodzinami wychowującymi dzieci z niepełnosprawnościami lub ciężkimi, nieodwracalnymi chorobami powstałymi w okresie prenatalnym lub podczas porodu. Program ułatwia dostęp do badań prenatalnych i specjalistycznej opieki lekarskiej.

Wprowadzono **Program „Aktywna Szkoła” na lata 2024-2026**, który wspiera działania animacyjne na samorządowych i innych obiektach sportowych. Prowadzone są również systematyczne działania sportowe realizowane w środowisku szkolnym.

Program Klub na lata 2023-2025 ma na celu wsparcie finansowe lokalnych środowisk sportowych, których filarem funkcjonowania jest klub sportowy, definiowany jako centrum aktywności fizycznej oraz miejsce identyfikacji i kształcenia talentów sportowych.

Program Aktywność dla Każdego służy wspieraniu aktywnego spędzania czasu wolnego oraz kształtowaniu zdrowego stylu życia. Program polega na dofinansowaniu zadań upowszechniających sport w różnych grupach społecznych i środowiskowych.

Program Mały Mistrz obejmuje m.in. zorganizowanie, przy współpracy z organem prowadzącym szkołę, wsparcia dla nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej przez nauczyciela wychowania fizycznego w prowadzeniu zajęć wychowania fizycznego w klasach I-III szkół podstawowych uczestniczących w zadaniu.

Program Upowszechniania Sportu Osób z Niepełnosprawnościami ma na celu tworzenie warunków umożliwiających zwiększanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w różnych formach aktywności sportowej, postrzeganej przede wszystkim przez pryzmat wyrównywania szans i pełnego udziału w życiu społecznym.

Wnioski i wyzwania

Niezdrowy styl życia, obejmujący m.in. złą dietę, niską aktywność fizyczną oraz wysokie rozpowszechnienie nadwagi i otyłości, pozostaje jedną z kluczowych przyczyn pogarszającego się stanu zdrowia Polaków. W związku z tym działania profilaktyczne i programy wczesnego wykrywania chorób wymagają stałego wzmocnienia, ponieważ niewystarczające inwestycje w profilaktykę pogłębiają ryzyko chorób przewlekłych i zwiększają obciążenie systemu opieki zdrowotnej.

.....

System coraz silniej odczuwa skutki postępującego starzenia się ludności — rosnący odsetek osób starszych oznacza większe zapotrzebowanie na świadczenia, szczególnie w zakresie chorób przewlekłych i opieki długoterminowej. Struktura systemu pozostaje oparta na leczeniu szpitalnym, co ogranicza efektywność i podnosi koszty, zamiast wzmocnić ambulatoryjną i zintegrowaną opiekę zdrowotną.

.....

Bezpieczeństwo lekowe wymaga dalszego wzmocnienia, aby zapewnić pacjentom stabilny dostęp do terapii w obliczu globalnych zaburzeń łańcuchów dostaw.

.....

Kluczowe znaczenie mają cyfryzacja i innowacyjne technologie, które mogą odciążyć system, poprawić koordynację opieki oraz usprawnić diagnostykę i profilaktykę, tworząc bardziej odporny i dostępny system.

Działania i inicjatywy regionów

Województwo podlaskie

Działanie: Program teleopieki domowej – wsparcie seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Cel: Zwiększenie lokalnego dostępu do usług opiekuńczych dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz usług asystenckich, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami.

Środki, zasoby, narzędzia: W ramach projektu realizowane jest wsparcie obejmujące usługi sąsiedzkie, opiekuńcze, asystenckie świadczone w miejscu zamieszkania, a także szkolenia w tym zakresie. Realizowane są również działania informacyjno-promocyjne oraz zapewniany jest drobny sprzęt rehabilitacyjny i medyczny.

Skutki: Zwiększenie dostępności i kompleksowości usług opiekuńczych świadczonych na poziomie lokalnym, poprawa jakości życia osób wymagających wsparcia oraz umożliwia im lepsze funkcjonowanie w miejscu zamieszkania oraz wzrost efektywności systemu wsparcia i większą świadomość społeczną w zakresie dostępnych form pomocy poprzez podnoszenie kwalifikacji personelu i działania informacyjne.

Województwo lubuskie

Działanie: Wzmacnianie opieki nad matką, noworodkiem i dzieckiem.

Cel: Wzmacnianie systemu opieki okołoporodowej i pediatrycznej poprzez współpracę z podmiotami leczniczymi, promocję opieki prenatalnej, edukację zdrowotną kobiet w ciąży.

Środki, zasoby, narzędzia: Kontynuacja realizacji programu Kompleksowej Opieki Medycznej nad kobietą w okresie ciąży, porodu i połogu oraz jej nowonarodzonym dzieckiem, zapewniającego pełny dostęp do świadczeń oraz kontynuacja realizacji Programu Badań Prenatalnych w podmiotach leczniczych regionu. W ramach edukacji zdrowotnej organizowana jest „Szkoła Rodzenia. Rodzimy Razem”, obejmująca przedporodową edukację rodziców w zakresie ciąży, porodu, połogu oraz opieki nad noworodkiem, a także rozwój specjalistycznej diagnostyki prenatalnej, w tym echokardiografii płodu.

Skutki: Zwiększenie dostępności badań profilaktycznych oraz podniesienie świadomości zdrowotnej mieszkańców regionu w zakresie profilaktyki chorób, zdrowego stylu życia, zdrowia psychicznego oraz zdrowia seksualnego i prokreacyjnego. Dotarcie do szerokiego grona odbiorców oraz kształtowanie postaw prozdrowotnych. Współpraca z podmiotami leczniczymi i organizacjami pozarządowymi wzmocniła koordynację działań profilaktycznych na poziomie regionalnym.

Województwo dolnośląskie

Działanie: Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki zaburzeń psychicznych, w tym depresji oraz zapobiegania samobójstwom dla dzieci i młodzieży na terenie województwa dolnośląskiego (2023 -2025).

Cel: Poprawa jakości świadczenia opieki psychiatrycznej na Dolnym Śląsku poprzez udział w szkoleniach osób wykonujących zawód medyczny w zakresie pracy na oddziałach psychiatrycznych.

Środki, zasoby, narzędzia: Realizowano działania mające na celu wczesną identyfikację i pomoc osobom w kryzysie psychicznym lub doświadczającym zaburzeń psychicznych oraz u których występują czynniki ryzyka samobójstwa. Założeniami programu objęto dzieci i młodzież w wieku 10–19 lat oraz ich rodziców i opiekunów prawnych, zamieszkałych na terenie województwa dolnośląskiego.

Skutki: W ramach zadania pn.: „Podnoszenie kwalifikacji zawodowej specjalistów w obszarze zdrowia psychicznego w podmiotach leczniczych z terenu województwa dolnośląskiego”, wsparto 9 podmiotów.

Województwo podkarpackie

Działanie: Konferencja pt. „Samorządy dla zdrowia psychicznego – lokalna odpowiedzialność, wspólna przyszłość” (10 października 2025 r.) zorganizowana przez Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Cel: Zainicjowanie regionalnej debaty o zdrowiu psychicznym jako fundamencie zdrowia publicznego, przeciwdziałanie tabu i stygmatyzacji oraz wypracowanie rozwiązań możliwych do wdrożenia na poziomie lokalnym.

Skutki: Działania przyczyniły się do wzmocnienia regionalnych inicjatyw w obszarze zdrowia psychicznego i profilaktyki zdrowotnej. Konferencja skierowana do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego (JST) umożliwiła rozpoczęcie debaty nad rolą władz lokalnych w systemie ochrony zdrowia psychicznego oraz upowszechnienie założeń Podkarpackiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023–2030. W konferencji uczestniczyło ok. 150 osób.

Cel 3

Dobre zdrowie i jakość życia

sdg.gov.pl/statistics_nat/good-health-and-well-being/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 4 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

4.1 Rozwój szkolnictwa zawodowego

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Stopa bezrobocia absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe wg BAEL (%)	34,3 2015 r.	32,8 2025 r.	21,0 2030 r.	-0,4	○

4.2 Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Odsetek absolwentów uczelni na kierunkach należących do podgrup: biologiczna, nauk o środowisku, inżynierjno-techniczna, produkcji i przetwórstwa, rolnicza, leśna, rybactwa, weterynaryjna – według klasyfikacji ISCED-F 2013 (%)	16,5 2015 r.	11,9 2024 r.	-3,6	●

4.3 Wyrównywanie szans edukacyjnych

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Wyniki testów PISA – odsetek uczniów na najwyższych poziomach osiągnięć w czytaniu i interpretacji (%)	8,2 2015 r.	8,8 2022 r.	13,0 2030 r.	+1,0	○
© Wyniki testów PISA – odsetek uczniów na najwyższych poziomach osiągnięć w matematyce (%)	12,2 2015 r.	9,4 2022 r.	16,0 2030 r.	-3,7	●
Wyniki testów PISA – odsetek uczniów na najniższych poziomach osiągnięć w czytaniu i interpretacji (%)	14,4 2015 r.	22,3 2022 r.		+6,4	●
Wyniki testów PISA – odsetek uczniów na najniższych poziomach osiągnięć w matematyce (%)	17,2 2015 r.	23,0 2022 r.		+4,2	●
Wyniki testów PISA – odsetek uczniów na minimalnym wymagalnym poziomie osiągnięć w czytaniu i interpretacji (%)	85,6 2015 r.	77,8 2022 r.		-1,4	●
Wyniki testów PISA – odsetek uczniów na minimalnym wymagalnym poziomie osiągnięć w matematyce (%)	82,8 2015 r.	77,0 2022 r.		-1,0	●
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (%)	84,2 2015 r.	95,1 2025 r.		+1,2	○

© Wskaźniki z wartością docelową dostępne w Systemie STRATEG (strateg.stat.gov.pl)

Priorytety w zakresie realizacji SDG 4 na szczeblu krajowym i trendy cd.

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

4.3 Wyrównywanie szans edukacyjnych cd.

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Udział liczby uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych w ogólnej liczbie uczniów posiadających orzeczenie (%)	65,7 2018 r.	75,2 2025 r.	85,0 2030 r.	+1,9	●

4.4 Kształcenie dorosłych

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
Młodzież niekontynuująca nauki w wieku 18-24 lata (%)	5,3 2015 r.	4,0 2025 r.		-2,8	●
© Osoby dorosłe (25-64 lata) uczestniczące w kształceniu lub szkoleniu (%)	3,5 2015 r.	8,8 2025 r.	9,0 2030 r.	+9,7	●
Osoby młode (15-24 lata) niepracujące, nieuczące się i niedokształcające się (%)	11,2 2015 r.	7,1 2025 r.		-4,5	●

4.5 Poprawa innowacyjności kształcenia

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
Liczba absolwentów szkół wyższych o kierunkach technicznych w przeliczeniu na 1 tys. osób w wieku 20-29 lat	21,4 2015 r.	20,0 2024 r.		-0,7	●
Odsetek osób posiadających ponadpodstawowe umiejętności cyfrowe (%)	21,0 2021 r.	23,5 2025 r.		+2,9	●

Działania na szczeblu rządowym

Działania ukończone

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 – celem była poprawa stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmacnianie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy. Program był uchwalony na lata 2021-2025.

Edukacja Globalna (EG) – w 2025 r. Ministerstwo Spraw Zagranicznych sfinansowało moduły 8 projektów dotyczących EG wybranych w przeprowadzonej w 2024 r. przez resort procedurze konkursowej. Zakres obejmował prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz rozumienia problemów globalnych oraz współzależności między państwami. Zgodnie z założeniami „Wieloletniego Programu Współpracy Rozwojowej 2021-2030. Solidarność dla Rozwoju”, działania te były prowadzone we współpracy z organizacjami sektora pozarządowego.

Działania w toku

W latach 2025-2027 zaplanowano przygotowanie kompleksowej **zmiany podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół**, do wprowadzenia w szkole podstawowej od 2026 r., a w szkołach ponadpodstawowych od 2027 r. Celem prowadzonych reform jest taka modyfikacja treści i tematów w podstawie programowej, aby umożliwiały młodym ludziom zdobywanie wiedzy i kompetencji w odniesieniu do zmieniających się realiów, również tych klimatycznych.

Ministerstwo Edukacji Narodowej we współpracy z Instytutem Badań Edukacyjnych – Państwowym Instytutem Badawczym od 2024 r. przygotowuje reformę programową **Kompas Jutra**, której celem jest poprawa jakości i efektywności kształcenia w szkołach, w szczególności w zakresie kształcenia kompetencji i rozwoju praktycznych umiejętności uczniów.

Projekt **„Porozumienie branżowe na rzecz kształcenia i szkolenia zawodowego. Zwiększenie udziału przedstawicieli i przedstawicielek branż w rozwoju kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy”** (2024-2027), ma na celu zwiększenie udziału przedstawicieli i przedstawicielek branż w rozwoju kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2025 r. rozpoczęto realizację rządowego programu wspierania organów prowadzących szkoły i placówki w rozwijaniu umiejętności cyfrowych dzieci i młodzieży na lata 2025-2029 – **Cyfrowy Uczeń**, który ma wspierać osiągnięcie celów określonych w Polityce Cyfrowej Transformacji Edukacji w zakresie rozwoju nowych technologii, w tym: sztucznej inteligencji w szkole; metod kształcenia, dydaktyki cyfrowej, cyfrowych zasobów dydaktycznych; kształcenia i doskonalenia nauczycieli, a także wyposażenia uczniów, nauczycieli i szkół.

Kluby Rozwoju Cyfrowego (KRC) mają na celu podniesienie poziomu kompetencji cyfrowych społeczeństwa dzięki uruchomieniu sieci placówek edukacji cyfrowej we wszystkich chętnych gminach w Polsce. W 2025 r. stworzono bibliotekę zasobów na specjalnej platformie komunikacyjno-dydaktycznej z materiałami.

E-Kompetencje to inwestycja finansowana z Krajowego Planu Odbudowy (KPO), której celem jest rozwój kompetencji cyfrowych umożliwiających funkcjonowanie we współczesnym świecie (umożliwienie nabycia przez obywateli Polski co najmniej podstawowych kompetencji cyfrowych. W 2025 r. zakończono I etap inwestycji. W ramach I naboru przeszkolono ponad 64 tys. osób.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe stanowią narzędzie w kontekście edukacji ustawicznej i pomagają skutecznie reagować na zmieniające się potrzeby rynku pracy. Rozwiązania, które wprowadza **Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)** w zakresie uczenia się przez całe życie, mają na celu podniesienie poziomu kapitału ludzkiego, przez możliwość potwierdzenia lub zdobycia umiejętności, dzięki kwalifikacjom wolnorynkowym lub sektorowym oraz dzięki możliwości włączania do ZSK nowych kwalifikacji, stanowiących odpowiedź na bieżące zapotrzebowanie rynku pracy.

Wnioski i wyzwania

Konsekwentnie wdrażane są inicjatywy w zakresie cyfryzacji edukacji, które przełożą się na wyposażenie uczniów w adekwatne umiejętności cyfrowe, co zapewni solidną podstawę do dalszego rozwoju tych umiejętności na przestrzeni życia zawodowego. Działania te gwarantują przygotowanie kolejnych pokoleń do funkcjonowania i życia w społeczeństwie w warunkach coraz bardziej rozwiniętej technologii. W kolejnych latach planowana jest kontynuacja wsparcia instytucji edukacyjnych w rozwijaniu umiejętności nauczycieli i uczniów niezbędnych do świadomego, odpowiedzialnego i aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie cyfrowym.

W ostatnich latach wzrastał odsetek osób posiadających podstawowe i ponadpodstawowe kompetencje cyfrowe, jednak wciąż pozostaje on na poziomie poniżej średniej unijnej. Osiągnięcie celów w tym obszarze wymaga zintensyfikowania działań na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych w Polsce.

Ważne jest także zapewnienie wszystkim uczniom – bez względu na ich pochodzenie, status społeczno-ekonomiczny, niepełnosprawność czy indywidualne potrzeby edukacyjne – równych szans w dostępie do wysokiej jakości wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz edukacji szkolnej, a także wspieranie uczniów w procesie uczenia się przez całe życie, jako kluczowego narzędzia w zapobieganiu nierównościom społecznym.

Działania i inicjatywy regionów

Województwo warmińsko-mazurskie

Działanie: Wsparcie edukacji przedszkolnej w ramach regionalnego programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 (CS4.f).

Cel: Zwiększenie dostępności i jakości edukacji przedszkolnej w województwie warmińsko-mazurskim.

Środki, zasoby, narzędzia: Tworzenie nowych miejsc edukacji przedszkolnej na obszarach deficytowych, zwiększenie atrakcyjności edukacji przedszkolnej, realizacja zajęć wspomagających rozwój dzieci oraz wspierających kompetencje kluczowe, umiejętności podstawowe i przekrojowe.

Skutki: Do 31 grudnia 2025 r. dofinansowano 219 miejsc wychowania przedszkolnego, 724 dzieci objęto dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej.

Województwo śląskie

Działanie: Zawodowcy 2

Cel: Zwiększenie atrakcyjności kształcenia zawodowego w województwie śląskim poprzez lepsze dopasowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się warunków rynku pracy oraz ułatwienie przejścia z etapu kształcenia do zatrudnienia.

Środki, zasoby, narzędzia: Doradztwo edukacyjno-zawodowe, organizacja staży uczniowskich realizowanych u pracodawców, a także kursy i szkolenia dla uczniów wzmacniające ich zdolność do zatrudnienia oraz umożliwiające zdobycie dodatkowych uprawnień.

Skutki: Objęto wsparciem 1 458 uczniów, słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego, 150 przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, 56 szkół i placówek systemu oświaty. Ponadto, 812 uczniów szkół z placówek kształcenia zawodowego uczestniczyło w stażach uczniowskich, 1458 uczniów uczestniczyło w doradztwie zawodowym. Z kolei 1081 uczniów oraz 89 przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty nabyło kwalifikacje po opuszczeniu programu.

Województwo opolskie

Działanie: Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki (OCRG) aktywnie wdraża inicjatywy promujące uczenie się przez całe życie.

Cel: Zwiększenie udziału mieszkańców województwa opolskiego w procesie kształcenia przez całe życie oraz podniesienie kwalifikacji i poprawa kompetencji zwłaszcza osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

Środki, zasoby, narzędzia: Kluczowym instrumentem w tym obszarze jest projekt „Kształcenie ustawiczne”, realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027. Wsparcie skierowane jest m.in. do osób z niepełnosprawnościami, osób po 50. roku życia, osób o niskich kwalifikacjach i dochodach, osób bezrobotnych (w tym długotrwale), kobiet, młodzieży w wieku 15–29 lat, mieszkańców terenów wiejskich i obszarów OSI, a także pedagogów oraz uczestników i absolwentów Ochotniczych Hufców Pracy. W 2025 roku OCRG wydatkowało ponad 8,1 mln zł, z czego ok. 7,95 mln zł stanowiło dofinansowanie.

Skutki: Zwiększenie dostępu do edukacji i wsparcie osób w trudnej sytuacji na rynku pracy; ograniczenie barier w dostępie do wiedzy, zapewnienie 85% dofinansowania usług rozwojowych; wzrost zainteresowania mieszkańców rozwojem zawodowym. Wyzwaniem pozostaje utrzymanie motywacji w grupach znajdujących się w trudnej sytuacji, gdzie bariery komunikacyjne oraz brak wiary we własne możliwości mogą zniechęcać do podejmowania wysiłku edukacyjnego.

Województwo pomorskie

Działanie: Kształtowanie sieci szkół zawodowych na Pomorzu – dostosowanie oferty szkół zawodowych do potrzeb gospodarki regionu.

Środki, zasoby, narzędzia: W 2025 r. beneficjenci - szkoły, które kształcą w kluczowych obszarach gospodarki regionu, tj.: energetyka, nowoczesne technologie w produkcji i usługach, otrzymały pierwsze formy wsparcia. Działania obejmowały m.in: kursy i szkolenia zawodowe dla uczniów, wizyty w firmach, konkursy zawodoznawcze, stypendia dla uczniów, staże zawodowe dla nauczycieli.

Skutki: Podejmowane działania zapewniły równy dostęp do przystępnej finansowo i wysokiej jakości edukacji technicznej, zawodowej, a także pozwoliły na eliminowanie nierówności płci w edukacji i zapewniły równy dostęp do edukacji i szkolenia zawodowego na wszystkich poziomach dla najsłabszych, w tym dla osób niepełnosprawnych oraz w trudnej sytuacji materialnej.

Cel 4

Dobra jakość edukacji

[sdg.gov.pl/statistics nat/quality-education/](https://sdg.gov.pl/statistics_nat/quality-education/)

Priorytety w zakresie realizacji SDG 5 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

5.1 Wzmocnienie równości płci

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Zróżnicowanie wynagrodzeń kobiet i mężczyzn (luka płacowa) (%)	7,4 2015 r.	4,1 2024 r.	-6,4	●
Luka w zatrudnieniu kobiet i mężczyzn (w wieku 25-54 lata) (p. proc.)	10,2 2015 r.	8,0 2025 r.	-2,4	●
Odsetek kobiet na stanowiskach kierowniczych (%)	40,2 2015 r.	42,5 2025 r.	+0,6	○

5.2 Aktywna polityka prorodzinna

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
Ⓞ Wskaźnik dostępności miejsc opieki dla dzieci w wieku 1-2 lata (%)	12,4 2015 r.	44,2 2025 r.	33,0 2030 r.	+13,6	●

5.3 Powrót kobiet na rynek pracy

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
Ⓞ Wskaźnik zatrudnienia kobiet z najmłodszym dzieckiem w wieku do 5 lat wg BAEL (%)	65,8 2015 r.	73,1 2025 r.	70,0 2030 r.	+1,1	●
Liczba kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka na 10 tys. mieszkańców	54,1 2015 r.	29,2 2025 r.		-6,0	●

Działania na szczeblu rządowym

Działania w toku

Celem **świadczenia wychowawczego** i świadczenia **Dobry Start** jest wsparcie finansowe rodzin z dziećmi na utrzymaniu. Od stycznia do grudnia 2025 r. świadczenie wychowawcze wypłacano przeciętnie miesięcznie na 6 708 tys. dzieci do ukończenia 18 roku życia. Działania wpływają także na realizację SDG 1.

Celem świadczeń **Aktywny Rodzic** jest ułatwienie rodzicom godzenia zadań związanych z rodzicielstwem z aktywnością zawodową, a także wspieranie rodziców dzieci w tzw. wieku żłobkowym. W okresie od 1 października 2024 r. do 31 grudnia 2025 r. wypłacono 5 579,3 tys. świadczeń Aktywny Rodzic na kwotę 6 917,1 mln zł.

Programy Aktywny Maluch 2022–2029, Aktywny Dzienny Opiekun w Gminie, Aktywne Place Zabaw wspierają rozwój i dostępność instytucji opieki dla dzieci do 3. roku życia oraz podnoszą jakość tej opieki. Na koniec 2025 r. było zarejestrowanych 37,3 tys. miejsc opieki utworzonych ze środków programu Aktywny Maluch, zaś 16,9 tys. miejsc opieki zakończyło swoje pierwsze 12 miesięcy funkcjonowania ze wsparciem programu. Na koniec 2025 r. zarejestrowanych było 261 miejsc opieki utworzonych w ramach programu Aktywny Dzienny Opiekun w Gminie. Działania wpływają także na realizację SDG 1.

Uruchomiono projekt w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego KE realizowany przez OECD na rzecz Ministerstwa Cyfryzacji ze środków UE, mający na celu **zwiększenie zainteresowania i uczestnictwa dziewcząt i kobiet w ICT w Polsce**. Projekt ma na celu identyfikację praktycznych sposobów zwiększenia udziału kobiet w studiach i zawodach ICT oraz wypracowanie rekomendacji na rzecz równości płci w ICT.

Wnioski i wyzwania

Planowana jest kontynuacja działań na rzecz dalszego wzrostu dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokich jakościowo miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

W 2026 r. będą kontynuowane prace związane z wdrożeniem do porządku krajowego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/970 w sprawie wzmocnienia stosowania zasady równości wynagrodzeń dla mężczyzn i kobiet za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości za pośrednictwem mechanizmów przejrzystości wynagrodzeń oraz mechanizmów egzekwowania. Dyrektywa ma na celu wzmocnienie stosowania w praktyce i egzekwowania obowiązującej już zasady równego wynagrodzenia mężczyzn i kobiet za równą pracę.

Cel 5
Równość płci

sdg.gov.pl/statistics_nat/gender-equality/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 6 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

6.1 Zasoby i jakość wód

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Pojemność obiektów małej retencji wodnej (dam ³)	830 310 2015 r.	881 284 2024 r.	844 836 2030 r.	+0,7	●
Odsetek kąpielisk śródlądowych i przybrzeżnych o doskonałej jakości wody (%)	60,9 2015 r.	58,1 2024 r.		-0,5	●
Odsetek jednolitych części wód powierzchniowych o dobrym stanie – rzeki i zbiorniki zaporowe (%)	10,9 2015 r.	1,6 2024 r.			●
Odsetek jednolitych części wód powierzchniowych o dobrym stanie – jeziora (%)	18,7 2015 r.	6,0 2024 r.			●

6.2 Racjonalne gospodarowanie wodą

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (%)	72,7 2015 r.	76,2 2024 r.	86,0 2030 r.	+0,5	○
Odsetek oczyszczanych ścieków przemysłowych i komunalnych w stosunku do ścieków wytworzonych (%)	70,9 2015 r.	78,6 2024 r.		+1,2	○

Działania na szczeblu rządowym

Działania ukończone

W ramach inwestycji z Krajowego Planu Odbudowy „**Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich**” udzielono wsparcia dla JST na realizację przedsięwzięć w zakresie poprawy gospodarowania wodą oraz efektywności wykorzystania jej zasobów na obszarach wiejskich. Celem prac było m.in. przywrócenie funkcji nawadniająco-odwadniającej urządzeń melioracyjnych, chroniąc grunty rolne przed powodzią i suszą. Zrealizowano 61 przedsięwzięć na łączną kwotę 39 mln zł.

Działania w toku

Realizowane są działania wynikające z **Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)**.

Jest to program strategiczny, którego celem jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków z aglomeracji, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. W ramach inwestycji z KPO „Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodnościekową na terenach wiejskich” udzielane jest wsparcie dla JST (gminy) na realizację przedsięwzięć z zakresu budowy, rozbudowy lub modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków na terenach wiejskich znajdujących się poza aglomeracjami. Do 30 grudnia 2025 r. zostały podpisane 322 umowy - łączna wartość dofinansowania wyniosła 1,15 mld zł, kolejne 47 umów na łączną wartość dofinansowania 169 mln zł było w przygotowaniu.

Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS) odwołuje się do procesu kształtowania zasobów wodnych oraz do racjonalnego korzystania z zasobów wodnych zgodnie z obowiązującymi normatywami. Cele szczegółowe PPSS są podyktowane Prawem wodnym oraz dotyczą zidentyfikowanych obszarów ryzyka związanego z suszą, tj.: społeczeństwa, gospodarki i środowiska. Do celów szczegółowych PPSS należą: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy; zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy; edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy; formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Celem **Programu Przeciwdziałania Niedoborowi Wody na lata 2023-2027** (z perspektywą do roku 2030) jest zwiększenie retencji wodnej w Polsce poprzez analizę i kompleksowe działania zwiększające retencję wody.

Wnioski i wyzwania

Do głównych osiągnięć w zakresie realizacji SDG 6 należy poprawa efektywności zarządzania zasobami wodnymi, rozwój retencji oraz postęp w realizacji KPOŚK.

Wyzwania obejmują niski poziom retencji w skali kraju, presję zmian klimatu (susze, powodzie), konieczność osiągnięcia dobrego stanu wszystkich jednolitych części wód oraz konflikty między inwestycjami hydrotechnicznymi a celami środowiskowymi. Istotne jest także dalsze dostosowanie systemu gospodarowania wodami do wymogów UE oraz zwiększenie nakładów inwestycyjnych.

W przyszłości kluczowe będzie rozwijanie rozwiązań opartych na przyrodzie, integracja polityk sektorowych oraz dalsze wzmacnianie monitoringu i zarządzania na poziomie obszarów dorzeczy.

Działania i inicjatywy regionów

6 CZYSTA WODA
I WARUNKI
SANITARNE

Województwo podkarpackie

Działanie: Zarządzanie zasobami wodnymi.

Cel: Zwiększenie zdolności retencyjnej oraz poprawa efektywności gospodarowania zasobami wodnymi na obszarze objętym realizacją inwestycji poprzez budowę lub przebudowę otwartych zbiorników retencyjnych służących do gromadzenia i magazynowania wód opadowych, roztopowych, gruntowych oraz wód płynących.

Środki, zasoby, narzędzia: Finansowanie: Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020; czas realizacji – nabór wniosków 11.04.2024 r., podpisanie umów: kwiecień 2025, sierpień 2025, wrzesień 2025, wnioski o płatność: marzec–grudzień 2025.

Skutki: Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do ograniczenia negatywnych skutków zmian klimatu, w szczególności zjawisk suszy i lokalnych podtopień oraz wsparcia zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi.

Województwo dolnośląskie

Działanie: Analiza potencjału retencyjnego na obszarze województwa dolnośląskiego.

Cel: Rozpoznanie i ocena potencjału retencyjnego województwa dolnośląskiego w celu zwiększenia odporności regionu na skutki zmian klimatu, w szczególności niedobory i nadmiary wody, poprzez wskazanie możliwości wzrostu zdolności retencyjnych dorzecza Odry z uwzględnieniem uwarunkowań klimatycznych, środowiskowych oraz gospodarczych regionu.

Środki, zasoby, narzędzia: Środki własne samorządu województwa dolnośląskiego. Realizacja działania: styczeń – październik 2025 r.

Skutki: Opracowanie i udostępnienie zwizualizowanej kartograficznie bazy danych przestrzennych dotyczącej potencjału retencyjnego Dolnego Śląska oraz diagnozy stanu istniejącej retencji wraz ze wskazaniem możliwości jej zwiększania w skali regionalnej. Przygotowanie katalogu rekomendacji dotyczących ochrony i wzmocnienia funkcji retencyjnych terenów o wysokim potencjale retencyjnym z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi planistycznych i środowiskowych.

Cel 6

Czysta woda i warunki sanitarne

sdg.gov.pl/statistics_nat/clean-water-and-sanitation/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 7 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp, wymagane przyspieszenie

Niewielki postęp, wymagane znaczne przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena niemożliwa

7.1 Poprawa efektywności energetycznej

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Energochłonność pierwotna PKB z korektą klimatyczną (kg/euro; ceny stałe z roku 2015)	0,223 2015 r.	0,172 2023 r.	-3,2	●
Zużycie końcowe energii na 1 mieszkańca (toe)	1,62 2015 r.	1,91 2024 r.	+1,8	●

7.2 Zrównoważony rozwój energetyki

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto (%)	11,88 2015 r.	17,77 2024 r.	23,00 2030 r.	+4,6	●

7.3 Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Uzależnienie od importu energii (%)	29,8 2015 r.	45,7 2024 r.	+4,8	●

Działania na szczeblu rządowym

Działania ukończone

W 2025 r. realizowano Program „Mój Prąd”, wspierający rozwój energetyki prosumenckiej, obejmujący mikroinstalacje OZE w domach jednorodzinnych, takie jak: pompy ciepła, magazyny, HEMS/EMS czy kolektory słoneczne. Wartość wsparcia osiągnęła poziom 2,33 mld zł.

Działania w toku

W 2025 r. prowadzono prace nad projektem **Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu do 2030 r. z perspektywą do 2040 r.** Pracowano również nad **Krajowym Planem Renowacji Budynków**, który będzie przedstawiać założenia polityki integrującej działania mające na celu zapewnienie renowacji krajowych zasobów budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, zarówno publicznych, jak i prywatnych, w wysoce energooszczędne, bezemisyjne i zdekarbonizowane zasoby budowlane do 2050 r. Konsekwencją działań będzie wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju i uniezależnienie od importu surowców kopalnych.

Realizowano projekty wsparcia w ramach **Programu Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021–2027 (FEnIKS)**. W 2025 r. w obszarze efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na dofinansowanie przeznaczono ponad 1,3 mld zł. Środki przeznaczone na wymianę systemów grzewczych zasilanych stałymi paliwami kopalnymi, m.in.: ocieplenie obiektu, wykorzystanie technologii odzysku ciepła, instalację nowych niskoemisyjnych lub odnawialnych źródeł ciepła. W przypadku przedsiębiorstw wsparcie skierowane jest na modernizację energetyczną budynków zakładowych, podniesienie efektywności energetycznej procesów wytwórczych, systemów obiegu mediów i systemów pomocniczych w zakładzie. W ramach tych działań wsparcie obejmuje również termomodernizację budynków użyteczności publicznej, takich jak archiwa państwowe czy szkoły artystyczne, co pozwala na poprawę warunków pracy i nauki, ochronę dziedzictwa kulturowego oraz zwiększenie efektywności energetycznej tych obiektów. W ramach programu „Czyste Powietrze” finansowano projekty, mające na celu poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych (na blisko 8,0 mld zł).

Ponadto w 2025 r. kontynuowano prace nad implementacją dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniającej rozporządzenie UE 2023/955 w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy o efektywności energetycznej. Projektowane zmiany dotyczą m.in. modyfikacji systemu białych certyfikatów, ustanowienie zawodu regulowanego audytora efektywności energetycznej, stosowania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” czy nowego obowiązku zmniejszenia całkowitego zużycia energii finalnej przez instytucje publiczne, co przyczyni się do poprawy wskaźników efektywności energetycznej.

Realizowano działania inwestycyjne, w tym wsparcie budowy, rozbudowy i modernizacji linii, stacji elektroenergetycznych z rozwojem nowoczesnych, inteligentnych systemów energetycznych oraz rozwój inteligentnych systemów gazowych, na które przeznaczono 2,3 mld zł. Dodatkowo wsparto rozwój inteligentnych sieci elektroenergetycznych (systemów dystrybucyjnych) typu smart grid, w celu zwiększenia możliwości przyłączenia OZE, rozwoju zeroemisyjnego transportu, a także zapewnienia stabilności dostaw energii do odbiorców w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW 2021-2027). Wsparcie w ramach projektu wyniosło 2,06 mld zł obejmując województwa: lubelskie, podlaskie, podkarpackie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie oraz część województwa mazowieckiego.

Istotnym elementem działań w ramach programu Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko była rozbudowa i modernizacja łącznie ponad 130 km sieci elektroenergetycznych.

W ramach **Funduszu Wsparcia Energetyki** zapewniono 15,0 mld euro na modernizację sieci elektroenergetycznej oraz na projekty dekarbonizacyjne, przyczyniając się do zmniejszenia zależności od paliw kopalnych i rozwoju zielonego przemysłu.

Równocześnie podejmowano działania skupione wokół **Programu TERMO**, wspierającego finansowanie termomodernizacji i remontów, a w konsekwencji prowadzącego do redukcji zapotrzebowania na energię pierwotną, ograniczenia niskiej emisji oraz upowszechnienia odnawialnych źródeł energii (OZE). W 2025 r. na wsparcie w ramach programu przekazano 318 mln zł. Szacowany przyrost mocy instalacji wynikający z przyznanych grantów OZE to 42 257,9 kW, natomiast oszczędność emisji to ok. 22 749,8 t CO₂.

Kluczowe były również działania związane z realizacją **Programu Polskiej Energetyki Jądrowej**, które obejmowały prace nad uchwałą Rady Ministrów ws. aktualizacji Programu Polskiej Energetyki Jądrowej oraz pierwsze prace w zakresie budowy elektrowni. Dodatkowo w 2025 r. prowadzono prace nad przygotowaniem planu działania wdrażającego rekomendacji po misji **Integrated Nuclear Infrastructure Review 2**. Równocześnie Państwowa Agencja Atomistyki, Polskie Elektrownie Jądrowe, Polskie Sieci Elektroenergetyczne i Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych zrealizowały 18 projektów we współpracy z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej.

Wnioski i wyzwania

Realizacja działań na rzecz efektywności energetycznej budynków przewidziana jest w perspektywie długoterminowej. Wymagane jest zaangażowanie wielu podmiotów, na różnych szczeblach oraz podniesienie świadomości obywateli, w przedmiotowym zakresie. Największym wyzwaniem w realizacji powyższych działań jest zapewnienie skutecznego finansowania termomodernizacji budynków i zaangażowanie środków zarówno publicznych, jak i prywatnych.

Wiodącym wyzwaniem w zakresie celu związanego z energią będzie intensyfikacja działań w zakresie Programu Polskiej Energetyki Jądrowej ze względu na wchodzenie projektu pierwszej polskiej elektrowni jądrowej w decydującą fazę oraz ze względu na prace związane z drugą elektrownią jądrową realizowaną w ramach programu.

Działania i inicjatywy regionów

Województwo dolnośląskie

Działanie: Projekt „DISCO – Advancing DIstrict heating and COoling solutions” realizowany w ramach Programu Interreg Europe.

Cel: Wymiana doświadczeń, wiedzy i dobrych praktyk w zakresie wykorzystywania ciepła odpadowego w ciepłownictwie i chłodnictwie systemowym, a także udoskonalanie instrumentów polityk publicznych oraz opracowanie rekomendacji dla regionalnych dokumentów strategicznych.

Środki, zasoby, narzędzia: Partnerzy projektu, przy wsparciu regionalnych grup interesariuszy, uczą się od siebie nawzajem, w jaki sposób wdrażać innowacyjne rozwiązania w zakresie zagospodarowania ciepła odpadowego — począwszy od etapu strategicznego planowania rozwoju, aż po konkretne procesy technologiczne. W 2025 r. w ramach projektu DISCO zorganizowano dwa międzynarodowe spotkania, tzw. oceny wzajemne (peer review) połączone z wizytami studyjnymi w innych państwach. Spotkania potwierdziły wartość współpracy międzyregionalnej. Organizowano również spotkania regionalnych Interesariuszy. Trwają prace dot. identyfikacji i upowszechniania dobrych praktyk.

Skutki: Projekt DISCO wspiera efektywność energetyczną, promuje wykorzystanie ciepła odpadowego, wspiera rozwój niskoemisyjnych systemów ciepłowniczych, a przez to również transformację energetyczną miast. Przyczynia się również do redukcji emisji CO₂, poprawy jakości powietrza oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego regionu.

Zidentyfikowane dobre praktyki z regionów partnerskich DISCO obejmują m.in.: regionalne i narodowe strategie, międzysektorowe partnerstwa regionalne, wdrożenie systemów DHC opartych o lokalne źródła ciepła odpadowego i OZE, wsparcie państwa i subsydia oraz partnerstwa publiczno-prywatne. Analiza rozwiązań z innych regionów oraz udział w warsztatach międzynarodowych, dyskusjach i wizytach studyjnych potwierdziły potrzebę zintegrowania regulacji i instrumentów wsparcia na poziomie unijnym i krajowym oraz przełożenie sprawdzonych rozwiązań na instrumenty polityki publicznej. Istotne jest także zwiększanie świadomości samorządów lokalnych w zakresie potencjału systemów DHC oraz przedsiębiorstw – w szczególności MŚP – w zakresie możliwości i opłacalności odzysku ciepła odpadowego.

Cel 7

Czysta i dostępna energia

sdg.gov.pl/statistics_nat/affordable-and-clean-energy/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 8 na szczeblu krajowym i trendy

● Znaczny postęp lub cel osiągnięty	● Umiarkowany postęp, wymagane przyspieszenie	○ Niewielki postęp, wymagane znaczne przyspieszenie	○ Stagnacja	● Regres	● Ocena niemożliwa
--	--	--	---	--	--

8.1 Konkurencyjność, innowacje i umiędzynarodowienie

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Udział eksportu wyrobów wysokiej techniki w eksporcie ogółem (%)	8,5 2015 r.	10,6 2024 r.	15,0 2030 r.	+2,5	●
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do PKB (%)	2,42 2015 r.	1,80 2022 r.		-4,1	●

8.2 Rozwój przedsiębiorczości

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Wskaźnik warunków prowadzenia działalności gospodarczej (B-READY) - Filar I: Ramy regulacyjne (punkty)	. 2015 r.	79,02 2025 r.		●
Wskaźnik warunków prowadzenia działalności gospodarczej (B-READY) - Filar II: Usługi publiczne (punkty)	. 2015 r.	68,34 2025 r.		●
Wskaźnik warunków prowadzenia działalności gospodarczej (B-READY) - Filar III: Efektywność operacyjna (punkty)	. 2015 r.	63,63 2025 r.		●

8.3 Zwiększanie zatrudnienia

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15-89 lat (wg BAEL) (%)	51,1 2015 r.	56,8 2025 r.	+1,1	○

Priorytety w zakresie realizacji SDG 8 na szczeblu krajowym i trendy cd.

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

8.4 Promowanie stabilnego zatrudnienia

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Odsetek pracowników najemnych w odniesieniu do liczby osób pracujących w gospodarce narodowej (%)	73,2 2015 r.	78,8 2024 r.	+0,8	○

8.5 Aktywizacja zawodowa

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Współczynnik aktywności zawodowej w wieku 15-89 lat wg BAEL (%)	55,3 2015 r.	58,6 2025 r.	69,4 2030 r.	+0,6	○
Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (20-64 lata) (%)	32,9 2015 r.	19,0 2025 r.		-5,3	●
Osoby młode (15-24 lata) niepracujące, nieuczące się i niedokształcające się (%)	11,2 2015 r.	7,1 2025 r.		-4,5	●

8.6 Rozwój odpowiedzialnej polityki migracyjnej

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Wskaźnik zatrudnienia imigrantów (jako % populacji w wieku produkcyjnym w grupie imigrantów)	60,7 2015 r.	78,4 2024 r.	+2,9	●

Działania na szczeblu rządowym

Działania ukończone

Przyjęto **Politykę zakupową państwa na lata 2022-2025**.

Priorytety Polityki obejmowały m.in. wzrost potencjału MŚP oraz profesjonalizację systemu zamówień publicznych, wyznaczając administracji rządowej standardy efektywnego i odpowiedzialnego wydatkowania środków publicznych poprzez promowanie innowacyjności, aspektów zrównoważonych oraz większy udział MŚP w rynku. Korzyści to bardziej efektywne wydatkowanie środków publicznych, wyższa jakość realizowanych zamówień, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko, zwiększenie zainteresowania sektora MŚP zamówieniami publicznymi, które stanowią jedno z głównych narzędzi dystrybucji środków publicznych do gospodarki.

Powołano **Międzyresortowy Zespół ds. Zielonych Zamówień Publicznych**. Jego celem jest koordynacja działań administracji rządowej w zakresie zwiększania uwzględniania aspektów środowiskowych w zamówieniach publicznych, katalogów wymagań środowiskowych, upowszechnianie dobrych praktyk oraz monitorowanie realizacji celów w obszarze zielonych zamówień publicznych.

W ramach trwających działań, mających na celu poprawę otoczenia regulacyjnego dla przedsiębiorców, Ministerstwo Rozwoju i Technologii (MRiT) wprowadziło nowe rozwiązania ułatwiające weryfikację kontrahentów handlowych. **Ustawa deregulacyjna** umożliwiła publikację informacji z rejestru podatników VAT w publicznej wyszukiwarce podmiotów na portalu biznes.gov.pl. Pozwala to przedsiębiorcom szybko sprawdzić w jednym miejscu, czy dany podmiot jest zarejestrowany, wykreślony z rejestru podatników VAT lub do niego przywrócony.

W ramach pakietu deregulacyjnego na 2025 r. MRiT wprowadziło nowelizację ustawy o rzemiośle, rozszerzając definicje „rzemiosła” i „rzemieślnika”. Nowe definicje obejmują formy spółek wcześniej wyłączone z zakresu regulacji, w tym wszystkie spółki kapitałowe oraz spółki, w których współnikami są spółki kapitałowe, a nie tylko osoby fizyczne. Umożliwiają one także przedsiębiorcom – niezależnie od formy prawnej prowadzonej działalności – korzystanie ze wszystkich kwalifikacji zawodowych

w rzemiośle potwierdzonych urzędowymi świadectwami kwalifikacyjnymi.

Utworzono **system teleinformatyczny obsługujący proces zawierania, zmiany i rozwiązywania niektórych umów**, przewidziany ustawą z dnia 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów. System został stworzony jako narzędzie służące do obsługi prostych umów (umowa o pracę, umowa zlecenia). Dostęp do Systemu jest zapewniony dla osób fizycznych przez portal praca.gov.pl obsługiwany przez MRPiPS, oraz dla przedsiębiorców przez portal biznes.gov.pl obsługiwany przez MRiT.

Wdrożono ustawę z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, której celem była **reforma polityki rynku pracy**. W jej ramach przewidziano: ustanowienie Planu Rozwoju Publicznych Służb Zatrudnienia (PR PSZ), przeprowadzenie szkoleń dla pracowników PSZ z nowych przepisów oraz modernizację systemów informatycznych PSZ. Ustawa poszerza zakres zainteresowania PSZ o osoby biernie zawodowo, wprowadza nowe formy wsparcia (m.in. dla osób młodych i seniorów). Ustawa o rynku pracy zastąpiła wcześniejszą ustawę o promocji zatrudnienia.

W ustawie uwzględniono szczególne potrzeby **grup wrażliwych na rynku pracy**. Wprowadzono nowe rozwiązania na rzecz aktywizacji zawodowej kobiet, osób w wieku 50 lat i więcej oraz osób długotrwale bezrobotnych, należących do grup wymagających szczególnego wsparcia na rynku pracy. W ustawie znalazły się formy pomocy wspierające płynne łączenie roli matki i żony z rolą kobiety czynnej zawodowo, m.in.: świadczenie aktywizacyjne, refundacja kosztów opieki nad dzieckiem i osobą zależną, grant na pracę zdalną dla bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy.

Wdrożono również nowe regulacje dotyczące **zasad powierzania pracy cudzoziemców** zawarte głównie w przepisach ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.

nia (w zakresie działania agencji pracy tymczasowej), a także w rozporządzeniach wykonawczych do tych ustaw. Celem było doskonalenie zasad dopuszczania cudzoziemców do polskiego rynku pracy, tak aby uzupełniać niedobory na rynku pracy w zawodach deficytowych o kluczowym znaczeniu oraz stworzenie godnych warunków pracy osobom z zagranicy (z krajów trzecich) podejmującym pracę w Polsce.

Działania w toku

MRiT wspiera przedsiębiorców w pozyskiwaniu informacji na temat finansowania poprzez **Krajowy Punkt Kontaktowy ds. Instrumentów Finansowych UE** (KPK). KPK świadczy usługi doradcze i informacyjne, pomagając innowacyjnym firmom w identyfikacji odpowiednich źródeł finansowania, co ogranicza bariery wejścia oraz umożliwia przedsiębiorstwom lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich i finansowych na potrzeby rozwoju. Ułatwia MŚP, start-upom i scale-upom dostęp do unijnych instrumentów finansowych, w tym pożyczek, gwarancji oraz kapitału podwyższonego ryzyka.

Kontynuowano realizację **Programu Kibice Razem**, którego celem jest poprawa organizacji i bezpieczeństwa imprez sportowych w Polsce poprzez budowę struktur dialogu i współpracy ze środowiskiem kibiców. Projekt w latach 2025-2027 realizuje również działania ukierunkowane na likwidację barier, uniemożliwiających lub utrudniających osobom ze szczególnymi potrzebami (w tym osobom z niepełnosprawnościami) uczestnictwo w imprezach sportowych.

Jednostki doradztwa rolniczego realizowały szkolenia z zakresu gospodarstw opiekuńczych. W ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w ramach interwencji LEADER możliwe było przyznanie pomocy m.in. na rozwój pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych poprzez: **Start GO** – tworzenie gospodarstw opiekuńczych oraz **Rozwój GO** – rozwijanie gospodarstw opiekuńczych.

Na rzecz wzmocnienia **wsparcia młodych i długotrwale bezrobotnych** w PSZ realizowane są projekty FERS, które trwać będą do połowy 2028 r. Ich celem jest usprawnienie i ustanowienie standardu wsparcia tych grup w urzędach pracy.

Od 1 stycznia 2025 r. Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych rozpoczęło realizację projektu **„Standaryzacja modelu zatrudnienia wspomaganego”**. Partnerami w projekcie są Polska Federacja Zatrudnienia Wspomaganeego z siedzibą w Warszawie oraz Polska Unia Zatrudnienia Wspomaganeego z siedzibą w Warszawie. Usługa zatrudnienia wspomaganeego (UZW) to metoda pracy z osobami z niepełnosprawnościami, której celem jest wsparcie w wejściu na otwarty rynek pracy i utrzymania na nim zatrudnienia. Celem projektu jest przygotowanie rozwiązań, które pozwolą wdrożyć model zatrudnienia wspomaganeego jako trwałego wsparcia aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Planowany czas zakończenia projektu to 2029 r.

Wnioski i wyzwania

Planowana jest kontynuacja działań na rzecz włączania społecznego osób ze szczególnymi potrzebami. W szczególności w zakresie aktywizacji zawodowej na otwartym rynku pracy.

Działania i inicjatywy regionów

Województwo śląskie

Działanie: Projekt Regionalnego Obserwatorium Procesu Transformacji 2.0 (ROPT 2.0).

Cel: Wsparcie i usprawnienie zarządzania procesem sprawiedliwej transformacji w województwie śląskim, ze szczególnym uwzględnieniem: zagadnień rynku pracy, dywersyfikacji działalności gospodarczej, potencjału terenów poprzemysłowych, w tym pogórnicych.

Środki, zasoby, narzędzia: Projekt finansowany z programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027 (Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji). Okres realizacji: 01.04.2024-31.12.2026 na terenie 7 podregionów województwa śląskiego. W latach 2024-2026 wdrażana jest 2. edycja projektu ROPT, rozbudowana o nowych partnerów i zadania.

Skutki: W 2025 r. realizowano m.in. 4 badania społeczne, foresight społeczno-gospodarczy, opracowano publikacje Regionalne Studia Transformacji i podręczniki dobrych praktyk, zorganizowano warsztaty edukacyjne i lokalne, webinaria, spotkania networkingowe dla NGO, „kawiarenki” transformacji, przeprowadzono kampanie informacyjno-promocyjne, konkurs dla firm w transformacji, prowadzono „laboratoria transformacji” (laboratorium projektu, partnerstwa i dialogu), opracowano metodologię do systemu monitorowania procesu transformacji, prowadzono bazy interesariuszy i dobrych praktyk.

Województwo podlaskie

Działanie: Promocja gospodarcza MŚP – Podlaskie Centrum Eksportera.

Cel: Wspieranie w sposób kompleksowy aktywności eksportowej mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z województwa podlaskiego. Działania ukierunkowane są na wsparcie przedsiębiorców zainteresowanych rozszerzeniem prowadzonych już działań eksportowych, jak również podmiotów, które nie posiadają jeszcze doświadczenia w eksporcie swoich produktów czy usług na rynki zagraniczne, a chcą znacząco przyspieszyć ten proces.

Środki, zasoby, narzędzia: Projekt realizowany jest w partnerstwie – liderem jest woj. podlaskie.

Skutki: Działania w projekcie umożliwiają przedsiębiorcom udział w wydarzeniach o charakterze promocji gospodarczej (misje, targi) oraz zapewniają dostęp do usług doradczych w zakresie planowania i realizacji działań eksportowych.

Działania wspierające międzynarodową współpracę handlową podlaskich MŚP zrealizowane są poprzez następujące zadania: okienko eksportera i usługi eksportowe, seminaria, misje gospodarcze i targi. Projekt jest realizowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027, Priorytetu I. Badania i innowacje, Działania 1.5 Wzrost konkurencyjności podlaskich przedsiębiorstw, Typ: Internacjonalizacja i promocja gospodarcza MŚP.

Województwo lubelskie

Działanie: Marketing Gospodarczy Województwa Lubelskiego III.

Cel: Promocja MŚP prowadzących działalność gospodarczą na terenie województwa lubelskiego, umiędzynarodowienie i poprawa ich konkurencyjności.

Środki, zasoby, narzędzia: Grupą docelową realizowanych w projekcie działań są mikro, małe oraz średnie przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą na terenie województwa lubelskiego. Istotnym elementem projektu były działania na rzecz wzmocnienia potencjału rozwojowego i eksportowego MŚP, wspieranie przedsiębiorstw w nawiązaniu nowych kontaktów biznesowych.

Skutki: W ramach projektu w 2025 r. zorganizowano 13 misji gospodarczych do m.in. Wielkiej Brytanii, ZEA, Niemiec, Uzbekistanu, USA, Włoch, Japonii i Wietnamu. W związku z tym, aż 92 przedsiębiorstwa otrzymały wsparcie w zakresie internacjonalizacji.

Cel 8

Wzrost gospodarczy i godna praca

sdg.gov.pl/statistics_nat/decent-work-and-economic-growth/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 9 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

9.1 Poprawa warunków innowacji

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Globalny Indeks Innowacji (pozycja w rankingu)	46	39	+1,6	●
	2015 r.	2025 r.		
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do PKB (%)	2,42	1,80	-4,1	●
	2015 r.	2022 r.		

9.2 Telekomunikacja i cyfryzacja

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Odsetek gospodarstw domowych korzystających z dostępu do Internetu o przepustowości przynajmniej 100 Mb/s (%)	5,5	49,0	100	+27,5	●
	2015 r.	2024 r.	2030 r.		

9.3 Umiędzynarodowienie MŚP przez wsparcie eksportu i inwestycji

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Udział przychodów ze sprzedaży na eksport w przychodach netto MŚP ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (%)	14,0	15,9	+1,3	●
	2015 r.	2025 r.		

9.4 Rozwój infrastruktury transportowej

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Długość linii kolejowych na 100 km ² (km)	6,2	6,3	+0,2	○
	2015 r.	2024 r.		
Gęstość dróg ekspresowych i autostrad na 1000 km ² (km)	9,8	16,6	+6,0	●
	2015 r.	2024 r.		
Liczba parkingów Park&Ride	66	517	+29,3	●
	2016 r.	2024 r.		

Działania na szczeblu rządowym

Działania w toku

Program GreenEvo – Akcelerator Zielonych Technologii

– celem jest promocja i upowszechnianie polskich zielonych technologii w kraju i za granicą przez wspieranie współpracy biznesowej, budowanie rozpoznawalności technologii, rozwijanie dialogu z administracją i sektorem samorządowym oraz wzmacnianie konkurencyjności polskich firm na rynkach międzynarodowych. Grupę docelową stanowią polskie firmy tworzące zielone technologie, zagraniczni partnerzy zainteresowani ich wdrażaniem, jednostki samorządu terytorialnego, jako potencjalni odbiorcy rozwiązań oraz administracja i środowiska eksperckie wspierające ich rozwój. Działania zrealizowane w 2025 r. przyniosły korzyści w postaci zwiększenia rozpoznawalności polskich zielonych technologii na rynkach zagranicznych i krajowych, nawiązania nowych relacji biznesowych oraz stworzenia potencjału do dalszej współpracy z zagranicznymi partnerami.

W 2025 r. kontynuowano **rozwój krajowego systemu certyfikacji cyberbezpieczeństwa**. Celem działania jest rozwój systemu w Polsce poprzez umożliwienie wydawania europejskich i krajowych certyfikatów cyberbezpieczeństwa, a także rozpowszechnienie ich stosowania w obrocie. Realizacja zadania pozwoli na większy udział w rynku certyfikowanych pod kątem cyberbezpieczeństwa produktów i usług. Przyczyni się to do wzrostu cyberbezpieczeństwa w całym sektorze przedsiębiorstw.

Celem realizowanych projektów szerokopasmowych w ramach inwestycji KPO oraz **Programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)** jest zwiększenie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury telekomunikacyjnej i nowoczesnych usług łączności elektronicznej na terenie całego kraju, a także ciągłe wspieranie ich rozwoju. Kluczowe jest zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach wykluczonych, gdzie nie realizowane są komercyjne inwestycje. W KPO i FERC realizowanych jest niemal 400 umów, dzięki którym dostęp do szybkiego internetu może uzyskać nawet 0,9 mln gospodarstw domowych w Polsce.

W ramach **Rządowego Programu Budowy Dróg Krajowych do 2030 r.** (RPBDK) w 2025 r. wszczęto postępowania na 17 nowych zadań inwestycyjnych, których łączna długość wyniosła 297,5 km, podpisano 11 umów na nowe zadania o łącznej długości 69,1 km, oddano do ruchu 298 km. Dzięki zakończeniu budowy obwodnic i odcinków dróg ekspresowych o podobnym charakterze, udało się wyprowadzić ruch tranzytowy z 7 miast, a także znacznie poprawić dostępność drogową transgranicznego odcinka pomiędzy Słowacją a Polską.

W ramach **Programu Inwestycji Dworcowych** prowadzona jest budowa lub modernizacja prawie 180 dworców kolejowych, które przyczyniają się do poprawy standardu obsługi pasażerów oraz integracji kolei z innymi środkami transportu.

Krajowy Program Kolejowy koncentruje się na modernizacji i rewitalizacji kluczowych linii kolejowych w Polsce. Program ma na celu wzmocnienie roli transportu kolejowego w zintegrowanym systemie transportowym kraju oraz poprawę jakości przewozów pasażerskich i towarowych. Podejmowane działania służą integracji regionalnych linii kolejowych z ogólnokrajowym systemem.

Realizacji podlega także **Program rozwoju polskich portów morskich do 2030 roku**, który służy m.in. obsłudze coraz większych wolumenów cargo w polskich portach.

Dokończono **Transeuropejską sieć transportową (TEN-T)**, umożliwiającą rozmieszczenie bezpośrednio na sieci stacji paliw alternatywnych, które pozwolą na transformację energetyczną. Na koniec 2025 r. w 145 lokalizacjach bezpośrednio na sieci TEN-T drogowej było już łącznie 489 punktów ładowania osobowych pojazdów elektrycznych (e-LDV) oraz 2 punkty ładowania pojazdów ciężarowych (e-HDV). Sukcesywnie zaczęła rosnąć ilość stacji ładowania o mocy powyżej 50 kW, które do tej pory dominowały na sieci.

Projekt **Database of Autonomous vehicles Road Testing Scenarios** (DARTS) realizowany w ramach Programu **Programu GOSPOSTRATEG VIII** ma na celu opracowanie bazy zawierającej scenariusze testowe dla charakterystycznych warunków drogowych występujących w Polsce, które będą podstawą do testowania systemów percepcji w pojazdach zautomatyzowanych. Przygotowane scenariusze pozwalają sprawdzać działanie systemów percepcji i sterowania pojazdem dla wybranych kontekstów otoczenia drogi, co pozwala rozwijać i testować oprogramowanie nowych rozwiązań sterowania automatycznego w warunkach symulacyjnych – wiernie odwzorowujących rzeczywiste sytuacje drogowe.

W grudniu 2025 r. Ministerstwo Rozwoju i Technologii, we współpracy z Polską Izbą Przemysłu Chemicznego, podjęło inicjatywę organizacji **European Chemical Industry Forum**. To cykliczne, międzynarodowe wydarzenie stanowi platformę dialogu między administracją publiczną (krajową i europejską) a sektorem chemicznym. Celem Forum jest koncentracja na strategicznych wyzwaniach uwzględniając rolę przemysłu chemicznego w zapewnieniu bezpieczeństwa gospodarczego i przemysłowego całej Europy, m.in. w zakresie infrastruktury i promowania zrównoważonego uprzemysłowienia.

Wnioski i wyzwania

W 2025 r. Program „GreenEvo – Akcelerator Zielonych Technologii” kontynuował działania ukierunkowane na promocję polskich innowacyjnych technologii środowiskowych oraz wzmacnianie ich pozycji na rynkach międzynarodowych i rynku krajowym. Zainteresowanie zagranicznych podmiotów potwierdza atrakcyjność polskich technologii oraz rosnącą potrzebę wdrażania rozwiązań środowiskowych na rynkach zagranicznych. Potrzebne jest również konsekwentne wsparcie polskich firm w promocji zielonych technologii zarówno na rynkach zagranicznych, jak i krajowych.

.....

Kluczowa jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków życia dzięki separacji ruchu tranzytowego od lokalnego, modernizacja i wzmocnienie istniejących dróg krajowych z zastosowaniem rozwiązań inżynierskich wymuszających bezpieczne zachowania uczestników ruchu drogowego.

Utworzony został krajowy organ certyfikacji cyberbezpieczeństwa, nawiązano współpracę z kluczowymi podmiotami, w tym z polskim centrum akredytacji. Ponadto przyjęto procedury w zakresie certyfikacji i akredytacji, a także rozpoczęto prace nad uzyskaniem pełnej zdolności do certyfikacji przez polskie jednostki oceniające zgodność. Wyzwaniem jest zachęcenie podmiotów prywatnych do udziału w systemie, tak aby certyfikaty stały się powszechne na rynku.

Działania i inicjatywy regionów

Województwo lubuskie

Działanie: Utworzenie Centrum Dronowego oraz doposażenie laboratorium Parku Technologii Kosmicznych Badań, Rozwoju i Innowacji Sp. z o.o.

Cel: Budowa satelity

Środki, zasoby, narzędzia: Park Technologii Kosmicznych uzyskał dofinansowanie z Europejskiej Agencji Kosmicznej (projekt MONICA), a także rozpoczął procedurę przygotowawczą projektu budowy satelity, który jest kluczowym celem na 2026 r. Spółka zintensyfikowała działania w zakresie budowania partnerstw (współpracy regionalnej i ogólnopolskiej), które mają na celu m.in. składanie wspólnych projektów wzmacniających potencjał innowacyjny. Park został animatorem partnerstwa „Rozwój Technologii Kosmicznych – materiały i technologii ICT”, które skupia ponad 20 podmiotów z województwa lubuskiego. Park realizuje 3 projekty (w konkursach regionalnych, krajowych i międzynarodowych).

Doposażono również trzy laboratoria w nowoczesny sprzęt, rozbudowano powierzchnię biurową dla start-upów, wsparto MŚP w zakresie ochrony własności intelektualnej.

Skutki: Uruchomienie Centrum Dronowego, dysponującego bogatym parkiem maszynowym i osprzętem, wraz z poligonem do testów dronowych, z którego korzystają służby mundurowe z terenu Polski zachodniej.

Województwo podkarpackie

Działanie: Aktywna działalność województwa w ramach Sieci NEREUS (Network of European Regions Using Space Technologies).

Cel: Promocja i wdrażanie technologii kosmicznych w Europie na poziomie regionalnym.

Środki, zasoby, narzędzia: NEREUS, jako sieć zrzeszająca regiony, promuje wykorzystanie danych satelitarnych (np. z programów Copernicus i Galileo) do rozwiązywania problemów lokalnych w zakresie klimatu, środowiska, rolnictwa, bezpieczeństwa żywnościowego, zrównoważonych miast i mobilności, innowacyjności i wzrostu gospodarczego. Ponadto, uczestnictwo w sieci umożliwia wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie wykorzystania danych satelitarnych, obserwacji Ziemi i innowacyjnych rozwiązań dla administracji publicznej.

Marszałek województwa podkarpackiego pełni funkcję Wiceprezesa Sieci NEREUS, co daje realny wpływ na międzynarodową politykę kosmiczną oraz kształtowanie strategii Europejskiej Agencji Kosmicznej. Pozwala to aktywnie uczestniczyć we wdrażaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych wspierających rozwój regionów poprzez wspólne konsultacje.

Skutki: Udział województwa podkarpackiego w sieci NEREUS przyczynia się do rozwoju współpracy międzynarodowej z regionami zaawansowanymi w stosowaniu technologii satelitarnych i kosmicznych oraz do szerszego wykorzystywania danych satelitarnych i przestrzennych do realizacji zadań publicznych. Dzięki współpracy międzynarodowej zwiększyły się możliwości wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w obszarze Space.

Cel 9

Innowacyjność, Przemysł, Infrastruktura

sdg.gov.pl/statistics_nat/industry-innovation-and-infrastructure/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 10 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

10.1 Niwelowanie różnic w rozwoju regionów

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Zróżnicowanie wartości dodanej brutto na 1 pracującego na poziomie regionów (NUTS 2) (%)	14,9	12,5	14,9	-1,9	●
	2015 r.	2024 r.	2030 r.		
© Relacja przeciętnych rocznych dochodów do dyspozycji netto na 1 osobę w gospodarstwie domowym na wsi do miasta (%)	69,5	77,5	75,0	+1,2	●
	2015 r.	2024 r.	2030 r.		

10.2 Tworzenie miejsc pracy w regionach

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym na wsi	1 172,4	1 816,0	+4,5	●
	2015 r.	2025 r.		
Saldo migracji wewnętrznych na wsiach (osoby)	24 070	42 425		●
	2015 r.	2024 r.		

10.3 Zmniejszenie nierówności dochodowych

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Współczynnik Giniego - wskaźnik rozkładu dochodów (punkty)	30,6	26,0	27,0	-1,8	●
	2015 r.	2024 r.	2030 r.		

10.4 Włączenie osób z niepełnosprawnościami

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Liczba dostosowanych budynków mieszkalnictwa wielorodzinnego i użyteczności publicznej	0	372	900	+168,2	●
	2019 r.	2025 r.	2030 r.		
Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata (%)	20,1	30,7		+4,3	●
	2015 r.	2025 r.			

Działania na szczeblu rządowym

Działania ukończone

Program Dostępność Plus (2018-2025) to rządowy program na rzecz dostępności. Prowadzono m.in.: szkolenia dot. edukacji włączającej, dostępności cyfrowej, wsparcia szkół wyższych i przedsiębiorców w poprawie dostępności; utworzono Specjalistyczne Centra Wsparcia Edukacji Włączającej i Centra Wiedzy o Dostępności; przyznawano granty dla placówek ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS) na poprawę dostępności; uruchomiono Sieć współpracy ekspertów dostępności cyfrowej.

1 stycznia 2025 r. weszła w życie **Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego**. Głównym jej celem było wprowadzenie regulacji zapewniających stabilny system finansowania jednostek samorządu terytorialnego (JST). Zgodnie z ustawą głównym źródłem dochodów JST będą dochody podatkowe, a subwencje z budżetu państwa będą miały charakter uzupełniający. Wprowadzono również pewne zmiany w systemie korekty zamożności, który ma na celu wsparcie samorządów o niższych dochodach.

Działania w toku

Kontynuowano działania wspierające obszary strategicznej interwencji (OSI), do których należą miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, obszary zagrożone trwałą marginalizacją, Polska Wschodnia oraz Śląsk.

Program **Aktywny Dzienny Opiekun w Gminie** przyczynia się do likwidacji tzw. białych plam, tj. samorządów bez jakiegokolwiek instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Na koniec 2025 r. zarejestrowanych było 261 miejsc opieki.

Wdrożono **nowy system dochodów samorządów, w tym zmiany w zakresie subwencji i mechanizmów wyrównawczych**. Reforma ma zwiększyć stabilność finansową JST, poprawić ich zdolność do realizacji zadań publicznych oraz do prowadzenia polityki rozwojowej. Rezultatem działania będzie bardziej zrównoważony system dochodów JST, sprzyjający ograniczeniu dysproporcji dochodowych między samorządami oraz zwiększeniu ich zdolności inwestycyjnej.

Kontynuowano prace nad rozwojem i utrzymaniem serwisu **e-Urząd Skarbowy**, który ma na celu m.in. ograniczanie barier w dostępie do usług administracji skarbowej i umożliwienie zdalnego kontaktu z urzędem. Celem serwisu e-Urząd Skarbowy jest zapewnienie obywatelom i przedsiębiorcom wygodnego, bezpiecznego i dostępnego online sposobu załatwiania spraw podatkowych, w tym OzN.

Głównym celem programu PFRON „**Wyrównywanie różnic między regionami**” jest wyrównanie szans osób z niepełnosprawnościami (OzN) zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. W ramach programu realizowane są działania likwidacji barier (architektonicznych, transportowych), zwiększenie dostępności rehabilitacji, aktywizacja zawodowa OzN, wsparcie samorządów. Program poprawia mobilność OzN, zapewnia dostępność budynków publicznych i wpływa na rozwój infrastruktury terapeutycznej.

Wnioski i wyzwania

W obliczu nowych wyzwań społeczno-gospodarczych, przed którymi stoją samorzady lokalne i regionalne, oraz zmieniającej się architektury wydatkowania funduszy unijnych konieczna staje się ponowna, pogłębiona analiza sytuacji rozwojowej kraju w ujęciu terytorialnym. Zmiany demograficzne, transformacja gospodarcza, rosnące dysproporcje rozwojowe oraz nowe uwarunkowania finansowe JST wymagają aktualizacji podejścia do prowadzenia polityki regionalnej.

Działania i inicjatywy regionów

10 MNIJ NIERÓWNOŚCI

Województwo opolskie

Działanie: Projekt „Blżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – etap II”, realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Opolskiego na lata 2021-2027.

Cel: Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi oraz pieczy zastępczej.

Środki, zasoby, narzędzia: W 2025 r. w projekcie wydatkowano ponad 8,4 mln zł. Utworzono 2 mieszkania interwencyjne oraz punkty wsparcia kryzysowego i rodzinnego, a także rozwinięto sieć placówek wsparcia dziennego dla dzieci. Wzmocniono system pieczy zastępczej m.in. poprzez zakup pojazdów (8 busów), szkolenia

oraz działania promujące rodzicielstwo zastępcze. Udzielono również szerokiego wsparcia specjalistycznego dzieciom i rodzinom, obejmującego edukację, terapię oraz działania integracyjne i rekreacyjne. Wsparcie otrzymało ok. 5100 osób.

Skutki: Realizacja zadań w ramach projektu pozwala zwiększyć dostęp do usług społecznych dla rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz w pieczy zastępczej. Przyczyniają się one do stopniowej eliminacji deficytów lub dysfunkcji tych grup społecznych i ograniczają ich marginalizację. Wyzwaniem pozostaje brak kompleksowego systemu wsparcia rodzin, ograniczony dostęp do specjalistów, niedostateczna liczba asystentów rodziny, niedobór rodzin zastępczych, brak specjalistycznego wsparcia dla dzieci z traumą – niedostateczny dostęp do terapeutów, psychologów i psychiatrów.

Województwo dolnośląskie

Działanie: Program Wsparcia Rad Seniorów na Dolnym Śląsku

Cel: Podniesienie kompetencji i wiedzy członków rad seniorów w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych polityk senioralnych oraz utworzenie rad seniorów w gminach i powiatach, w których nie funkcjonują jeszcze takie ciała doradcze.

Środki, zasoby, narzędzia: Na realizację Programu Samorząd Województwa Dolnośląskiego przeznaczył środki finansowe w formie dotacji celowych dla dolnośląskich jednostek samorządu terytorialnego w formie dotacji celowych w wysokości 500 tys. zł.

Skutki: Dzięki środkom przekazanych gminom i powiatom utworzonych zostało 7 nowych rad seniorów, a w pozostałych 34 realizacja Programu przyczyniła się do podniesienia kompetencji członków gminnych i powiatowych rad seniorów dotyczących wiedzy o strukturze samorządów poszczególnych szczebli, tworzenia i wdrażania lokalnych polityk senioralnych (w tym wsparcia, integracji i aktywizacji seniorów w środowisku lokalnym, a także zapobieganiu ich wykluczeniu), konsultacji społecznych oraz aktywnego udziału w tym procesie, wymiany doświadczeń oraz współpracy międzypokoleniowej z radami młodzieżowymi.

Cel 10
Mniej nierówności

sdg.gov.pl/statistics_nat/reduced-inequalities/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 11 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

11.1 Zrównoważone planowanie miast

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
	2015 r.	2023 r.		
Narażenie na nadmierny hałas (%)	12,4	9,3	-3,5	
Udział powierzchni parków spacerowo-wypoczynkowych i zieleńców w ogólnej powierzchni miasta (%)	1,18	1,21	+0,4	
Powierzchnia parków spacerowo-wypoczynkowych i zieleńców na 1 mieszkańca w mieście (m ²)	11,1	13,0	+1,8	

11.2 Odporność, bezpieczeństwo i jakość życia w miastach

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
	2015 r.	2024 r.		
Deficyt mieszkań dla gospodarstw domowych o niskich dochodach na 1 tys. ludności na obszarach miejskich	5,1			
Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji ściekowych na obszarach miejskich (%)	94,6	94,6	0,0	
Odsetek mieszkańców korzystających z wodociągu na obszarach miejskich (%)	96,5	96,8	0,0	
Udział ludności mieszkającej na terenach objętych procesami rewitalizacji na podstawie GPR w ogólnej liczbie ludności w gminach miejskich (%)	5,4	10,7	+18,7	
Udział powierzchni obszarów zdegradowanych w powierzchni gmin miejskich (%)	3,9	14,5	+38,8	

11.3 Zrównoważony rozwój terytorialny

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
	2015 r.	2024 r.		
Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w gminach miejskich (%)	49,8	54,5	+1,0	

11.4 Dostęp do transportu publicznego

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
	2015 r.	2024 r.		
Długość linii komunikacji miejskiej na 1 tys. mieszkańców (km)	1,48	1,62	+1,0	

Priorytety w zakresie realizacji SDG 11 na szczeblu krajowym i trendy cd.

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

11.4 Dostęp do transportu publicznego cd.

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Liczba pieszych i rowerzystów zabitych lub ciężko rannych w wypadkach na terenie zabudowanym w przeliczeniu na 100 tys. ludności	12,1 2015 r.	7,7 2024 r.	-4,9	●
Liczba przewozów pasażerskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca obszarów miejskich (osoby)	158,3 2015 r.	152,2 2024 r.	-0,4	●
⊙ Udział autobusów na alternatywne paliwo w ogólnej liczbie autobusów służących do obsługi transportu miejskiego (%)	3,6 2015 r.	24,2 2024 r.	16,0 2030 r.	+23,6 ●

11.5 Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w miastach

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w miastach w przeliczeniu na 1 tys. ludności	3,9 2015 r.	6,0 2025 r.	+4,5	●
Liczba mieszkań społecznych czynszowych oraz komunalnych oddanych do użytkowania w miastach w przeliczeniu na 1 tys. ludności	0,11 2015 r.	0,25 2025 r.	+8,7	●
Liczba gospodarstw domowych oczekujących na najem socjalny na obszarach miejskich ogółem	74 110 2019 r.	59 560 2024 r.	-4,3	●
Liczba mieszkań, będących w zasobach komunalnych gmin w miastach na prawach powiatu ogółem	512 116 2015 r.	446 959 2024 r.	-1,5	●

11.6 Redukcja niskiej emisji

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Emisja zanieczyszczeń pyłowych w miastach na prawach powiatu ogółem (t)	16 793 2015 r.	5 297 2024 r.	-12,0	●
Odsetek zanieczyszczeń pyłowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach oczyszczających w zakładach szczególnie uciążliwych w miastach na prawach powiatu (%)	99,6 2015 r.	99,8 2024 r.	+0,02	●
Odsetek zanieczyszczeń gazowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach oczyszczających w zakładach szczególnie uciążliwych w miastach na prawach powiatu (%)	46,5 2015 r.	59,6 2024 r.	+2,8	●
⊙ Liczba aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców, w których wartość wskaźnika średniego narażenia nie przekracza pułapu stężenia ekspozycji na pył PM _{2,5} na poziomie 20 µg/m ³	10 2015 r.	21 2024 r.	30 2030 r.	+8,6 ●

⊙ Wskaźniki z wartością docelową dostępne w Systemie STRATEG (strateg.stat.gov.pl)

Działania na szczeblu rządowym

Działania w toku

Partnerska Inicjatywa Miast (PIM) to projekt strategiczny Krajowej Polityki Miejskiej 2030, mający na celu wspieranie zrównoważonego rozwoju polskich miast poprzez podnoszenie kompetencji urzędników, wymianę wiedzy i promocje pomiędzy miastami. Produktami PIM są **Miejskie Inicjatywy Działań** – dokumenty/mapy drogowe identyfikujące wyzwania miejskie z proponowanymi rozwiązaniami dostosowanymi do lokalnych potrzeb. W 2025 r. przygotowano zostały wszystkie Miejskie Inicjatywy Działania oraz projekt trzech Planów Ulepszeń w obszarach tematycznych. Realizacja PIM opiera się na współpracy 31 miast i miejskich obszarów funkcjonalnych.

Instrument Zielonej Transformacji Miast wspiera zieloną i ekologiczną modernizację poprzez finansowanie inwestycji zwiększających odporność miast, takich jak zazielenianie terenów, adaptacja do zmian klimatu, rozwój OZE. Do 31 stycznia 2026 r. zawarto umowy na blisko 10 mld zł, finansując 1171 przedsięwzięć (m.in. modernizację torowisk w Warszawie i zakup tramwajów w Krakowie). Od 2025 r. o wsparcie mogą ubiegać się także przedsiębiorcy prywatni, w tym realizujący projekty w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

W ramach KPO działaniem wspierającym realizację SDG 11 jest **G1.3.2. „Zeroemisyjny transport zbiorowy (autobusy)”**, mający na celu redukcję emisji zanieczyszczeń i poprawę jakości życia mieszkańców. Podpisano 118 umów na zakup 1230 autobusów zeroemisyjnych, co realnie obniży emisje transportowe i zwiększy komfort podróży mieszkańców.

Projekt **Wsparcie działań adaptacyjnych dla Polski Wschodniej** zapewnia wsparcie ze środków UE, dzięki któremu samorzady przygotowują i wdrażają miejskie plany adaptacji (MPA), chroniąc mieszkańców, infrastrukturę i lokalną gospodarkę przed konsekwencjami ekstremalnych zjawisk pogodowych. Efektem będzie wzmocnienie administracji lokalnej.

W 2025 r. została podpisana umowa otwierająca nową edycję **Funduszy Norweskich i Mechanizmu Finansowego EOG dla Polski**, określająca ramy finansowania działań w obszarze ochrony środowiska. Prowadzone były negocjacje dotyczące priorytetowych obszarów wsparcia oraz szczegółów programów. Także w sektorze kultury trwało programowanie wsparcia rewitalizacji dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju nowej infrastruktury kulturalnej w mniejszych miastach, z uwzględnieniem efektywności energetycznej i działań adaptacyjnych wobec zmian klimatu. Odrestaurowane i zrewitalizowane wielofunkcyjne przestrzenie przeznaczone do aktywności kulturalnych i społecznych będą miejscami tworzenia inkluzywnej oferty edukacyjnej i kulturalnej w mniejszych miastach. Program Kultura będzie również promował wolność artystyczną, włączenie społeczne i uczestnictwo w kulturze, ze szczególnym uwzględnieniem grup wrażliwych i niedostatecznie reprezentowanych.

Program TERMO wspiera termomodernizację i OZE w budynkach wielorodzinnych, poprawiając warunki mieszkaniowe i zmniejszając emisję CO₂. W 2025 r. przyznano premie na kwotę 307,2 mln zł oraz granty OZE o planowanej mocy 42 257,9 kW, co ma zmniejszyć roczną emisję CO₂ o 22 749,8 ton.

Projekt **„Centra Kompetencji ds. Rewitalizacji w Narodowym Instytucie Dziedzictwa”** oferuje gminom specjalistyczne opracowania i szkolenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego, wspierając rewitalizację.

Wnioski i wyzwania

W odniesieniu do Krajowej Polityki Miejskiej 2030, najważniejszym wyzwaniem jest dbałość o postępy w realizacji poszczególnych wyzwań i przypisanych w ich zakresie zadań zgodnie z przyjętym Planem Implementacji KPM 2030. W tym kontekście, niezbędna jest aktywność wszystkich resortów i korporacji samorządowych w implementacji określonych działań. Aktywność i zaangażowanie przedstawicieli tych organizacji w ramach prac i posiedzeń Rady Wykonawczej i Zespołu Roboczego ds. KPM 2030 będzie również odgrywać wymierną rolę w implementacji tej strategii.

Wdrażanie projektu Partnerskiej Inicjatywy Miast pokazuje wartość wymiany wiedzy i sieciowania wśród przedstawicieli JST. Obrazuje również zalety wzmacniania kompetencji pracowników JST.

W przypadku Instrumentu Zielonej Transformacji Miast włączono szerokie spektrum beneficjentów – od samorządów po spółdzielnie i sektor prywatny. Dalsze postępy wymagają sprawnej współpracy w modelu partnerstwa publiczno-prywatnego oraz koordynacji działań międzyresortowych, aby utrzymać dynamikę zielonej transformacji i skutecznie realizować cele klimatyczne w skali całego kraju.

Działania i inicjatywy regionów

Województwo pomorskie

Działanie: Rozwój spójnej, zrównoważonej oferty turystycznej aktywizującej cały obszar województwa pomorskiego.

Cel: Rozwój wysokiej jakości infrastruktury turystycznej oraz promowanie turystyki aktywnej, która kieruje ruch turystyczny w głąb województwa i odciąża obszary nadmorskie.

Środki, zasoby, narzędzia: Działania mają zachęcać do korzystania z niskoemisyjnych środków transportu oraz przyjaznych środowisku sposobów spędzania czasu wolnego na szlakach rowerowych, kajakowych, konnych i na kąpieliskach. Rozwój turystyki żeglarskiej ma wspierać niskoemisyjną turystykę wodną oraz bezpieczne korzystanie z zasobów wodnych. Parki zdrowia planowane w województwie będą stanowić zagospodarowane przestrzenie publiczne, wykorzystywane do profilaktyki, edukacji zdrowotnej i zachęcające do dbania o swój dobrostan.

Skutki: Rozwinięcie i rozszerzenie oferty turystyczno-rekreacyjnej w regionie. Wszystko to powinno przekładać się na poprawę kondycji fizycznej, psychicznej i zdrowia turystów oraz mieszkańców.

Województwo małopolskie

Działanie: Zakup elektrycznych zespołów trakcyjnych do świadczenia kolejowych usług przewozowych – przedsięwzięcie województwa małopolskiego zaplanowane na lata 2024–2032.

Cel: Zwiększenie roli pasażerskich przewozów regionalnych jako alternatywy dla transportu indywidualnego w miastach oraz obszarach podmiejskich, lepsza integracja gałęzi transportu, niższe emisje zanieczyszczeń powietrza i hałasu oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Środki, zasoby, narzędzia: Zakup elektrycznych zespołów trakcyjnych w wersji wielocłonowej wraz z usługą serwisowo-utrzymanią oraz pakietem części zamiennych. Elektryczne Zespoły Trakcyjne (EZT) uzupełniają Małopolskie Linie Dowozowe (autobusy do stacji kolejowych), tworząc zintegrowany system transportu publicznego.

Skutki: W czerwcu 2025 r. podpisano drugą Umowę wykonawczą na dostawę kolejnych 6 szt. pojazdów z terminem dostawy w 2028 r. Ponadto w ramach umowy z roku 2024 realizowano produkcję 6 szt. pojazdów z terminem dostawy na II/III kw. 2026. Po odbiorach pojazdy będą obsługiwać trasy m.in. Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej.

Województwo lubelskie

Działanie: Projekt „Tourism4SDG – Improving the effectiveness of tourism policy instruments for SDG achievement” T4SDG w ramach Programu Interreg Europa 2021-2027.

Cel: Wypracowanie systemu monitorowania zrównoważonej turystyki w województwie lubelskim.

Środki, zasoby, narzędzia: Docelowo, system wypracowany w ramach projektu będzie elementem szerszego systemu monitorowania „Programu Rozwoju Turystyki w Województwie Lubelskim do 2020 r. z perspektywą do 2030 r.” W 2025 r. w ramach projektu T4SDG odbyły się 4 spotkania międzynarodowe, podczas których partnerzy dzieliли się dobrymi praktykami w tym zakresie. Dzięki tej wymianie doświadczeń, dyskusjom podczas międzynarodowych spotkań oraz współpracy z regionalnymi interesariuszami w województwie lubelskim opracowano zarys systemu monitorowania turystyki zrównoważonej. Prace będą kontynuowane w 2026 r.

Skutki: Ze względu na zaangażowanie w projekt partnerów z 10 krajów UE jego oddziaływanie ma wymiar międzynarodowy. Województwo lubelskie korzysta w szczególności z rozwiązań zaprezentowanych przez partnerów z Portugalii, Francji i Węgier. Natomiast dobre praktyki zaprezentowane przez województwo lubelskie są inspiracją dla partnerów z Portugalii i Węgier.

Województwo dolnośląskie

Działanie: Dolnośląski Fundusz Pomocy Rozwojowej 2025

Cel: Wsparcie gmin objętych stanem klęski żywiołowej w 2024 r., poprzez udzielenie dotacji celowej na realizację projektów z zakresu zadań własnych gminy wpisujących się w Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 (SRWD 2030), dotyczących usuwania skutków powodzi, ochrony przed klęskami żywiołowymi oraz przeciwdziałania zmianom klimatu.

Środki, zasoby, narzędzia: Dotacje udzielono 31 gminom, m.in. na działania dotyczące odbudowy i modernizacji infrastruktury uszkodzonej podczas powodzi, w tym dróg, mostów, murów oporowych, modernizacji systemu melioracji, modernizacji ujęć wody pitnej, doposażenia jednostek OSP w sprzęt niezbędny do wykonywania zadań z zakresu ochrony przed klęskami żywiołowymi, modernizacji oświetlenia drogowego poprzez zastosowanie energooszczędnych lamp typu LED lub oświetlenia solarnego.

Skutki: Realizacja działań związanych z odbudową i modernizacją infrastruktury po powodzi z 2024 r. przyczyniła się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców oraz wsparcia miejscowości dotkniętych kryzysem. Dodatkowo modernizacja oświetlenia drogowego zwiększyła efektywność energetyczną i ograniczyła emisję zanieczyszczeń poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Cel 11

Zrównoważone miasta i społeczności

sdg.gov.pl/statistics_nat/sustainable-cities-communities/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 12 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

12.1 Rozwój gospodarki obiegu zamkniętego

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Produktywność zasobów (euro/kg w cenach stałych z 2015 r.)	0,69 2015 r.	0,97 2024 r.	+3,9	
Krajowa Konsumpcja Materialna na 1 mieszkańca (tony)	16,47 2015 r.	16,68 2024 r.	+0,1	
Wskaźnik powtórnego wykorzystania materiałów (%)	11,9 2015 r.	7,7 2024 r.	-4,7	
Ilość marnowanej żywności na 1 mieszkańca (kg)	120 2020 r.	127 2023 r.	+1,9	

12.2 Rozwój rolnictwa ekologicznego

Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych z certyfikatem w gospodarstwach ekologicznych w powierzchni użytków rolnych ogółem w gospodarstwach rolnych (%)	3,45 2015 r.	3,10 2023 r.	-1,3	
Liczba ekologicznych gospodarstw rolnych (tys.)	22,3 2015 r.	23,2 2024 r.	+0,4	

Działania na szczeblu rządowym

Działania w toku

W 2025 r. sporządzono Raport zamknięcia z realizacji „**Mapy drogowej transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym**” – dokumentu strategicznego wspierającego transformację gospodarki na model cyrkularny GOZ w latach 2019–2023. Po opracowaniu raportu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii rozpoczęto prace nad przygotowaniem nowego dokumentu strategicznego dotyczącego transformacji w kierunku GOZ, który będzie odpowiadał na aktualne wyzwania środowiskowe, gospodarcze i regulacyjne związane z gospodarką materiałową i produktową. W jego ramach przewiduje się ujęcie dalszych działań na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji.

W ramach przedsięwzięcia Inwestycje w technologie i innowacje środowiskowe związane z gospodarką o obiegu zamkniętym, **realizowanej ze środków KPO w obszarze gospodarki o obiegu zamkniętym zrealizowano dwa działania**. Polska Agencja Rozwoju Przemysłu podpisała 164 umowy na kwotę 504,05 mln zł, z czego rozliczono 23 projekty (54,2 mln zł). Drugie działanie wspierało technologie tworzące rynek surowców wtórnych dla dużych firm i konsorcjów. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju podpisało 7 umów na kwotę 126,75 mln zł; inwestycje są w trakcie realizacji.

Elementem **Krajowego planu gospodarki odpadami 2028 (KPGO 2028)** jest **Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów**, który obejmuje również program zapobiegania powstawaniu odpadów żywności. Korzyści z KPGO 2028 obejmują przede wszystkim realne ograniczenie marnowania żywności poprzez lepsze planowanie, edukację konsumentów oraz rozwój systemów selektywnej zbiórki bioodpadów. Program wspiera także przekazywanie nadwyżek żywności organizacjom pomocowym, co zmniejsza straty i wspiera osoby potrzebujące. Istotnym elementem jest wdrażanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, w której odpady stają się surowcem do ponownego wykorzystania.

Cyklicznie prowadzona jest **kampania informacyjna, mająca na celu rozpowszechnianie właściwej**

postawy dotyczącej niemarnowania żywności wśród konsumentów, w ramach której m.in. zorganizowano konferencję naukową pod hasłem: „Nie marnuj żywności – żywność to wartość”.

W ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 prowadzono interwencję „**Rolnictwo ekologiczne**”, wspierającą rolników przechodzących lub utrzymujących praktyki zgodne z prawem unijnym i krajowym. Celem jest ochrona różnorodności biologicznej, wzmocnienie usług ekosystemowych oraz redukcja negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko poprzez ograniczenie stosowania przemysłowych środków produkcji. W 2025 r. udział upraw w systemie produkcji ekologicznej w Polsce wyniósł 5,4% ogółu użytków rolnych (763 tys. ha).

Wnioski i wyzwania

Polska stoi przed wyzwaniem ograniczenia nadmiernej produkcji odpadów oraz zwiększenia poziomu recyklingu i ponownego wykorzystania surowców. Dodatkowym problemem pozostaje relatywnie wysoka energochłonność gospodarki i potrzeba szybszego wdrażania modeli gospodarki o obiegu zamkniętym w przemyśle oraz wśród konsumentów.

Ważnym wyzwaniem jest przeciwdziałanie marnotrawstwu żywności. W Polsce wzrasta świadomość na temat niemarnowania żywności i idei zero waste, a także coraz częściej mówi się o podejmowaniu świadomych decyzji zakupowych. Niezbędne w tym zakresie są działania edukacyjne.

Działania i inicjatywy regionów

Województwo pomorskie

Działanie: Wdrożenie Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego (PGOWP) uwzględniającego hierarchię sposobów postępowania z odpadami komunalnymi oraz zasady gospodarki cyrkularnej (GOZ) - LIFE Pom GOZilla.PL.

Cel: Skuteczne wdrażanie na terenie województwa pomorskiego regionalnej polityki w zakresie efektywnego zarządzania odpadami.

Środki, zasoby, narzędzia: Projekt uzyskał dofinansowanie ze środków Programu LIFE UE w perspektywie 2021-2027 oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW). Realizacja projektu została zaplanowana na 10 lat, do 2035 r. Projekt wspiera wdrażanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez działania na rzecz ograniczania ilości odpadów, recyklingu i efektywnego wykorzystania zasobów. Obejmuje edukację ekologiczną mieszkańców i turystów, wsparcie samorządów oraz przedsiębiorców w gospodarce odpadami, a także pilotażowe działania dotyczące bioodpadów i zużytych sieci rybackich.

Skutki: Działania projektowe mają przyczynić się do osiągnięcia założonych wskaźników w zakresie gospodarki odpadami oraz realizacji celów UE i krajowych wyznaczonych w tym obszarze.

Cel 12

Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja

sdg.gov.pl/statistics_nat/responsible-consumption-and-production/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 13 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

13.1 Redukcja CO₂

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Dynamika emisji CO ₂ (2010=100)	93,6 2015 r.	83,4 2024 r.	-1,3	●
Dynamika emisji gazów cieplarnianych (2010=100)	94,3 2015 r.	84,2 2024 r.	-1,3	●

13.2 Rozwój innowacji i geotermii w energetyce

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto (%)	11,88 2015 r.	17,77 2024 r.	23,00 2030 r.	+4,6	●
Pozyskanie energii geotermalnej (TJ)	909 2015 r.	1 556 2024 r.		+6,2	●
Moc zainstalowana elektryczna w instalacjach OZE (MW)	7 105 2015 r.	37 777 2025 r.		+18,2	●

13.3 Adaptacja do zmian klimatu

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Inwestycje w działania na rzecz łagodzenia zmian klimatu w relacji do PKB (% PKB)	0,84 2015 r.	0,62 2023 r.	-3,7	●
Straty ekonomiczne związane z klimatem per capita (euro, ceny stałe)	0,0 2015 r.	80,4 2024 r.	+62,8	●

Priorytety w zakresie realizacji SDG 13 na szczeblu krajowym i trendy cd.

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

13.4 Wzmocnienie odporności na zmiany klimatu

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem (%)	0,56 2015 r.	0,59 2024 r.	+0,6	○
© Pojemność obiektów małej retencji wodnej (dam ³)	830 310 2015 r.	881 284 2024 r.	844 836 2030 r.	+0,7 ●
Długość linii brzegowej zabezpieczonej w ciągu roku przed zjawiskiem erozji i powodzi od strony morza (km)	6,60 2015 r.	5,95 2025 r.	-1,0	●

13.5 Integracja działań na rzecz klimatu z politykami krajowymi

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
© Odsetek mieszkańców polskich miast objętych MPA (%)	1 2018 r.	86 2025 r.	60 2030 r.	+89,0 ●

13.6 Edukacja klimatyczna

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych promujących zagadnienia związane z problemem przedostawania się do środowiska przyrodniczego inwazyjnych gatunków obcych	16 2022 r.	4 2025 r.		●
Zasięg realizowanych przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych (mln użytkowników)	133 2021 r.	89 2025 r.	-9,6	●

Działania na szczeblu rządowym

Działania ukończone

W 2025 r. osiągnięto efekty rzeczowe realizacji kilku ważnych dla rozwoju geotermii w Polsce zadań państwowej służby geologicznej (PSG), pełnionej przez Państwowy Instytut Geologiczny – PIB. Celem realizacji zadań PSG jest poszerzenie wiedzy o warunkach geotermalnych na obszarze Polski, a także uzyskanie wiedzy o innowacyjnych technologiach wykorzystania energii geotermalnej. Ponadto, w 2025 r. PSG zorganizowała konferencję Forum Geotermalne, służącą promocji wykorzystania energii geotermalnej, a także opublikowała „Poradnik zagospodarowania potencjału geotermalnego w Polsce” oraz „Bilans i zagospodarowanie zasobów złóż wód termalnych oraz energii geotermalnej w Polsce”.

Promocji geotermii służyła zorganizowana przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska we współpracy z partnerami konferencja w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej pn. Geotermia dla Europy: Strategiczne perspektywy i wyzwania (ang. Geothermal Energy for Europe: Perspectives and Strategic Challenges), która odbyła się w dniach 7-8 maja w Krakowie. Celem konferencji była dyskusja na temat kierunków rozwoju geotermii w Europie oraz wprowadzania innowacyjnych technologii.

Działania w toku

W 2025 r. zaktualizowano **Green Bond Framework**, zgodnie z którym środki z zielonych obligacji emitowanych przez Ministra Finansów przeznaczane są na inwestycje w: energię odnawialną, zielone budynki, zieloną infrastrukturę, czysty transport, zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi i wykorzystaniem gruntów, adaptację do zmian klimatu i inwestycje w gospodarowanie wodą i ściekami w sposób zrównoważony.

W ramach **Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR)** przeznaczono 5,98 mld zł na inwestycje z zakresu „Przyczynienie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, w tym poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie sekwestracji węgla, a także promowanie zrównoważonej energii”.

Istotnym elementem działań w ramach KPO było **udzielenie wsparcia na rzecz projektu off-shore wind** tak, aby uzyskał stabilne ramy finansowania, co przyczyni się do zwiększenia mocy zainstalowanej w polskim miksie energetycznym oraz wspomóc transformację sektora energetycznego w kierunku dekarbonizacji. Inwestycje te wspierają także rozwój technologii OZE poprzez zastępowanie paliw kopalnych energią wiatrową i w konsekwencji zmniejszenie emisji CO₂. Łączna wartość udzielonego wsparcia wyniosła 6,45 mld zł. Planowana moc projektów off-shore wynosi 5 044 MW.

Realizowano **Program Priorytetowy Czyste Powietrze oraz Pilotażowy Program Społeczności Energetyczne** skoncentrowane na redukcji emisji z budynków mieszkalnych, transportu oraz gospodarki poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła i termomodernizację, rozwój zeroemisyjnej mobilności oraz wsparcie innowacyjnych projektów nisko- i zeroemisyjnych wzmacniających transformację energetyczno-klimatyczną. W ramach programu **NaszEauto** oraz inwestycji realizowanych w ramach KPO udzielono szeroko zakrojonego wsparcia finansowego na redukcję emisji z sektora mobilności, w ramach którego oddano do użytku prawie 300 zeroemisyjnych autobusów.

W 2025 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska podjęło działania w celu przyjęcia **krajowej strategii ochrony obszarów wodno-błotnych**. Dokument ma wyznaczyć trendy i priorytety ochrony obszarów wodno-błotnych, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy stanu różnorodności biologicznej torfowisk, wsparcia naturalnych procesów w ekosystemach wodnych, zwiększenia retencji wody i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych z torfowisk, wyznaczając cele mające służyć redukcji emisji gazów cieplarnianych z torfowisk o 30%.

W zakresie adaptacji do zmian klimatu zapewniono wsparcie inwestycji i działań systemowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach programów **Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 oraz Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko i programów krajowych**. Działanie ma zapewnić rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, systemu retencji i zagospodarowania wód opadowych, zazielenianie miast, ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych, przygotowanie Miejskich Planów Adaptacji oraz działania edukacyjne i podnoszące świadomość społeczną.

W ramach wsparcia z programu **Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko** dla okresu 2021-2027 przeznaczono 1,82 mld zł. Środki są skierowane na inwestycje w produkcję skojarzonej energii elektrycznej i ciepła w procesie wysokosprawnej kogeneracji oraz rozwój systemów ciepłowniczych i chłodniczych wraz z magazynami energii cieplnej/elektrycznej, przyczyniających się do integracji energii z OZE (biomasa, biogaz/biometan) i redukcji emisji gazów do atmosfery.

W 2025 r. prowadzono prace nad przygotowaniem **Krajowej Strategii Adaptacji oraz Planu Działań Adaptacyjnych** do zmian klimatu. Dokument ma umożliwić lepsze przygotowanie kraju na obecne i przyszłe skutki zmian klimatu oraz zintegrować kwestię adaptacji do zmian klimatu z innymi politykami sektorowymi. Ponadto pracowano nad aktualizacją **Wieloletniego Programu Rozwoju Wykorzystania Zasobów Geotermalnych w Polsce** dbając o spójny rozwój energetyki geotermalnej. Państwowa służba geologiczna opracowywała także **materiały analityczne nt. zasobów złóż i energii geotermalnej**.

Prowadzono działania nad opracowaniem **Strategicznego Planu Działań w zakresie Edukacji Ekologicznej**, który będzie określał kierunek działań edukacyjnych w zakresie zmian klimatu, różnorodności biologicznej oraz dezinformacji środowiskowej, klimatu i transformacji energetycznej. Dokument będzie upowszechniał rzetelną wiedzę o środowisku naturalnym i klimacie, prezentował dobre praktyki w zakresie ochrony środowiska, klimatu, łagodzenia skutków zmian klimatu i adaptacji do nich, mobilizował do działania oraz wzmacniał rangę kwestii środowiskowych w procesach zarządczych.

Wnioski i wyzwania

Szczególnie widoczny jest postęp w obszarze zwiększania odporności kraju na skutki zmian klimatu poprzez rozwój ram strategicznych i regulacyjnych oraz wzmacnianie kompetencji administracji i instytucji sektorowych.

Wyzwaniem jest zapewnienie porównywalności, jakości i ciągłości danych wykorzystywanych do monitorowania adaptacji, a następnie ich skuteczne wykorzystanie w planowaniu i zarządzaniu. Widoczna jest potrzeba dalszego wzmacniania praktycznych kompetencji urzędników. Istotnym wyzwaniem pozostaje również integracja działań adaptacyjnych z innymi politykami sektorowymi oraz zapewnienie stabilnych źródeł finansowania działań adaptacyjnych.

Istotnymi działaniami w obszarze geotermii są także zapewnienie dostępności środków finansowych na realizację

ciepłowni geotermalnych i otworów geotermalnych, a także realizacja zamierzeń wynikających z Wieloletniego Programu Rozwoju Wykorzystania Zasobów Geotermalnych w Polsce.

Edukacja ekologiczna jest niezbędnym komponentem polityki ekologicznej. Odpowiednia edukacja ekologiczna może w znaczącym stopniu wpływać na postawy społeczne oraz stosunek do wprowadzanych zmian legislacyjnych i inwestycji, np. w obszarze energetyki jądrowej i OZE. Główne wyzwania stanowią: brak określonych priorytetów działań ekologicznych, brak długookresowych programów finansowania edukacji ekologicznej, brak skoordynowania i współpracy różnych podmiotów prowadzących edukację ekologiczną oraz niewystarczające wdrożenie edukacji ekologicznej w nauczaniu szkolnym.

Działania i inicjatywy regionów

Województwo świętokrzyskie

Działanie: Projekt Nature-based Carbon Offsets (NACAO) - kompensacja emisji dwutlenku węgla oparta na naturze.

Cel: Zwiększenie wiedzy i zdolności regionów do wdrażania zielonych i niebieskich inicjatyw oraz polityk, które przyczynią się do łagodzenia i adaptacji do zmian klimatu.

Środki, zasoby, narzędzia: W trakcie realizacji projektu NACAO władze regionalne odpowiedzialne za środowisko i politykę klimatyczną z Hiszpanii, Włoch, Francji, Niemiec, Polski i Finlandii będą wymieniać się doświadczeniami w zakresie rozwiązań dotyczących tzw. zielonego i niebieskiego węgla, koncentrując się na: ochronie, renaturyzacji (odtworzeniu), poprawie stanu obszarów przyrodniczych. Obszary przyrodnicze mogą pełnić funkcję pochłaniaczy dwutlenku węgla (carbon sinks) i kompensować emisje gazów cieplarnianych. Liderem projektu jest administracja regionalna hiszpańskiej Andaluzji, w Polsce partnerstwo realizuje Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach. Całkowity budżet projektu dla świętokrzyskiego: 174,8 tys. EUR. Całkowity budżet wszystkich partnerów: 1,4 mln EUR. Okres realizacji projektu: 4 lata (III 2023 – IV 2027).

Skutki: Oczekuje się rozwoju w Województwie Świętokrzyskim rozwiązań opartych na przyrodzie (nature-based solutions) oraz polityk przyczyniających się do ograniczenia i kompensacji emisji za ich pośrednictwem.

Województwo śląskie

Działanie: Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla województwa śląskiego

Cel: Zmniejszenie podatności regionu i zwiększenie odporności na zjawiska ekstremalne (upały, susze, powodzie), integracja adaptacji w politykach rozwoju oraz wsparcie miast/gmin w planowaniu działań oraz utworzenie regionalnego ośrodka kompetencji i wiedzy dla JST i mieszkańców w zakresie adaptacji.

Środki, zasoby, narzędzia: Jest to pierwszy w Polsce regionalny dokument dotyczący problematyki adaptacji do zmian klimatu na poziomie regionu, przyjęty 02.10.2025 r. przez Zarząd Województwa Śląskiego, który został przygotowany przez Instytut Ochrony Środowiska Państwowego Instytut Badawczy, w ramach projektu LIFE-IP COALA we współpracy z JST i mieszkańcami.

Skutki: W 2025 r. przeprowadzono konsultacje społeczne, Strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko oraz zdefiniowano kierunki i priorytety działań adaptacyjnych. W kontekście regionalnego ośrodka kompetencji i wiedzy został uruchomiony projekt oraz opracowano harmonogram warsztatów: cykl warsztatów dla czterech subregionów, kampania „Śląskie dla klimatu”, portal Regionalna Baza Wiedzy o klimacie, wizyty studyjne i infrastruktura demonstracyjna, wsparcie gmin w pozyskiwaniu środków na działania adaptacyjne.

Województwo małopolskie

Działanie: Projekt zintegrowany LIFE EKOMAŁOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego”.

Cel: Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii oraz edukacja i promocja odnawialnych źródeł energii, ograniczanie emisji i poprawa efektywności energetycznej budynków.

Środki, zasoby, narzędzia: Projekt realizowany od 2021 r. wraz z 18 powiatami i 3 miastami na prawach powiatu. W 2025 r. prowadzono intensywne prace nad aktualizacją ww. dokumentu, który agreguje najważniejsze działania adaptacyjne i mitygacyjne podejmowane w regionie.

Zorganizowano dwie odsłony regionalnej kampanii edukacyjno-informacyjnej „Chroń klimat! Masz na to wiele sposobów”, opublikowano Mapę potencjału OZE wraz z kalkulatorem doboru instalacji, która pozwoli na zwiększenie wykorzystania lokalnego potencjału odnawialnych źródeł energii wśród Małopolan.

Ekodoradcy ds. biznesu zatrudnieni w Małopolskim Centrum Przedsiębiorczości prowadzili działania wśród rolników i przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania środków na działania GOZowe, montaż OZE oraz prowadzili EkoMałopolską Bazę Instalatorów OZE. Doradcy zatrudnieni w powiatach prowadzili akcje i wydarzenia edukacyjno-informacyjne oraz badania termowizyjne, pozyskiwali środki na działania proklimatyczne oraz pracowali nad Powiatowymi Planami na rzecz Klimatu i Energii.

Skutki: Skutkiem prowadzonych działań edukacyjno-informacyjnych w ramach Projektu jest wzrost świadomości wśród mieszkańców Małopolski. Potwierdzają to m.in. badania opinii publicznej przeprowadzone w 2025 r. na grupie 1000 Małopolan. Badania wskazują, że wiedza mieszkańców w zakresie zmiany klimatu systematycznie rośnie. W 2025 r. 20% osób uważało, że jest dobrze poinformowanych na ten temat, z kolei w 2023 r. było ich 5% mniej w tożsamym badaniu. Respondenci badania wskazali także, że w 44% przypadków ekstremalne zjawiska pogodowe są kluczowym problemem współczesnego świata.

Cel 13

Działania w dziedzinie klimatu

sdg.gov.pl/statistics_nat/climate-action/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 14 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

14.1 Zrównoważone wykorzystanie zasobów morskich

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Odsetek zasobów rybnych na biologicznie odnawialnym poziomie (w granicach poziomów zrównoważonych) (%)	40 2015 r.	67 2024 r.	+5,9	●
Odsetek zasobów rybnych na biologicznie odnawialnym poziomie (nadmiernie eksploatowane) (%)	60 2015 r.	25 2024 r.	-9,3	●
Odsetek morskich obszarów chronionych (%)	21,8 2016 r.	22,0 2023 r.	+0,1	○

14.2 Rozwój gospodarki morskiej

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w gospodarce morskiej w sektorze prywatnym (rok poprzedni=100)	101,8 2015 r.	101,0 2024 r.	-0,1	●
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w gospodarce morskiej w sektorze publicznym (rok poprzedni=100)	96,9 2015 r.	105,5 2024 r.	+0,9	○
Udział gospodarki morskiej w wartości brutto środków trwałych gospodarki narodowej (%)	0,7 2015 r.	0,8 2024 r.	+1,5	●

14.3 Rozwój portów i transportu morskiego

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Obroty ładunkowe w portach morskich (mln t)	69,5 2015 r.	124,2 2024 r.	+6,7	●
Krajowy ruch pasażerów w portach morskich – przyjazdy (os.)	284 915 2015 r.	303 091 2025 r.	+0,6	○
Krajowy ruch pasażerów w portach morskich – wyjazdy (os.)	285 054 2015 r.	299 556 2025 r.	+0,5	○
Międzynarodowy ruch pasażerów w portach morskich – przyjazdy (os.)	919 666 2015 r.	884 918 2025 r.	-0,4	●
Międzynarodowy ruch pasażerów w portach morskich – wyjazdy (os.)	931 632 2015 r.	873 943 2025 r.	-0,6	●

Działania na szczeblu rządowym

Działania w toku

W 2025 r. podjęto działania skupione na realizacji **wspólnej polityki rybołówstwa, unijnej polityki morskiej oraz zobowiązań UE w zakresie zarządzania zasobami morskimi**. Działania koncentrują się na promowaniu zrównoważonego rybołówstwa, ochronie żywych zasobów morza oraz zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego poprzez stabilne dostawy produktów rybnych. Istotnym elementem jest także wspieranie rozwoju niebieskiej gospodarki oraz zapewnienie dobrego stanu środowiska morskiego przy jednoczesnym zrównoważonym zarządzaniu zasobami mórz i oceanów.

W 2025 r. realizowano działania w ramach programu wieloletniego pn. **„Utrzymanie dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019–2028”**, których celem jest zapewnienie trwałego i bezpiecznego dostępu od strony morza do portów o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, zlokalizowanych w rejonie ujścia Odry. Działania koncentrowały się na bieżącym utrzymaniu parametrów technicznych torów wodnych oraz infrastruktury hydrotechnicznej i nawigacyjnej. Kontynuowano również działania zapewniające sprawne funkcjonowanie systemów bezpieczeństwa żeglugi.

Kontynuowano realizację programu wieloletniego pn. **„Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”**. Podejmowane działania przyczyniają się do zapewnienia ciągłości i bezpieczeństwa żeglugi morskiej i śródlądowej, poprawy dostępności transportowej portów oraz wzmocnienia potencjału gospodarczego regionów nadmorskich.

W 2025 r. realizowano **„Program rozwoju polskich portów morskich do 2030 roku”**, który trwale umacnia pozycję polskich portów morskich jako liderów wśród portów morskich basenu Morza Bałtyckiego oraz zwiększa ich udział w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju. Skupiono się na inwestycjach w infrastrukturę portową i rozwoju infrastruktury do portów.

Komitet Ochrony Środowiska Morskiego IMO (MEPC) - Polska jako strona konwencji MARPOL aktywnie uczestniczy w kształtowaniu globalnych standardów ochrony środowiska morskiego.

Wnioski i wyzwania

Kluczowa będzie dalsza kontynuacja realizacji polityk UE w zakresie rybołówstwa i gospodarki morskiej, z wyraźnym ukierunkowaniem na zrównoważone wykorzystanie zasobów i ochronę środowiska morskiego. Równolegle, konieczne będzie dalsze wzmacnianie bezpieczeństwa żywnościowego poprzez stabilizację dostaw produktów rybnych.

Ważny jest systematyczny rozwój infrastruktury morskiej i śródlądowej (drogi wodne, porty), zwiększający dostępność transportową i potencjał gospodarczy regionów nadmorskich oraz wzmacnianie pozycji konkurencyjnej polskich portów na Bałtyku poprzez inwestycje infrastrukturalne.

Wyzwanie stanowi zapewnienie długoterminowej efektywności dużych inwestycji hydrotechnicznych i portowych, a także adaptacja do zmian środowiskowych (np. zmiany klimatu wpływające na morza i żeglugę).

Cel 14

Życie pod wodą

sdg.gov.pl/statistics_nat/life-below-water/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 15 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

15.1 Ochrona bioróżnorodności i poprawa stanu środowiska

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej na 1 mieszkańca (zł)	480 2015 r.	499 2024 r.	+0,4	○
Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (%)	32,5 2015 r.	32,2 2024 r.		●
Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej (%)	30,8 2015 r.	31,0 2024 r.	+0,1	○

15.2 Modernizacja kanalizacji i oczyszczalni; ochrona powietrza

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Odsetek zanieczyszczeń gazowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach oczyszczających w zakładach szczególnie uciążliwych (%)	58,6 2015 r.	74,0 2024 r.	+2,6	●
Odsetek zanieczyszczeń pyłowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach oczyszczających w zakładach szczególnie uciążliwych (%)	99,8 2015 r.	99,9 2024 r.	+0,01	●
© Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (%)	72,7 2015 r.	76,2 2024 r.	86,0 2030 r.	+0,5 ○
Odsetek oczyszczanych ścieków przemysłowych i komunalnych w stosunku do ścieków wytworzonych (%)	70,9 2015 r.	78,6 2024 r.	+1,2	○

15.3 Zrównoważone użytkowanie gleb

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Nakłady na środki trwałe służące ochronie i przywróceniu wartości użytkowej gleb, ochronie wód podziemnych i powierzchniowych (tys. zł)	68 694 2015 r.	104 040 2024 r.	+4,7	●
Grunty zrekultywowane i zagospodarowane w stosunku do powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych (%)	4,2 2015 r.	4,5 2024 r.	+0,8	○
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji w powierzchni ogółem (%)	0,203 2015 r.	0,192 2024 r.	-0,6	○

© Wskaźniki z wartością docelową dostępne w Systemie STRATEG (strateg.stat.gov.pl)

Działania na szczeblu rządowym

Działania ukończone

W 2025 r. powiększono teren Świętokrzyskiego Parku Narodowego o 1,3606 ha, zwiększając integralność ekosystemu.

Działania w toku

W 2025 r. w ramach programów polityki spójności, **Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS), Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) oraz Funduszy EOG** zrealizowane zostały projekty skupiające się na finansowaniu działań ochrony czynnej, podnoszeniu świadomości ekologicznej, wzmacnianiu instytucji ochrony środowiska, rozwoju zielonej infrastruktury oraz systemów monitoringu środowiska czy zrównoważonej turystyki i edukacji ekologicznej. Wartość alokacji ze środków UE działania 1.5 Ochrona Przyrody i rozwój zielonej infrastruktury w ramach FEnIKS to ok. 1,3 mld zł, natomiast alokacja UE działania 2.3 Bioróżnorodność w ramach FEPW to ok. 240 mln zł.

W ramach FEnIKS celem było wsparcie projektów infrastrukturalnych i środowiskowych, ukierunkowanych na poprawę jakości wód, zapewnienie dostępu do bezpiecznej wody do spożycia oraz zwiększenie odporności infrastruktury na skutki zmian klimatu. Realizowane były przedsięwzięcia związane z rozwojem infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczania ścieków w aglomeracjach liczących ponad 15 tys. mieszkańców. Wspierane są inwestycje w systemy zaopatrzenia w wodę, obejmujące jej ujmowanie, uzdatnianie, magazynowanie i dystrybucję, a także działania ograniczające straty wody i zwiększające bezpieczeństwo jej dostaw. Ponadto realizowane są projekty dotyczące odbudowy infrastruktury wodno-ściekowej oraz systemów zaopatrzenia w wodę, które uległy zniszczeniu w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r. Wartość dofinansowania dla projektów z obszaru gospodarki wodno-ściekowej udzielonego w 2025 r. osiągnęła poziom 1,8 mld zł.

Zrealizowano projekt z zakresu monitoringu powietrza, obejmujący rozwój systemów gromadzenia i udostępniania informacji o jego jakości, który uzyskał dofinansowanie z programu FEnIKS o wartości 4,25 mln zł.

Projekt **„Razem dla natury - ochrona gatunków i siedlisk na terenach cennych przyrodniczo”** skupia się na poprawie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt występujących na obszarze Natura2000 i w rezerwatach przyrody, leżących na gruntach zarządzanych przez Lasy Państwowe i parki narodowe.

W 2025 r. prowadzono prace nad przygotowaniem **Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych** skupiającym się na zagadnieniu odbudowy siedlisk i ekosystemów oraz zatrzymaniu degradacji zasobów naturalnych chroniących gospodarkę i społeczeństwo.

Podjęmowano także szereg inicjatyw na rzecz zrównoważonego leśnictwa, ochrony najcenniejszych przyrodniczo obszarów leśnych oraz zwiększania odporności ekosystemów leśnych na zmiany klimatu.

Podjęmowano działania skupione wokół przywrócenia gleb organicznych poprzez zwiększenie uwodnienia osuszonych torfowisk wykorzystywanych w rolnictwie. Działania mają skutkować wzrostem retencji krajobrazowej i poprawą skutków wodnych oraz mitygacją ryzyka suszy, ograniczeniem emisji z gleby i poprawą bioróżnorodności.

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) ma na celu m.in. wspieranie zrównoważonego rozwoju i efektywnego zarządzania zasobami naturalnymi oraz odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochronę siedlisk i krajobrazów. Dofinansowanie dla rolników w ramach programu wyniosło 7,4 mld zł w 2025 r.

Wnioski i wyzwania

Konieczne jest systemowe zmniejszenie luk w wiedzy nt. stanu siedlisk i ekosystemów oraz wzmocnienie instytucji, które będą wdrażać środki odbudowy w terenie i zapewnienie stabilnego finansowania z różnych źródeł również innych niż środki publiczne. Istotne jest też zapewnienie wiarygodnych informacji nt. odbudowy ekosystemów skierowane do grup, które te działania mogą postrzegać jako zagrażające ich interesom.

Celem wprowadzenia skutecznych działań mających na celu powstrzymanie i odwrócenie procesów degradacji gleby rozpoczęto prace przygotowawcze do wdrażania do polskiego prawa przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/2360 z dnia 12 listopada

2025 r. w sprawie monitorowania i odporności gleby (prawo o monitorowaniu gleby) (Dz. Urz. UE L 2025/2360 z 26.11.2025). Wdrożenie wymogów wynikających z dyrektywy w sprawie monitorowania i odporności gleby może stanowić istotne wyzwanie w tym obszarze.

Działania i inicjatywy regionów

Województwo świętokrzyskie

Działanie: Czynna ochrona owadów – budowa insektarium wraz z motylarnią przy Ośrodku Edukacji Przyrodniczej w Umianowicach. Program Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027.

Cel: Budowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, a także ochrona owadów i ich bioróżnorodności.

Środki, zasoby, narzędzia: Przedsięwzięcie obejmuje powstanie w pełni wyposażonego, nowoczesnego obiektu podzielonego na strefy: laboratoryjną, motylarnię, edukacyjną i socjalno-techniczną. Część laboratoryjna przeznaczona będzie do hodowli, obserwacji i monitorowania różnych gatunków owadów, w ich różnych stadiach rozwoju. Zakończono pierwszy etap prac projektowo-kosztorysowych. Beneficjentem jest województwo świętokrzyskie - Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych. Wartość projektu: ponad 10,5 mln zł, dofinansowanie z UE ponad 8,7 mln zł.

Skutki: Insektarium z zapleczem laboratoryjnym będzie wspierać ochronę owadów oraz działania edukacyjne dotyczące ich roli w ekosystemie i ochrony przyrody. Projekt ma zwiększać świadomość społeczną, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, na temat wpływu człowieka na środowisko.

Województwo lubuskie

Działanie: „Lubuskie parki krajobrazowe z lotu ptaka”.

Cel: Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego regionu i wdrażanie nowoczesnych narzędzi monitoringu środowiskowego - innowacyjność, przemysł, infrastruktura.

Środki, zasoby, narzędzia: Działanie zostało dofinansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze. W ramach projektu zakupiono drony oraz przeszkolono pracowników w zakresie technologii VLOS. Realizacja projektu wspiera ochronę, odtwarzanie i zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych oraz wodno-błotnych.

Skutki: Monitoring obszarów wodno-błotnych wspiera ocenę wpływu zmian klimatu oraz działania adaptacyjne i ochronę dziedzictwa przyrodniczego regionu. Realizacja działań opiera się na współpracy samorządów, instytucji, organizacji pozarządowych i mieszkańców.

Województwo dolnośląskie

Działanie: Udzielenie dotacji na rzecz ochrony i poprawy jakości gruntów rolnych.

Cel: Zwiększenie efektywności i dochodowości w rolnictwie, poprawa jakości połączeń drogowych w terenach wiejskich oraz działania związane z poprawą warunków wodnych, przeciwoerozyjnych i zwiększaniem bioróżnorodności w terenach rolniczych.

Środki, zasoby, narzędzia: Samorząd województwa dolnośląskiego co roku dotuje przedsięwzięcia samorządów gminnych i powiatowych w zakresie finansowania ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych. Są to w szczególności zadania polegające na budowie lub przebudowie: dróg transportu rolnego, zbiorników wodnych służących małej retencji oraz nasadzeń drzew, ze szczególnym uwzględnieniem drzew miododajnych. Środki budżetu województwa wydatkowane w 2025 r. na ten cel stanowiły 57 mln zł.

Skutki: Realizowane inwestycje w rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprawiają jakość gospodarowania i jakość życia mieszkańców wsi.

Województwo podkarpackie

Działanie: Podkarpackie 2030 – środowiskowe elementy strategii rozwoju województwa

Cel: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego województwa podkarpackiego.

Skutki: Poprawa, a w perspektywie również zmiana sposobu i zakresu ochrony krajobrazu, wyróżniającego się ze względu na występujące ekosystemy, oraz zabezpieczenie terenów przyrodniczo cennych, z uwzględnieniem wykorzystania walorów turystycznych i rekreacyjnych oraz ich funkcji jako korytarzy ekologicznych.

Cel 15
Życie na lądzie

sdg.gov.pl/statistics_nat/life-on-land/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 16 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

16.1 Efektywność państwa i instytucji

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Odsetek osób, które uważają, że w Polsce żyje się bezpiecznie (%)	66 2015 r.	86 2025 r.	77 2030 r.	+2,7	●
Odsetek osób deklarujących zaufanie do instytucji publicznych - wobec władz lokalnych miasta lub gminy (%)	64 2016 r.	71 2024 r.		+1,3	●
Liczba spraw sądowych rozpatrzonych w I instancji na 100 tys. ludności	33 109 2022 r.	33 829 2023 r.		+2,2	●

16.2 Lepsze prawo i jego stosowanie

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Wskaźnik jakości stanowiącego prawa (punkty)	0,95 2015 r.	0,69 2024 r.	1,5 2030 r.	-3,5	●

16.3 Zintegrowane zarządzanie bezpieczeństwem narodowym

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
© Udział wydatków na obronę narodową w PKB (%)	2,21 2015 r.	4,07 2024 r.	2,50 2030 r.	+7,0	●

16.4 E-administracja i komunikacja

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
Przedsiębiorstwa wykorzystujące usługę e-Doręczenia (%)	30,2 2024 r.	51,3 2025 r.		+69,9	●
Odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną (%)	26,6 2015 r.	61,1 2025 r.		+8,7	●

16.5 Lepsze gospodarowanie środkami publicznymi

	WARTOŚĆ			POSTĘP (%)	OCENA
Stopa inwestycji sektora instytucji rządowych i samorządowych (%)	4,5 2015 r.	5,2 2025 r.		+1,5	●

© Wskaźniki z wartością docelową dostępne w Systemie STRATEG (strateg.stat.gov.pl)

Priorytety w zakresie realizacji SDG 16 na szczeblu krajowym i trendy cd.

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

16.6 Większa odporność państwa na zagrożenia

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Stosunek liczby ochotników powołanych do dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej do liczby ochotników planowanych do powołania według dokumentów planistycznych MON	·	·		●
	2015 r.	2025 r.		

16.7 Większe cyberbezpieczeństwo i ochrona informacji

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Liczba incydentów teleinformatycznych obsługiwanych przez CERT Polska zakwalifikowanych jako faktyczne incydenty bezpieczeństwa teleinformatycznego	1 456	260 783	+68,0	●
	2015 r.	2025 r.		
Odsetek respondentów korzystających z internetu sprawdzających prawdziwość informacji lub treści znalezionych w serwisach informacyjnych lub mediach społecznościowych (%)	18,9	23,0	+5,0	●
	2021 r.	2025 r.		

Działania na szczeblu rządowym

Działania ukończone

Weszła w życie **ustawa z dnia 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad jego opracowywania**. Ma ona na celu poprawę relacji między administracją publiczną a przedsiębiorcami oraz usprawnienie pracy urzędów. Grupą docelową są przede wszystkim przedsiębiorcy: ok. 690 tys. podmiotów gospodarczych wpisanych do KRS i ok. 3,3 mln podmiotów (aktywnych i zawieszonych) zarejestrowanych w CEIDG (mikroprzedsiębiorcy stanowią ok. 97% wszystkich przedsiębiorców).

Przyjęta ustawa z dnia 9 lipca 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw ma na celu przyspieszenie i usprawnienie biegu postępowań karnych i wykroczeniowych oraz obniżenie kosztów doręczeń w tych sprawach, poprzez poszerzenie dostępu do korzystania z elektronicznej formy doręczeń pism procesowych i innych pism. Wprowadzane ustawą zmiany zmierzają przede wszystkim do uruchomienia dwustronnej komunikacji elektronicznej pomiędzy stronami i sądami powszechnymi w zakresie spraw prowadzonych w postępowaniu karnym i postępowaniu wykroczeniowym, w wyniku poszerzenia możliwości portalu informacyjnego.

Promocja praw człowieka, demokracji oraz zasad dobrego rządzenia jest jednym z priorytetów polskiej polityki zagranicznej. Działania w tym obszarze sprzyjają budowie pokojowych i inkluzywnych społeczeństw opartych na zasadach praworządności i dobrego rządzenia zgodnie z SDG 16. Priorytetowe traktowanie praw człowieka oraz agendy demokratyzacyjnej jest szczególnie istotne nie tylko ze względu na wdrażanie Agendy 2030, ale również przez wzgląd na konieczność zapewnienia bezpiecznego i przewidywalnego otoczenia międzynarodowego Polski, szczególnie w kontekście sytuacji praw człowieka w Rosji, Białorusi oraz Ukrainie.

Widocznymi efektami tych aktywności było podnoszenie na arenie międzynarodowej przez Polskę kwestii dotyczących praw człowieka i dążeń demokratyzacyj-

nych w Europie Wschodniej i państwach Partnerstwa Wschodniego, a także poprzez aktywny udział w pracach Rady Praw Człowieka ONZ, Trzeciego Komitetu ZO ONZ, OBWE w wymiarze ludzkim oraz Rady Europy. W 2025 r. kontynuowano najważniejsze inicjatywy w ramach agendy demokratyzacyjnej – **odbyła się kolejna edycja Nagrody Solidarności oraz konferencji „Warszawski Dialog na Rzecz Demokracji”, która poświęcona była obrońcom praw człowieka.**

W ramach prezydencji Polski w Radzie UE w pierwszej połowie 2025 r. w obszarze praw człowieka działania były skupione na przeciwdziałaniu negatywnemu wpływowi dezinformacji na demokrację.

W 2025 r. Polska była zaangażowana we **wdrażanie dokumentu końcowego Szczytu dla Przyszłości i jego załączników** – Paktu dla Przyszłości, Globalnego Paktu Cyfrowego i Deklaracji na rzecz przyszłych pokoleń. Jednym z ważniejszych celów ww. procesu jest przyspieszenie i wzmocnienie realizacji Agendy 2030 i celów zrównoważonego rozwoju.

W 2025 r. MSZ zrealizowało 27 projektów rozwojowych wdrażanych przez organy administracji centralnej i jednostki podległe, przede wszystkim w Ukrainie i Mołdawii, na kwotę ponad 30 mln zł. W realizacji tych działań kluczowe było wzmocnienie odporności Ukrainy jako wkład Polski w utrzymanie bezpieczeństwa w regionie, odbudowa i modernizacja Ukrainy, tworzenie silnych instytucji i pomoc we wdrażaniu reform w Mołdawii. Zgodnie z deklarowanym przez polskie władze wsparciem politycznym w zakresie budowania poparcia wobec członkostwa Ukrainy i Mołdawii w UE, Polska włączyła się w działania o charakterze pomocy techniczno-ekspertskiej służące wdrażaniu reform, modernizacji i integracji europejskiej Ukrainy i Mołdawii finansowane z budżetu UE.

Projekty dotyczące SDG 16 realizowano również na Bliskim Wschodzie i w Afryce, koncentrując się na wzmocnianiu zdolności instytucjonalnych oraz systemów reagowania kryzysowego (m.in. w Libanie, Kenii, Etopii).

Działania w toku

Podjęmowane są liczne działania legislacyjne, mające na celu poprawę jakości stanowionego prawa czy zwiększenie skuteczności państwa i jego instytucji. Zainicjowano prace nad **nowym projektem ustawy o Sądzie Najwyższym** przygotowanym przez Komisję Kodyfikacyjną Ustroju Sądu i Prokuratury.

Jednym z najistotniejszych działań jest **upowszechnianie wyroków i decyzji Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach przeciwko Polsce związanych z funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości oraz standardami orzecznictwa Trybunału.**

Projekt **e-Urząd Skarbowy** dąży do pełnej cyfryzacji kontaktów z Krajową Administracją Skarbową oraz ma na celu uproszczenie i przyspieszenie procesów podatkowych poprzez przeniesienie kluczowych usług do kanału elektronicznego. Celem jest uproszczenie procedur, skrócenie czasu załatwiania spraw, ograniczenie dokumentacji papierowej, obniżenie kosztów funkcjonowania administracji oraz wzrost wykorzystywania usług on-line przez obywateli i przedsiębiorców. W 2025 r. odnotowano 0,8 mln unikalnych użytkowników, natomiast łączna liczba unikalnych użytkowników w 2025 r. wyniosła ponad 10 mln.

Projekt **„Rozbudowa systemu zarządzania relacjami z klientem KAS (Projekt CRM 2.0)”** przyczyni się do skrócenia czasu obsługi podatników, zwiększenia spójności informacji dostępnych w jednostkach KAS oraz poprawy jakości komunikacji z klientem.

Przyjęto ustawę **„Bezpieczny Bałtyk”**, która rozszerza uprawnienia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na morzu. Celem było wypełnienie tzw. „luki decyzyjnej” w sytuacjach zagrożeń hybrydowych. Przed jej uchwaleniem polskie prawo było dostosowane albo do czasu pełnego pokoju, albo do czasu otwartej wojny, co utrudniało reakcję na incydenty w „szarej strefie” (np. celowe uszkodzenia rurociągów przez nieoznakowane jednostki).

Program Powszechnych Szkoleń „wGotowości” skupia się na budowaniu odporności społeczeństwa poprzez dobrowolne, bezpłatne szkolenia dla osób bez przeszkolenia wojskowego. Celem programu jest wzmocnienie odporności państwa.

Kontynuowano także **działania na rzecz poprawy dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych** w celu cyfrowej inkluzji społecznej i umożliwienia wszystkim obywatelom pełnego korzystania z usług i treści dostępnych online.

Rozwijano **rozwiązania technologiczne i systemowe wspierające dostępność cyfrową**, w szczególności narzędzia opartego na AI dla twórców rozwiązań cyfrowych oraz prace Sieci dostępności cyfrowej, której celem jest opracowanie spójnego sposobu wdrażania dostępności w podmiotach publicznych poprzez zalecenia i rekomendacje.

Na forach ONZ i innych organizacji międzynarodowych oraz w spotkaniach dwustronnych z przedstawicielami innych państw Polska podkreśla znaczenie przestrzegania prawa międzynarodowego, w tym międzynarodowego prawa humanitarnego i praw człowieka, jako kluczowego elementu dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Działania Polski skupiają się także na mechanizmach mających za zadanie ochronę grup i osób szczególnie narażonych podczas konfliktów zbrojnych, takich jak kobiety, dzieci, osoby z niepełnosprawnościami.

Polska wykorzystuje niedawne członkostwo w Komisji Budowania Pokoju (kadencja 2024-2025) oraz trwające w Radzie Gospodarczej i Społecznej (kadencja 2024-2026) ONZ do włączania się w działania na rzecz implementacji SDG 16 w skali globalnej, w tym poprzez dzielenie się polskimi doświadczeniami i akcentowanie współzależności między pokojem, dobrym rządzeniem i rozwojem.

Działania na szczeblu rządowym cd.

Wnioski i wyzwania

W 2025 r. rozpoczęto intensywne prace na rzecz deregulacji i uproszczeń. Wśród zmian, które już obowiązują, znalazły się rozwiązania odczuwalne zarówno dla firm, jak i obywateli. Ważnym elementem deregulacji jest także cyfryzacja wymiaru sprawiedliwości i usług publicznych. Elektroniczna komunikacja w postępowaniach cywilnych i karnych ma przyspieszyć sprawy i ograniczyć biurokrację. mObywatel – aplikacja, która staje się bramą do usług publicznych, umożliwia korzystanie z cyfrowych dokumentów i w przyszłości pozwoli sprawdzić m.in. stan środków emerytalnych. Planowane jest kontynuowanie dialogu ze stroną społeczną na rzecz deregulacji i uproszczeń.

Realizowane w 2025 r. działania na rzecz dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych wyraźnie przyczyniają się do cyfrowej inkluzji społecznej oraz ograniczania barier w dostępie do usług i treści online dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób o niższych kompetencjach cyfrowych. Wyzwaniem pozostaje niewystarczający poziom wiedzy w obszarze dostępności cyfrowej. Rozwój i utrzymanie serwisu e-Urząd Skarbowy wspiera cyfryzację administracji publicznej, zwiększa dostępność usług publicznych oraz wpływa na ograniczenie barier administracyjnych.

Niezbędne jest dalsze wzmacnianie koordynacji międzyresortowej, zapewnienie stabilnego źródła finansowania działań oraz uwzględnianie dostępności cyfrowej w szerszych politykach publicznych, w szczególności w obszarze usług administracyjnych, edukacji czy przeciwdziałania nierównościami.

Dostrzegając współzależności między pokojem, bezpieczeństwem, prawami człowieka i rozwojem, Polska w 2025 r. aktywnie włączała się na forum ONZ i ramach innych formatów współpracy międzynarodowej w działania na rzecz implementacji SDG 16 w skali globalnej. Wyzwaniem dla realizacji Agendy 2030, w szczególności SDG 16, pozostawała sytuacja geopolityczna, trwające konflikty, w tym wojna w Ukrainie oraz dążenia niektórych państw by rozwój ekonomiczny traktować w oderwaniu od rozwoju społecznego, praw człowieka czy standardów w zakresie funkcjonowania instytucji publicznych.

W 2026 r. wyzwania te pozostaną aktualne i Polska będzie nadal zabiegać o utrzymanie ustalonych zasad i standardów współpracy międzynarodowej oraz przyspieszenie realizacji Agendy 2030, w szczególności jako członek Rady Gospodarczej i Społecznej (ECOSOC).

W 2026 r. istotnym wyzwaniem będzie przeciwdziałanie regresowi praw człowieka na świecie oraz kryzysowi multilateralizmu. Polska będzie zapobiegać próbom osłabienia filaru prawnoczwowieczego w kontekście trwającej reformy UN80, mającej na celu poprawę efektywności ONZ. W 2026 r. w ramach Rady Praw Człowieka ONZ planowane jest również przyjęcie kolejnej wersji rezolucji autorstwa Polski nt. dobrego rządzenia.

Działania i inicjatywy regionów

16 POKÓJ,
SPRAWIEDLIWOŚĆ
I SILNE INSTYTUCJE

Województwo dolnośląskie

Działanie: Opracowanie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ (SRWD 2030+).

Cel: Opracowanie strategii.

Środki, zasoby, narzędzia: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego we współpracy z Instytutem Rozwoju Terytorialnego (IRT) opracowuje Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ (SRWD 2030+), tj. podstawowe narzędzie kształtowania polityki rozwoju regionalnego, określające cele, kierunki działań oraz oczekiwane rezultaty polityki prowadzonej na poziomie regionalnym. Plany na bieżący rok przewidują kontynuację prac nad dokumentem oraz jego dostosowanie do zaktualizowanych dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, pod warunkiem ich opublikowania.

Skutki: Wzmocnienie przejrzystości i skuteczności zarządzania rozwojem regionalnym poprzez przygotowanie spójnych ram strategicznych dla działań samorządu województwa. Zapewnienie lepszego dostosowania polityki regionalnej do krajowych i europejskich celów zrównoważonego rozwoju, w tym SDG 16 dotyczącego budowy skutecznych, odpowiedzialnych i inkluzywnych instytucji. Opracowanie SRWD 2030+ przyczyni się również do poprawy koordynacji działań publicznych oraz zwiększenia efektywności wykorzystania środków rozwojowych w województwie dolnośląskim.

Cel 16

Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje

sdg.gov.pl/statistics_nat/peace-and-justice-strong-institutions/

Priorytety w zakresie realizacji SDG 17 na szczeblu krajowym i trendy

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

17.1 Polska pomoc rozwojowa dla krajów partnerskich

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Oficjalna pomoc rozwojowa ogółem (mln USD; ceny bieżące)	440,89	1840,15	+17,2	●
	2015 r.	2024 r.		
Oficjalna pomoc rozwojowa dwustronna ogółem (mln USD; ceny bieżące)	100,19	705,25	+24,2	●
	2015 r.	2024 r.		

17.2 Wspieranie rozwoju w obszarach priorytetowych, w tym SDGs

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Oficjalna Pomoc Rozwojowa w relacji do dochodu narodowego brutto (%)	0,10	0,21	+8,6	●
	2015 r.	2024 r.		

17.3 Promocja równości szans i ochrony klimatu

Oficjalna Pomoc Rozwojowa (ODA) na rzecz równości płci (mln USD; ceny bieżące)	1,55	20,38	+33,1	●
	2015 r.	2024 r.		
Oficjalna Pomoc Rozwojowa na rzecz mitygacji i adaptacji do zmian klimatu (mln USD; ceny bieżące)	2,98	8,32	+12,1	●
	2015 r.	2024 r.		

17.4 Wsparcie systemów podatkowych krajów rozwijających się

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Udział KAS w projektach twinningowych, działaniach finansowych z Taix oraz ze środków krajowych (liczba przedsięwzięć)	1	2		●
	2015 r.	2025 r.		

17.5 Wymiana wiedzy i technologii w zakresie podatków na rzecz SDGs

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Zawieranie porozumień, umów oraz deklaracji o współpracy, wymianie informacji i pomocy wzajemnej z innymi państwami (liczba przedsięwzięć)	1	2		●
	2015 r.	2025 r.		

Priorytety w zakresie realizacji SDG 17 na szczeblu krajowym i trendy cd.

Znaczny postęp
lub cel osiągnięty

Umiarkowany postęp,
wymagane
przyspieszenie

Niewielki postęp,
wymagane znaczne
przyspieszenie

Stagnacja

Regres

Ocena
niemożliwa

17.6 Wsparcie zwalczania przestępczości w państwach-beneficjentach pomocy rozwojowej SDG

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Liczba ekspertów KAS uczestniczących w konferencjach i działaniach szkoleniowych (osoby)	13 2015 r.	69 2025 r.	+18,2	●

17.7 Zwiększanie spójności polityk na rzecz zrównoważonego rozwoju

	WARTOŚĆ		POSTĘP (%)	OCENA
Liczba uczestników, którzy ukończyli kursy e-learningowe dotyczące zagadnień związanych ze zrównoważonym rozwojem (osoby)	114 2023 r.	97 2025 r.	-7,8	●

Działania na szczeblu rządowym

Działania ukończone

Wpłaty związane z podwyższeniem kapitału międzynarodowych instytucji finansowych wzmocniają ich bazę kapitałową, co przekłada się m.in. na zwiększenie akcji pożyczkowej na rzecz m.in. państw rozwijających się. Jednym z instrumentów wspierania poprzez system nieoprocentowanych pożyczek krajów o niskim dochodzie jest **Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT)**, realizowany przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy – w 2025 r. wsparcie przez Polskę wyniosło 10 mln zł. PRGT przyczynia się do wspierania państw o niższym poziomie rozwoju.

Działania w ramach programu polskiej pomocy rozwojowej były realizowane również poprzez **wpłaty na rzecz funduszy konwencyjnych UNESCO** oraz na **UNESCO Heritage Emergency Fund**. Dobrowolne wpłaty są przeznaczane na realizację projektów w zakresie ochrony materialnego i niematerialnego dziedzictwa oraz zachowania różnorodności kulturowej, w przeważającej mierze dla państw z listy Oficjalnej Pomocy Rozwojowej (ODA). Zaangażowanie w tym obszarze wspiera wizerunek Polski jako aktywnego partnera realizującego w praktyce koncepcję solidarności międzynarodowej.

Działania w toku

Polska współpraca rozwojowa wpisuje się w realizację celów zrównoważonego rozwoju w ujęciu międzynarodowym, w szczególności w zakresie SDG 17. Współpraca rozwojowa – koordynowana przez Ministra Spraw Zagranicznych, realizowana jest w oparciu o „Wieloletni Program Współpracy Rozwojowej 2021-2030. Solidarność dla rozwoju” oraz roczne plany współpracy rozwojowej (określające szczegółowe cele i priorytety działań na rzecz państw partnerskich, w szczególności państw priorytetowych, wskazują też konkretne alokacje dla wybranych priorytetowych krajów i programów).

Projekt UNIDO dla Rwandy „Strengthening Rwanda’s capacities to respond to industrial and natural hazards” finansowany z polskich środków w wysokości 173 tys. EUR ma na celu budowę systemu ochotniczej straży pożarnej w Rwandzie. W 2025 r. nastąpiło uruchomienie z polskiego

finansowanie programów kształcenia i stypendiów pozwala obywatelom państw objętych polską pomocą rozwojową na zdobycie nowych kompetencji w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa, jak i uzyskanie formalnego wykształcenia w dziedzinach artystycznych. Wspieranie ich edukacji pozwoli państwom biorcom pomocy na wykorzystanie potencjału dla rozwoju.

W ramach działań na rzecz SDG 17 zapewniono wsparcie rozwoju priorytetowych krajów partnerskich wskazanych w Planie współpracy rozwojowej 2025 r. (priorytety geograficzne obejmowały Ukrainę, Gruzję, Mołdawię, Palestynę, Liban, Etiopię, Kenię, Senegal i Tanzanię. Polska pomoc wspierała również białoruskie społeczeństwo obywatelskie w jego działaniach na rzecz ochrony praw człowieka i przestrzegania podstawowych wolności). Przeprowadzono m.in. postępowania dotacyjne na realizację projektów humanitarnych – konkurs „Pomoc humanitarna 2025 dla państw Bliskiego Wschodu”.

konta w Industrial Development Fund (IDF) UNIDO kwoty 150 tys. EUR na realizację fazy głównej projektu, a także dodatkowo, przeniesiono kwotę ponad 6 tys. EUR pozostałej z fazy przygotowawczej do budżetu fazy głównej projektu. Rozpoczęcie realizacji projektu planowane jest w 2026 r.

Projekt UNIDO dla Ukrainy pn. “Green Industrial Recovery Programme for Ukraine 2024-2028”. W obliczu rosyjskiej agresji na Ukrainę Polska aktywnie włączyła się w dofinansowanie programu UNIDO dot. zielonej odbudowy ukraińskiego przemysłu. Na ten cel Polska przeznaczyła środki z polskiego rachunku IDF UNIDO w łącznej kwocie 52 125 EUR. Środki te pochodzą z przypadających Polsce niewykorzystanych środków do budżetu regularnego UNIDO, tzw. UBs za 2022 r., 2023 r. i 2024 r.

Ukraine2EU (ang. EU Integration Support Programme for Ukraine) jest jedną z flagowych inicjatyw UE wspierających Ukrainę w przygotowaniu się do członkostwa w UE poprzez realizację działań szkoleniowo-doradczych służących wzmocnieniu ukraińskich instytucji i wsparciu ukraińskich władz w procesie reform i dostosowań do norm i wymogów prawnych UE. Polska przystąpiła do Programu 10 grudnia 2025 r. w następstwie podpisanej 25 listopada ub.r. umowy kontrybucyjnej, zasilającej projekt kwotą 1 mln EUR.

Polska corocznie bierze udział w **Europejskim Tygodniu Zrównoważonego Rozwoju**. Inicjatywa promuje i wspiera działania na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz wdrażanie Agendy 2030 i jej cele zrównoważonego rozwoju. Celem jest budowanie świadomości dot. wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem. Podczas Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Rozwoju w 2025 r. zorganizowano w Polsce 153 wydarzenia, promujące wdrażanie Agendy 2030 i SDGs. Jest to piąty najlepszy wynik w Europie.

Wnioski i wyzwania

Skuteczniejszej implementacji SDG 17 służyć będzie aktualizacja kluczowego dokumentu programowego polskiej współpracy rozwojowej: „Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2021-2030. Solidarność dla rozwoju”. Od 2021 r., kiedy zaczął obowiązywać Program, zaszło wiele istotnych zmian w polityce zagranicznej Polski i Unii Europejskiej. Aktualizacja dokumentu powinna wspierać lepsze powiązanie i dopasowanie prowadzonych przez Polskę działań z zakresu współpracy rozwojowej z dynamicznie zmieniającym się otoczeniem międzynarodowym oraz bardziej precyzyjne wskazanie jej celów w związku z realizacją interesów narodowych definiowanych w „Strategii polskiej polityki zagranicznej na lata 2026 – 2030”.

W obliczu kryzysu wywołanego szeregiem przyczyn o charakterze politycznym, społecznym i ekonomicznym konieczne jest wspieranie systemu multilateralnego - wzmocnienie instytucji, które koordynują pomoc międzynarodową oraz zapewniają jej efektywność i przejrzystość. System multilateralny stanowi istotny mechanizm

koordynacji działań państw w warunkach rosnącej współzależności globalnej. Współczesne wyzwania – takie jak zmiany klimatyczne, kryzysy zdrowotne, niestabilność gospodarcza czy konflikty międzynarodowe – mają charakter transnarodowy i stąd ich zaadresowanie wymaga zarówno działań bilateralnych jak i w ramach systemu multilateralnego.

Kluczowe jest dalsze wzmocnienie roli Polski w międzynarodowym systemie finansowym poprzez udział w podwyższeniach kapitału instytucji finansowych oraz wsparcie instrumentów pomocowych (np. PRGT), ukierunkowanych na państwa o niskich dochodach.

Wyzwanie stanowi zapewnienie skuteczności i trwałości efektów wsparcia finansowego kierowanego do krajów rozwijających się, dostosowanie działań pomocowych do zmieniających się uwarunkowań geopolitycznych, w tym wsparcia dla krajów dotkniętych konfliktami, jak również wzmocnienie mierzalności rezultatów działań wizerunkowych i edukacyjnych związanych z Agendą 2030.

Działania i inicjatywy regionów

Województwo podlaskie

Działanie: Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego (WRDS) w Białymstoku

Cel: Zapewnienie forum współpracy pomiędzy pracodawcami, pracownikami, stroną rządową i samorządową.

Środki, zasoby, narzędzia: WRDS w Białymstoku promuje i wspiera pełną dostępność do wymiaru sprawiedliwości oraz budowanie skutecznych i odpowiedzialnych instytucji na wszystkich szczeblach. Dialog pomaga w rozwiązywaniu konfliktów społecznych w sposób pokojowy i demokratyczny. Ponadto, funkcjonowanie WRDS, przeciwdziałającej konfliktom społecznym, wzmacnia zaufanie do instytucji publicznych.

Skutki: Podejmowany dialog jest ukierunkowany m.in. na tworzenie stabilnych warunków pracy, poprawę ich jakości, ochronę miejsc pracy. WRDS to przykład partnerstwa wielostronnego, wspierającego regionalną koordynację działań rozwojowych, poprzez integrację różnych podmiotów. Partnerstwo oparte na dialogu społecznym to podstawa budowania zrównoważonych wspólnot lokalnych, co stanowi istotny element realizacji Agendy 2030.

Województwo małopolskie

Działanie: Projekt pn. Budowanie sieci współpracy oraz monitorowanie procesu sprawiedliwej transformacji w województwie małopolskim.

Cel: Celem projektu jest monitorowanie procesu sprawiedliwej transformacji na terenie Małopolski Zachodniej oraz budowanie sieci współpracy z udziałem lokalnych interesariuszy. Podniesienie poziomu świadomości organizacji i mieszkańców w zakresie sprawiedliwej transformacji oraz wzrost ich zaangażowania w działania na rzecz łagodzenia negatywnych skutków społeczno-gospodarczej transformacji.

Środki, zasoby, narzędzia: Przedsięwzięcie jest realizowane od 1 lipca 2025 r. do 30 września 2029 r. Projekt jako pierwszy w województwie małopolskim tworzy systemowe ramy monitorowania transformacji oraz stałą platformę dialogu i współpracy. Integruje działania badawcze, partycypacyjne i planistyczne, prowadząc do opracowania Lokalnych Planów Transformacji oraz trwałych mechanizmów współpracy międzysektorowej.

Skutki: Kluczowym rezultatem będzie wypracowanie systemu monitorowania procesów transformacyjnych, pozwalającego na bieżące śledzenie efektów wdrażanych działań, identyfikację barier oraz formułowanie rekomendacji w oparciu o przeprowadzone badania społeczno-gospodarcze i analizy statystyczne. Innym rezultatem będzie zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych w procesy decyzyjne oraz wzmocnienie dialogu pomiędzy m.in. mieszkańcami, samorządami, instytucjami i przedsiębiorcami.

Województwo lubelskie

Działanie: Sieć Regionów Trójmorza

Cel: Wspieranie rozwoju infrastruktury transportowej, wzmacnianie bezpieczeństwa energetycznego oraz rozwój cyfryzacji w regionie.

Środki, zasoby, narzędzia: Sieć Regionów Trójmorza to forma współpracy państw położonych między Morzem Bałtyckim, Czarnym i Adriatyckim. W dniach 12-13 marca 2025 r. województwo lubelskie było gospodarzem piątej edycji Samorządowego Kongresu Trójmorza, w ramach której zorganizowano Forum Gospodarcze, które stało się przestrzenią do debat na temat transformacji energetycznej, innowacji i inwestycji. W jego ramach odbyły się seminaria i konferencje poświęcone m.in. roli kobiet w biznesie i samorządzie, sztucznej inteligencji, wsparciu małych i średnich przedsiębiorstw oraz perspektywom polskich firm w kontekście Wystawy Światowej EXPO 2025 Osaka. Dodatkowo uczestnicy mieli możliwość nawiązywania kontaktów w strefie B2B oraz zapoznania się z ofertą wystawców.

Skutki: Inicjatywa Trójmorza wspiera realizację celów Agendy 2030 poprzez rozwój infrastruktury transportowej, energetycznej i cyfrowej, co sprzyja wzrostowi gospodarczemu i poprawie jakości życia. Wzmacnia także bezpieczeństwo energetyczne regionu dzięki dywersyfikacji źródeł energii i budowie nowych połączeń między państwami.

Województwo dolnośląskie

Działanie: Program wymiany pracowników samorządowych pomiędzy Dolnym Śląskiem a prowincją Gyeonggi (Korea Południowa).

Cel: Zwiększenie zdolności do stosowania technologii inteligentnych miast m.in. w zapewnianiu bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych i uwzględnienia ich w polityce rozwoju urbanistycznego.

Środki, zasoby, narzędzia: Działanie w ramach dwustronnego porozumienia o współpracy międzyregionalnej. Wymiana zakładała szkolenie pt.: Inteligentne miasta i zarządzanie kryzysowe, zorganizowane w formie wykładów i wizyt studyjnych. Obszary tematyczne szkolenia: inteligentne miasta (wykorzystanie najnowszych technologii komunikacyjnych w miastach w celu zwiększenia wydajności miejskiej infrastruktury), zarządzanie kryzysowe (analiza zagrożeń i identyfikacja ryzyka; komunikacja i informowanie o zagrożeniach; ocena szkód i przywracanie normalnego funkcjonowania społeczeństwa).

Skutki: (1) Nowe sposoby poprawy infrastruktury miejskiej i efektywności operacyjnej poprzez poznanie przykładów wdrażania systemu inteligentnych miast w ramach dzielenia się strategiami zarządzania miastem. (2) Doskonalenie systemów zarządzania kryzysowego poprzez pogłębienie zrozumienia podejść politycznych do różnych zagrożeń (klęski żywiołowe, bezpieczeństwo publiczne i regionalne) dla wzmocnienia zdolności reagowania na katastrofy.

Cel 17

Partnerstwa na rzecz celów

sdg.gov.pl/statistics_nat/partnerships-for-the-goals/

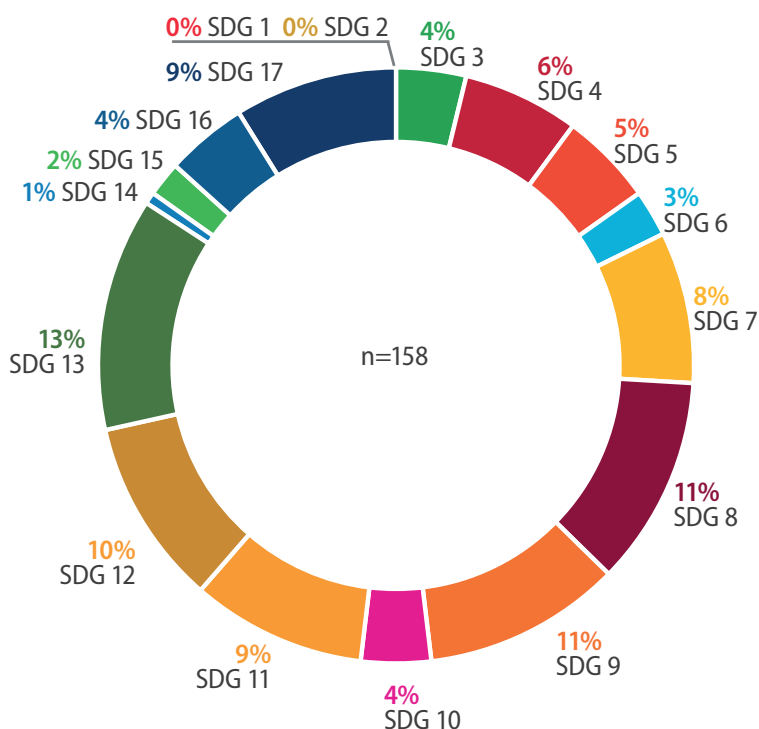
Perspektywa interesariuszy między deklaracją a implementacją celów zrównoważonego rozwoju w Polsce

Analiza odpowiedzi interesariuszy zebranych w badaniu ankietowym przeprowadzonym przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii w lutym 2026 r., ukazuje wielowymiarowy obraz postępów we wdrażaniu Agendy 2030 w Polsce na koniec 2025 r. UN Global Compact Network Poland, jako tegoroczny koordynator wkładu interesariuszy, pełniący rolę narratora i redaktora tej części raportu, dostrzega wyraźne wspólne linie w opiniach respondentów, ale także istotne rozbieżności, które wskazują na **pewien dystans między ambitnymi planami a praktyką ich wdrażania.**

W ankiecie wzięło udział 29 interesariuszy reprezentujących zróżnicowane środowiska instytucjonalne. **Najliczniejszą grupę stanowili przedstawiciele sektora prywatnego (13 podmiotów)**, co znajduje odzwierciedlenie w silnie wybrzmiewających wątkach dotyczących stabilności regulacyjnej i warunków prowadzenia działal-

ności gospodarczej. Istotny udział miały również **organizacje pozarządowe (6)**, a także podmioty ze środowiska naukowego i edukacyjnego. Pozostali respondenci reprezentowali m.in. administrację publiczną, instytucje finansowe, instytucje rozwoju. Rys. 1 obrazuje, jakie cele zrównoważonego rozwoju są uwzględniane w działalności respondentów. Głównymi obszarami zainteresowania partnerów i interesariuszy są: SDG 7, 8, 9, 11, 12 oraz 13. Czysta, dostępna energia, godna praca, innowacyjność, zrównoważona konsumpcja, a także klimat to obszary, na których skupia się uwaga interesariuszy Agendy 2030 w Polsce. Jednocześnie warto odnotować, że żaden z respondentów nie wskazał bezpośrednio działań odnoszących się do SDG 1 (koniec z ubóstwem) ani SDG 2 (zero głodu), co może świadczyć o mniejszym zaangażowaniu badanych podmiotów w te obszary lub o ich pośrednim uwzględnianiu w ramach innych celów.

Rys. 1. Odsetek wskazań respondentów dla poszczególnych celów zrównoważonego rozwoju uznanych za krytyczne w obszarze działalności organizacji

- SDG 1 Koniec z ubóstwem
- SDG 2 Zero głodu
- SDG 3 Dobre zdrowie
- SDG 4 Dobra jakość edukacji
- SDG 5 Równość płci
- SDG 6 Czysta woda i warunki sanitarne
- SDG 7 Czysta i dostępna energia
- SDG 8 Wzrost gospodarczy i godna praca
- SDG 9 Innowacyjność, przemysł, infrastruktura
- SDG 10 Mniej nierówności
- SDG 11 Zrównoważone miasta i społeczności
- SDG 12 Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja
- SDG 13 Działania w dziedzinie klimatu
- SDG 14 Życie pod wodą
- SDG 15 Życie na lądzie
- SDG 16 Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje
- SDG 17 Partnerstwo na rzecz celów

Pierwszym, najczęściej powracającym motywem jest potrzeba stabilności i przewidywalności ram regulacyjnych. Interesariusze, w szczególności przedstawiciele biznesu, podkreślają, że skuteczna implementacja celów zrównoważonego rozwoju wymaga długoterminowej spójności polityk publicznych. W jednej z wypowiedzi wskazano wprost na konieczność „stworzenia stabilnych, przewidywalnych ram prawnych”, które umożliwią planowanie inwestycji zgodnych z celami Agendy 2030. Jednocześnie pojawiają się głosy wskazujące na fragmentaryczność obecnych działań i brak ich pełnej integracji z głównymi strategiami rozwojowymi państwa. Równocześnie obserwuje się rosnącą spójność podejmowanych działań, wynikającą z rozwoju narzędzi monitorowania, ewaluacji oraz raportowania, które umożliwiają lepsze powiązanie inicjatyw realizowanych na różnych poziomach zarządzania. Włączanie perspektywy zrównoważonego rozwoju do głównego nurtu polityk publicznych postępuje stopniowo, co jest charakterystyczne dla procesów o wysokim stopniu złożoności i międzysektorowości. W tym ujęciu obecny stan można interpretować nie jako brak integracji, lecz jako etap przejściowy w kierunku coraz większej koordynacji i systemowości działań.

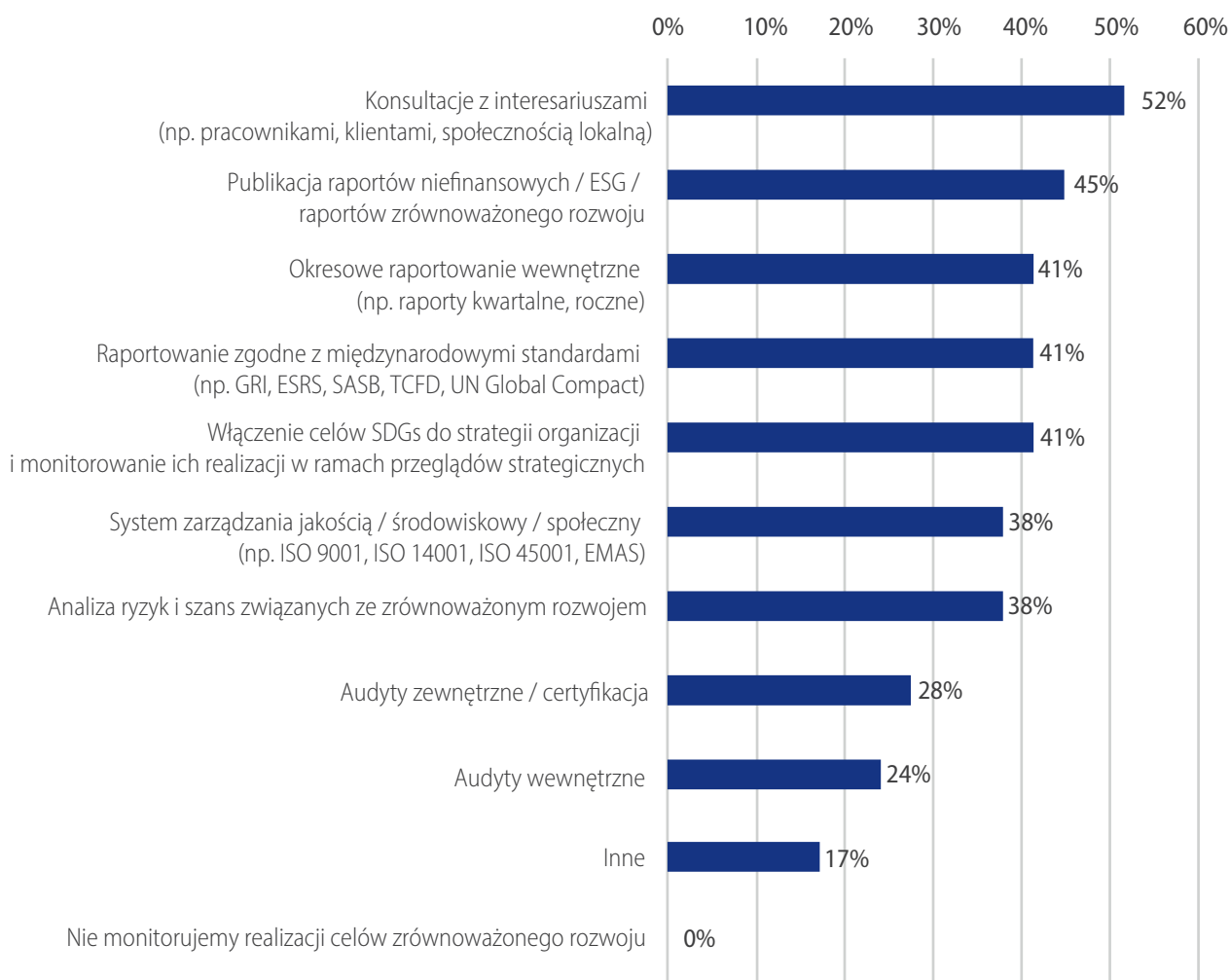
Drugim istotnym obszarem jest potrzeba realnej współpracy międzysektorowej. Respondenci wielokrotnie podkreślali, że wdrażanie celów zrównoważonego rozwoju nie może odbywać się wyłącznie na poziomie administracji centralnej. „Współpraca” i „partnerstwo” pojawiają się jako „słowa kluczowe”, często w kontekście konieczności włączenia samorządów, organizacji pozarządowych oraz sektora prywatnego w procesy decyzyjne. Co istotne, nie chodzi jedynie o formalne konsultacje, ale o rzeczywisty dialog i współodpowiedzialność za rezultaty. W tym miejscu warto podkreślić, że inicjatywy oddolne oraz aktywne zaangażowanie partnerów odgrywają kluczową rolę w skutecznym wdrażaniu Agendy 2030, sprzyjając lepszemu dopasowaniu działań do realnych potrzeb i uwarunkowań. Włączanie przez administrację stanowi istotny element realizacji celów zrównoważonego rozwoju, jednak równie ważne i potrzebne są inicjatywy oraz współodpowiedzialność poszczególnych interesariuszy.

Jednocześnie interesariusze wskazują na **niedostateczne zakorzenienie Agendy 2030 na poziomie lokalnym (lokalizację SDGs).** Dlatego istotnym wątkiem pozostaje **potrzeba wyjścia poza perspektywę dużych ośrodków miejskich, aby pełniej zrozumieć zróżnicowane uwarunkowania rozwojowe występujące na poziomie lokalnym.** Zwraca się przy tym uwagę, że procesy rozwojowe nie przebiegają w sposób jednolity, a ich dynamika na poziomie lokalnym bywa odmienna – zarówno pod względem tempa, jak i dostępnych zasobów czy istniejących barier. W związku z tym pojawia się potrzeba bardziej elastycznego i kontekstowego podejścia, uwzględniającego lokalną specyfikę, potencjały oraz ograniczenia. Głos interesariuszy podkreśla potrzebę decentralizacji działań

oraz dostosowania polityk do lokalnych kontekstów społeczno-gospodarczych, ponieważ nie istnieje jednolite rozwiązanie pasujące do potrzeb wszystkich regionów, miast i wsi. To kolejny raz, gdy zrównoważony rozwój upomina się o samorządy, lokalnych partnerów i interesariuszy, a także przedstawicieli lokalnych społeczności.

Kolejnym wyraźnie wybrzmiewającym wątkiem jest kwestia **edukacji, świadomości społecznej oraz dostępności informacji na temat realizacji celów zrównoważonego rozwoju.** Respondenci wskazują, że mimo rosnącej rozpoznawalności samej ich koncepcji, wciąż utrzymuje się luka pomiędzy wiedzą deklaratywną a praktycznym rozumieniem efektów oraz aktualnego stanu realizacji poszczególnych celów. Wynika to m.in. z ograniczonej przystępności przekazu i niewystarczającej popularyzacji dostępnych danych. Kluczowe znaczenie ma tu uproszczenie komunikacji oraz zwiększenie dostępności i czytelności informacji, tak aby globalne cele oraz postępy w ich realizacji mogły być w sposób bardziej bezpośredni przekładane na codzienne decyzje obywateli i organizacji, wzmacniając tym samym ich zaangażowanie w proces wdrażania Agendy 2030. O postępie w tym zakresie świadczy rys. 2, który obrazuje, że interesariusze Agendy 2030 w Polsce monitorują cele zrównoważonego rozwoju w kontekście własnej działalności. Aż 52% badanych monitoruje realizację celów zrównoważonego rozwoju poprzez konsultacje z pracownikami, klientami czy społecznością lokalną. Duży odsetek respondentów (45%) przygotowuje różne formy raportów. Co warto podkreślić, 41% badanych wykorzystuje do monitorowania międzynarodowe standardy (GRI, ESRS, itp.) oraz włącza SDGs w strategię organizacji. To pokazuje nie tylko rosnącą świadomość wśród interesariuszy, lecz także jej coraz szerszy wpływ na świadomość społeczną.

Rys. 2. Odsetek organizacji stosujących wybrane metody monitorowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju (SDGs)

n=29

Na tle tych wspólnych wątków widoczna jest jednocześnie **zróżnicowana dynamika zmian**: część respondentów ocenia dotychczasowe działania jako niewystarczające i zbyt wolne, inni natomiast dostrzegają realny postęp, szczególnie w obszarze integracji celów z politykami sektorowymi. Ta dychotomia wskazuje nie tylko na odmienne doświadczenia poszczególnych grup interesariuszy, lecz także na fakt, że proces wdrażania Agendy 2030 przebiega w różnym tempie w zależności od sektora i poziomu zaawansowania podejmowanych działań. Zróżnicowanie należy przy tym postrzegać jako naturalny element złożonych procesów rozwojowych, które charakteryzują się własną dynamiką oraz odmiennymi horyzontami realizacji. Odzwierciedla ono również hierarchię priorytetów oraz obszary, na których koncentrowane są działania w danym czasie. W tym sensie zróżnicowane tempo stanowi wyraz naszych aktualnych dążeń oraz jest sposobem stopniowego urzeczywistniania założeń zrównoważonego rozwoju.

Wyniki ankiety pozostają spójne z wnioskami płynącymi z europejskiego badania z września 2025 r. pt. [„The Perception of Sustainable Development by Europeans”](#). Badanie, przeprowadzone przez sieci UN Global Compact w 15 krajach UE oraz w Wielkiej Brytanii, wskazuje na rosnącą świadomość znaczenia zrównoważonego rozwoju, przy jednoczesnym braku wystarczających działań systemowych. Analiza wyników pokazuje, że Europejczycy coraz częściej postrzegają zrównoważony rozwój jako istotny element stabilności gospodarczej i społecznej, jednak oczekują bardziej zdecydowanych, skoordynowanych działań ze strony instytucji publicznych i biznesu. Jednocześnie zwracają uwagę na potrzebę lepszego komunikowania postępów oraz większej przejrzystości działań, co bezpośrednio koresponduje z głosami interesariuszy w Polsce. W obu przypadkach widoczna jest potrzeba przejścia od deklaracji do implementacji – od strategii do praktyki.

Rekomendacje

Z odpowiedzi interesariuszy wynika, że kluczowym wyzwaniem na kolejne lata jest intensyfikacja działań komunikacyjnych, wzmocnienie spójności i zwiększenie liczby oddolnych inicjatyw przy aktywnym wsparciu administracji publicznej w zakresie działań na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem:

- potrzeby wzmocnienia i wyraźniejszego eksponowania już istniejących powiązań Agendy 2030 z priorytetami określonymi w dokumentach strategicznych państwa poprzez oznakowanie celów zrównoważonego rozwoju. Choć powiązania te są obecne, ich rozpoznawalność może zostać zwiększona, tak aby były łatwiejsze do identyfikacji oraz bardziej intuicyjne dla szerszego grona odbiorców;
- potrzeby zapewnienia stabilności regulacyjnej w zakresie regulacji zrównoważonego rozwoju;
- rozwoju mechanizmów realnej współpracy międzysektorowej, opartych na dialogu i współodpowiedzialności, w szczególności poprzez tworzenie stałych platform współpracy między administracją publiczną, biznesem i organizacjami społecznymi. W odpowiedziach ankietowych wskazywano na potrzebę powoływania międzysektorowych grup roboczych przy opracowywaniu i wdrażaniu polityk publicznych. Podkreślano także znaczenie rozwijania partnerstw publiczno-prywatnych ukierunkowanych na konkretne cele zrównoważonego rozwoju. Zwracano również uwagę na konieczność wzmacniania roli istniejących forów dialogu poprzez nadanie im bardziej operacyjnego charakteru;
- wzmocnienia roli poziomu lokalnego poprzez dostosowanie działań do specyfiki regionów, rozumiane jako tworzenie warunków do skuteczniejszego wykorzystania już posiadanych uprawnień jednostek samorządu terytorialnego. W odpowiedziach ankietowych podkreślano potrzebę większego udziału samorządów – gminnych, powiatowych i wojewódzkich – w tworzeniu polityk krajowych i strategii zrównoważonego rozwoju, aby lepiej uwzględniły lokalne warunki. Interesariusze wskazywali również na znaczenie wsparcia merytorycznego i narzędziowego, w tym dostępu do wiedzy, dobrych praktyk oraz danych, które umożliwią przekładanie celów Agendy 2030 na konkretne działania operacyjne na poziomie lokalnym;
- wzmocnienia działań edukacyjnych i komunikacyjnych, realizowanych zarówno w ramach systemu formalnego, jak i poprzez szeroko zakrojone inicjatywy i kampanie społeczne prowadzone przez lub angażu-

jące różnorodnych interesariuszy. Szczególny nacisk powinien zostać położony na zwiększanie dostępności i zrozumiałości przekazywanych treści, tak aby skutecznie docierały do różnych grup odbiorców oraz wspierały budowanie świadomości i kompetencji;

- upowszechnianie istniejących zasobów i narzędzi, tak aby były one szerzej wykorzystywane nie tylko przez ekspertów, lecz również przez administrację na poziomie lokalnym, organizacje społeczne, pozarządowe czy obywateli.

Perspektywa interesariuszy pokazuje, że fundamenty dla realizacji celów zrównoważonego rozwoju w Polsce są obecne, jednak wymagają **dalszego wzmocnienia poprzez bardziej transparentną koordynację, większą inkluzywność oraz konsekwencję w działaniu**. Jednocześnie zebrany materiał wyraźnie wskazuje, że wdrażanie Agendy 2030 nie pozostaje na poziomie deklaratywnym: wiele podmiotów aktywnie realizuje konkretne inicjatywy wpisujące się w jej założenia. Wśród nich znajdują się działania na rzecz ochrony klimatu, takie jak ograniczanie emisji, inwestycje w efektywność energo-tyczną czy rozwój odnawialnych źródeł energii.

Istotną rolę odgrywają również inicjatywy społeczne, obejmujące programy wsparcia dla grup wrażliwych, działania na rzecz wyrównywania szans oraz projekty edukacyjne skierowane do różnych grup wiekowych. Interesariusze wskazują także na rosnące zaangażowanie w działania o charakterze charytatywnym i filantropijnym, w tym wsparcie finansowe i rzeczowe dla organizacji społecznych oraz lokalnych społeczności. W sektorze prywatnym widoczny jest rozwój strategii ESG, które integrują cele zrównoważonego rozwoju z codzienną działalnością operacyjną przedsiębiorstw. Z kolei instytucje publiczne i organizacje otoczenia biznesu podejmują działania systemowe, takie jak tworzenie programów wsparcia, narzędzi finansowych czy platform współpracy, które mają na celu skalowanie dobrych praktyk.

Różnorodność tych inicjatyw potwierdza, że Agenda 2030 jest stopniowo wdrażana w praktyce, choć wciąż w sposób nierównomierny. Wzmocnienia wymaga przede wszystkim powiązanie tych działań z politykami publicznymi oraz ich większa widoczność i koordynacja, co pozwoliłoby nie tylko zwiększyć ich efektywność, ale także budować szersze zaangażowanie społeczne wokół wspólnych celów rozwojowych.

Opracowanie: UN Global Compact Network Poland

Współpraca i partnerstwo

Partnerstwo jest istotnym środkiem do osiągnięcia postępów w zakresie zarówno poszczególnych celów zrównoważonego rozwoju, jak i powodzenia ambitnej wizji przedstawionej w Agendzie 2030. Istotą partnerskiego podejścia powinna być wzajemna informacja o podejmowanych działaniach i inicjatywach.

W 2025 r. Ministerstwo Rozwoju i Technologii, jako koordynator procesu wdrażania Agendy 2030 w Polsce, podjęło się organizacji licznych wydarzeń i działań informacyjno-edukacyjnych, obejmujących tematykę zrównoważonego rozwoju.

9 kwietnia 2025 r. została zorganizowana II edycja warsztatów „Zrównoważony rozwój = zrównoważony urząd”, w celu dalszej edukacji, wzmacniania wiedzy i kompetencji pracowników administracji publicznej z zakresu zrównoważonego rozwoju. Spotkanie było kierowane przede wszystkim do urzędników i pracowników administracji, zajmujących się programowaniem polityk publicznych oraz opracowywaniem dokumentów strategicznych – w szczególności tych, obejmujących aspekty zrównoważonego rozwoju.

Corocznie organizowane jest Krajowe Forum Interesariuszy Agendy 2030 będące platformą merytorycznej debaty oraz nawiązywania współpracy pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk na rzecz realizacji SDGs. 27 maja 2025 r. odbyła się VIII edycja wydarzenia – wyjątkowo również w ramach Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Uczestnicy omówili uwarunkowania administracyjne oraz sposoby na zwiększenie synergii działań sektora publicznego i prywatnego, tworząc przestrzeń do wymiany doświadczeń i budowania partnerstw na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

21-22 października 2025 r. zorganizowano III edycję warsztatów dla przedsiębiorców nt. budowania strategii zrównoważonego rozwoju w organizacji. W myśl hasła przewodniego wydarzenia „Przygotuj firmę na CSDDD: praktyczne podejście do należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju”, skupiono się na wymianie wiedzy i doświadczeń w gronie specjalistów, praktyków oraz przedstawicieli firm, które mogą zostać objęte tą dyrektywą.

We współpracy z Enterprise Europe Network przy Łukasiewicz-WIT w siedzibie MRiT zorganizowano także dwa wydarzenia skierowane do sektora MŚP. 9 października odbyło się seminarium poświęcone efektywno-

ści energetycznej budynków. Z kolei 20 listopada odbyło się szkolenie, podczas którego omówiono najważniejsze przepisy z zakresu ochrony środowiska, wylesiania (EUDR) i greenwashingu.

W 2025 r. powołano [Zespół ds. wsparcia zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw](#), stanowiący organ pomocniczy Prezesa Rady Ministrów i działający pod przewodnictwem ministra właściwego ds. gospodarki. Do zadań Zespołu należy m.in.: analizowanie kluczowych procesów na forum krajowym i międzynarodowym oraz zjawisk umożliwiających zrównoważony rozwój przedsiębiorstw i wpływających na realizację celów zrównoważonego rozwoju, analizowanie rozwiązań legislacyjnych na poziomie UE oraz implementujących je aktów prawa krajowego w obszarze zrównoważonego rozwoju i zrównoważonego finansowania, identyfikowanie wyzwań, potrzeb i narzędzi wsparcia przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju czy wypracowywanie rekomendacji dla przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju. Wśród członków Zespołu znajdują się przedstawiciele m.in.: ministerstw, urzędów centralnych oraz organizacji działających na rzecz zrównoważonego rozwoju.

W 2025 r. w ramach MRiT kontynuowano prace Grupy Roboczej ds. stosowania Taksonomii UE. Poprzez jej działania eksperci zrzeszający przedstawicieli zarówno sektora prywatnego, jak i administracji publicznej starają się przekładać specjalistyczne i niekiedy trudne do zrozumienia przepisy rozporządzenia (UE) 2020/852 ws. taksonomii i wymogi, które z niego wynikają na praktyczne wskazówki i podpowiedzi dla przedsiębiorców. Opracowywane są materiały edukacyjne, wspierające podmioty z polskiego rynku w stosowaniu Taksonomii UE. W 2025 r. prowadzono prace w zakresie przygotowania Poradnika do analizy ryzyk fizycznych związanych z klimatem dla budownictwa i nieruchomości, Wytycznych dot. kryterium DNSH „Zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola” – w odniesieniu do materiałów budowlanych, Najczęściej zadawanych pytania i odpowiedzi (FAQ) dla sektora energetycznego i chemicznego oraz dodatków do Poradnika po minimalnych gwarancjach dla sektora MŚP oraz sektora finansowego.

Kluczowe wnioski

Agenda 2030 i jej cele zrównoważonego rozwoju skupiają się na wymiarze środowiskowym, społecznym i gospodarczym. Można wskazać także 5 kluczowych obszarów, tzw. „5P”, tj.: pokój (peace), ludzie (people), planeta (planet), dobrobyt (prosperity), oraz partnerstwo (partnership). Przegląd działań podejmowanych przez resorty, województwa i partnerów zaangażowanych w realizację Agendy 2030, jak również projektów strategicznych, pozwala na sformułowanie kilku zasadniczych wniosków w obrębie ww. obszarów.

Mimo widocznych osiągnięć i postępów, mamy świadomość narastającej zmienności i niepewności w otoczeniu zewnętrznym. Osiąganie założeń zrównoważonego rozwoju jest utrudnione przez międzynarodowy kontekst niepewności i napięć geopolitycznych (m.in. wojna w Ukrainie i konflikt na Bliskim Wschodzie). Zachowanie pokoju i bezpieczeństwa, wraz z poszanowaniem praw człowieka jest niezbędne do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Ważne jest, aby chronić i promować multilateralizm, oparty na zasadach, międzynarodowych normach i standardach zgodnych z Kartą Narodów Zjednoczonych.

Osiągnięcie sprawiedliwego i zrównoważonego rozwoju wciąż stanowi kluczowy cel społeczno-gospodarczy Polski. Konieczne są zarówno zdecydowane działania na poziomie krajowym oraz tworzenie przestrzeni do dialogu i współpracy, integrujące różne grupy interesariuszy. Istotne jest budowanie świadomości i edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju. Zwiększanie wiedzy i świadomości poprawia zdolność do określenia, w jaki sposób można poprawiać koordynację i spójność działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Rośnie świadomość istotności wyzwań związanych ze zmianami klimatu. Dla firm i organizacji coraz ważniejsze są kwestie ochrony środowiska. W najbliższych latach kluczowe będzie również przejście w kierunku niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym. W dalszym ciągu niezbędne jest także budowanie świadomości i edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju. Ważne, aby budowanie wiedzy koncentrowało się na praktycznych narzędziach służących do analizy kwestii istotnych dla danych podmiotów czy organizacji.

Doceniamy wszelkie inicjatywy na rzecz zrównoważonego rozwoju – w szczególności te podejmowane przez regiony i interesariuszy. Wszelkie działania i tzw. „małe kroki” przyczyniają się do osiągnięcia wspólnych celów i sukcesów w osiągnięciu zrównoważonego rozwoju kraju. W podejmowanych działaniach przyświeca nam hasło „myśl globalnie, działaj lokalnie”.

ANEKS

Opis metody wyliczenia postępu w realizacji celów zrównoważonego rozwoju

Wstęp

Pomiar i ocena postępu w realizacji celów zrównoważonego rozwoju Agendy 2030 są istotne dla ich skutecznego wdrażania. Pozwalają zidentyfikować obszary wymagające przyspieszenia lub interwencji oraz wskazują cele, które zostały już osiągnięte lub są bliskie realizacji. W miarę zbliżania się do 2030 r. znaczenie tych informacji rośnie. W odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie na tego rodzaju analizy, **Główny Urząd Statystyczny po raz pierwszy przedstawia ich wyniki.**

Ze względu na różnorodność metod wyliczania postępu SDG stosowanych przez organizacje międzynarodowe i krajowe urzędy statystyczne, GUS przed przystąpieniem do analizy przeprowadził ich przegląd. Istotnym elementem tych prac było aktywne uczestnictwo GUS w zespole zadaniowym ds. pomiaru postępu, działającym w ramach Grupy Sterującej EKG ds. statystyk SDG. Efektem tego są **wytyczne dla krajowych urzędów statystycznych** w regionie EKG¹, opracowane pod merytorycznym kierunkiem GUS oraz Urzędu Statystycznego Kanady.

Do oceny postępu realizacji celów zrównoważonego rozwoju w Polsce wybrano **metodę CAGR** (ang. Compound Annual Growth Rate), czyli skumulowaną roczną stopę wzrostu. Metoda jest stosowana przez ONZ i Eurostat oraz wiele krajowych urzędów statystycznych. Jest dobrze ustandaryzowana i udokumentowana, a jej wyniki są czytelne, łatwe w interpretacji i komunikacji.

Do wyliczenia postępu SDG w Polsce wykorzystano wskaźniki monitorujące krajowe priorytety SDG określone przez polski rząd². Wskaźniki te są dostępne na [Platformie SDG](#) znajdującej się na [Portal Informacyjnym GUS](#). Spośród 174 krajowych mierników SDG analizę postępu przeprowadzono dla 162. Pozostałe wykluczono ze względu na niewystarczającą dostępność danych lub trudności z jednoznaczną interpretacją pożądanego kierunku zmian.

Metoda CAGR

Do obliczenia CAGR wymagane są dwie obserwacje: wartość bazowa (punkt odniesienia dla oceny tempa zmian) oraz wartość aktualna (ostatnia dostępna). W rezultacie CAGR przedstawia średnie roczne tempo zmian w całym okresie, uogólniając zmiany między wartością początkową a końcową w jeden, czytelny trend – według wzoru:

$$CAGR_a = \left(\frac{v_t}{v_b}\right)^{\frac{1}{t-b}} - 1$$

CAGR – skumulowana roczna stopa wzrostu

V_b – wartość bazowa

V_t – wartość aktualna

t – rok aktualny

b – rok bazowy

Za rok bazowy w wyliczeniach postępu SDG dla Polski przyjęto 2015 r., czyli rok przyjęcia Agendy 2030. W przypadku braku danych dla 2015 r. jako rok bazowy przyjmowano najwcześniejszy dostępny rok obserwacji po 2015 r. Jeżeli dostępne były tylko dwie obserwacje, a jedna z nich pochodziła sprzed 2015 r., również była ona wykorzystywana jako wartość bazowa, aby zapewnić możliwie najbardziej kompleksową ocenę postępu.

¹ <https://unece.org/statistics/documents/2026/04/guidance-measuring-and-communicating-national-progress-towards-sdgs>

² https://sdg.gov.pl/statistics_nat/

Wartości docelowe

Wartości docelowe nie są konieczne do wyliczenia CAGR, jednak, jeśli są określone (w dokumentach strategicznych dla Polski) zalecane jest ich uwzględnienie w ocenie postępu. Obserwowane tempo zmian wyliczone za pomocą CAGR można wówczas porównać z tempem wymaganym do osiągnięcia celu, co pozwala ocenić, czy przy utrzymaniu dotychczasowego trendu cel zostanie osiągnięty w założonym horyzoncie czasowym.

Włączanie wartości docelowych do oceny tempa zmian jest powszechnie stosowaną praktyką w podejściach międzynarodowych. W pierwszym kroku wyznacza się oczekiwaną wartość wskaźnika w roku docelowym na podstawie obserwowanego tempa zmian (CAGR – skumulowanej rocznej stopy wzrostu), zgodnie ze wzorem:

$$v_{2030e} = v_t \times (1 + CAGR_a)^{2030-t}$$

gdzie:

V_{2030e} – oczekiwana wartość wskaźnika w roku docelowym (2030 r.)

V_t – aktualna wartość wskaźnika

CAGR – skumulowana roczna stopa wzrostu

t – rok aktualny

Następnie porównuje się oczekiwaną wartość wskaźnika z wartością docelową, aby określić stopień realizacji celu, rozumiany jako udział osiągniętego postępu względem całkowitej wymaganej zmiany między wartością bazową a wartością docelową (tzw. Completion Ratio – CR), zgodnie ze wzorem:

$$CR = \frac{V_{2030e} - V_b}{V_{2030} - V_b}$$

gdzie:

CR – współczynnik realizacji celu (Completion Ratio)

V_{2030} – wartość docelowa w 2030 r.

V_{2030e} – wartość oczekiwana w 2030 r.

V_b – wartość bazowa

W wyliczeniach postępu SDG dla Polski uwzględniono również wartości docelowe krajowych wskaźników SDG, o ile były dostępne. W krajowym zestawie **30 mierników ma określone ilościowo cele do 2030 r.** Część z nich pochodzi ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR), która stanowi odpowiedź Polski na Agendę 2030, a pozostałe ze strategii krajowych powiązanych z SOR. W wizualizacji wskaźniki oznaczono symbolem tarczy ©, a ich wartości docelowe przedstawiono wraz z oceną postępu. Pełne szeregi czasowe tych mierników, wraz z wartościami docelowymi, są dostępne w systemie [STRATEG](#) na Portalu Informacyjnym GUS.

Szczególne przypadki w wyliczeniu postępu

Zgodnie z rekomendacjami EKG dotyczącymi pomiaru postępu SDG:

- gdy wartość bazowa wskaźnika wynosiła 0, co uniemożliwiało wyliczenie CAGR (ze względu na występowanie 0 w mianowniku), wartość tę zastępowano wartością 1; rozwiązanie to zastosowano dla 2 wskaźników (10.4.a Liczba dostosowanych budynków mieszkalnictwa wielorodzinnego i użyteczności publicznej oraz 13.3.b Straty ekonomiczne związane z klimatem per capita),
- w przypadku wskaźników o wartościach zbliżających się do naturalnego maksimum (np. 100%), zastosowano skalowa-

nie tempa zmian z wykorzystaniem współczynnika zależnego od odległości wartości bazowej od wartości maksymalnej, co pozwoliło lepiej odzwierciedlić rzeczywiste tempo zmian; rozwiązanie to zastosowano dla dwóch wskaźników (11.6.b/15.2.a Odsetek zanieczyszczeń pyłowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach oczyszczających w zakładach szczególnie uciążliwych).

Interpretacja wyników

Zgodnie z metodologią ONZ³ przyjęto próg 0,02 (tj. 2%) dla CAGR jako wartość graniczną, która decyduje o uznaniu zmiany wskaźnika za istotny postęp w realizacji celu. Progu tego nie należy utożsamiać z poziomem ambicji w danym obszarze. W przypadku niektórych wskaźników (np. monitorujących bioróżnorodność) nawet niewielkie oddalenie się od celu może mieć charakter nieodwracalny. W innych przypadkach poprawa o 2% może być relatywnie niewielka i niewystarczająca wobec skali wyzwania. Mimo tych różnic, dla zapewnienia porównywalności oceny postępu, przyjęto jednolity próg 2% w całym zestawie krajowych wskaźników SDG.

Dla każdego miernika CAGR odpowiada na dwa podstawowe pytania: „Jaki jest postęp w realizacji monitorowanego celu?” oraz „Jakie są szanse osiągnięcia celu do 2030 r.?”. Wyniki CAGR są klasyfikowane w pięciu kategoriach postępu względem przyjętego progu 2% (zob. Tabela 1 i 2). Pozwala to określić skalę zmiany. Każdej kategorii przypisano nazwę oraz symbol graficzny, który pokazuje poziom postępu (zob. Tabela 3).

Tabela 1. Klasyfikacja postępu dla wskaźników bez wartości docelowej

Pożądany kierunek zmian wskaźnika		Ocena postępu
Wzrost	Spadek	Kategoria
$CAGR \geq 0,02$	$CAGR \leq -0,02$	Znaczny postęp lub cel osiągnięty
$0,0125 \leq CAGR < 0,02$	$-0,0125 \geq CAGR > -0,02$	Umiarkowany postęp, wymagane przyspieszenie
$0,005 \leq CAGR < 0,0125$	$-0,005 \geq CAGR > -0,0125$	Niewielki postęp, wymagane znaczne przyspieszenie
$0 \leq CAGR < 0,005$	$0 \geq CAGR > -0,005$	Stagnacja
$CAGR < 0$	$CAGR > 0$	Regres

Tabela 2. Klasyfikacja postępu dla wskaźników z wartością docelową

Współczynnik realizacji celu	Ocena postępu
Przedział	Kategoria
$\frac{V_{2030e} - V_b}{V_{2030} - V_b} \geq 0,95$	Znaczny postęp lub cel osiągnięty
$0,50 \leq \frac{V_{2030e} - V_b}{V_{2030} - V_b} < 0,95$	Umiarkowany postęp, wymagane przyspieszenie
$0,10 \leq \frac{V_{2030e} - V_b}{V_{2030} - V_b} < 0,50$	Niewielki postęp, wymagane znaczne przyspieszenie
$0 \leq \frac{V_{2030e} - V_b}{V_{2030} - V_b} < 0,10$	Stagnacja
$\frac{V_{2030e} - V_b}{V_{2030} - V_b} < 0$	Regres

³ https://unstats.un.org/sdgs/files/report/2025/Technical_Note_for_Progress_Assessment_2025.pdf

Tabela 3. Kategorie i symbole postępu

Kategoria	Znaczenie	Symbol
Znaczny postęp lub cel osiągnięty	Cel został już osiągnięty lub jego realizacja przebiega zgodnie z planem.	●
Umiarkowany postęp	Odnotowano umiarkowany postęp w realizacji celu, ale konieczne jest przyspieszenie, aby osiągnąć go do 2030 r.	●
Niewielki postęp, wymagane znaczne przyspieszenie	Odnotowano niewielki postęp w realizacji celu i konieczne jest znaczne przyspieszenie, aby osiągnąć go do 2030 r.	○
Stagnacja	Odnotowano niewielki lub brak postępu wobec poziomu wyjściowego, osiągnięcie celu do 2030 r. jest mało prawdopodobne.	○
Regres	Nastąpiło pogorszenie sytuacji wobec poziomu wyjściowego i osiągnięcie celu do 2030 roku jest mało prawdopodobne.	●
Ocena niemożliwa	Wyczenie postępu nie jest możliwe ze względu na brak danych lub trudność w określeniu pożądanego kierunku zmian wskaźnika.	●

Normalizacja postępu

W celu oceny postępu na poziomie priorytetów krajowych i celów znormalizowano wartości **CAGR lub CR** dla poszczególnych wskaźników, sprowadzając je do wspólnej skali umożliwiającej porównywanie. Zgodnie z metodologią ONZ zastosowano podejście scoringowe polegające na przeskalowaniu wartości do zakresu 0-5.

Normalizacja wartości CAGR dla wskaźników bez wartości docelowych

W przypadku wskaźników, dla których wzrost wartości jest pożądanym, scoring przeprowadzono według wzoru:

$$CAGR_{Score} = \frac{(max_s - min_s)}{max_{CAGR} - min_{CAGR}} * (CAGR_a - min_{CAGR}) + min_s$$

W przypadku wskaźników, dla których spadek wartości jest pożądanym, scoring przeprowadzono według wzoru:

$$CAGR_{Score} = \frac{-(max_s - min_s)}{max_{CAGR_a} - min_{CAGR_a}} * (CAGR_a - min_{CAGR}) + max_s$$

gdzie:

$CAGR_{Score}$ – wynik punktowy odpowiadający wartości CAGR po jej normalizacji do skali 0–5

min_s oraz max_s – minimalna i maksymalna wartość punktowa (score), wyznaczające granice odpowiadającego przedziału wartości CAGR

min_{CAGR} oraz max_{CAGR} – minimalna i maksymalna wartość CAGR, wyznaczające granice odpowiadającego im przedziału wartości CAGR

Ponieważ CAGR może przyjmować różne wartości, wprowadzono ograniczenia dla celów normalizacji:

- dla trendu „na ścieżce realizacji celu lub cel osiągnięty” na potrzeby normalizacji maksymalna wartość CAGR została ograniczona do 0,05 (wszystkie wyższe wartości traktowane są jako 0,05),
- dla „regresu” operacyjnie przyjęto wartość –0,05 jako dolne ograniczenie CAGR.

W pozostałych przypadkach znormalizowane wartości CAGR przekształcono na skalę punktową 0–5 i zinterpretowano zgodnie z przedziałami określonymi dla poszczególnych kategorii postępu (zob. Tabela 4).

Tabela 4. Przedziały skali punktowej dla CAGRu

Pożądany kierunek zmian wskaźnika		Ocena postępu	
Wzrost	Spadek	Kategoria	Wynik
$CAGR \geq 0,02$	$CAGR \leq -0,02$	Znaczny postęp lub cel osiągnięty	[4,5]
$0,0125 \leq CAGR < 0,02$	$-0,0125 \geq CAGR > -0,02$	Umiarkowany postęp, wymagane przyspieszenie	[3,4]
$0,005 \leq CAGR < 0,0125$	$-0,005 \geq CAGR > -0,0125$	Niewielki postęp, wymagane znaczne przyspieszenie	[2,3]
$0 \leq CAGR < 0,005$	$0 \geq CAGR > -0,005$	Stagnacja	[1,2]
$CAGR < 0$	$CAGR > 0$	Regres	[0,1]

Normalizacja wartości CR dla wskaźników z wartościami docelowymi

W przypadku wskaźników, które posiadają wskaźniki docelowe, scoring przeprowadzono według wzoru:

$$CR_{Score} = \frac{(max_s - min_s)}{(max_{CR} - min_{CR})} * (CR - min_{CR}) + min_s$$

gdzie:

CR_{Score} – wynik punktowy odpowiadający wartości CR po jej normalizacji do skali 0–5

CR – współczynnik realizacji celu (Completion Ratio)

min_s oraz max_s – minimalna i maksymalna wartość punktowa (score), wyznaczające granice odpowiadającego przedziału wartości CR

min_{CR} oraz max_{CR} – minimalna i maksymalna wartość CR, wyznaczające granice odpowiadającego im przedziału wartości CR

W związku z tym, że CR może przyjmować dowolne wartości w obserwacjach rzeczywistych:

- w przypadku trendu „na ścieżce realizacji celu lub cel osiągnięty” na potrzeby normalizacji przyjęto, że maksymalna wartość CR nie może przekraczać 1,5 (wszelkie wyższe wartości zostały automatycznie ograniczone do poziomu 0,05)
- dla „regresu” operacyjnie przyjęto wartość $-0,5$ jako dolne ograniczenie CR.

W pozostałych przypadkach znormalizowane wartości CR przekształcono na skalę punktową 0–5 i zinterpretowano zgodnie z przedziałami określonymi dla poszczególnych kategorii postępu (zob. Tabela 5).

Tabela 5. Przedziały skali punktowej dla CR (współczynnik realizacji celu)

Współczynnik realizacji celu	Ocena postępu	
Przedział	Kategoria	Wynik
$\frac{V_{2030e} - V_b}{V_{2030} - V_b} \geq 0,95$	Znaczny postęp lub cel osiągnięty	[4,5]
$0,50 \leq \frac{V_{2030e} - V_b}{V_{2030} - V_b} < 0,95$	Umiarkowany postęp, wymagane przyspieszenie	[3,4]
$0,10 \leq \frac{V_{2030e} - V_b}{V_{2030} - V_b} < 0,50$	Niewielki postęp, wymagane znaczne przyspieszenie	[2,3]
$0 \leq \frac{V_{2030e} - V_b}{V_{2030} - V_b} < 0,10$	Stagnacja	[1,2]
$\frac{V_{2030e} - V_b}{V_{2030} - V_b} < 0$	Regres	[0,1]

Agregacja postępu

W ostatnim kroku znormalizowane wyniki punktowe CAGR i CR dla poszczególnych wskaźników zagregowano na poziomie priorytetów, a następnie celów. Wyniki dla priorytetów i celów obliczono jako **średnią arytmetyczną** z wartości zagregowanych.

